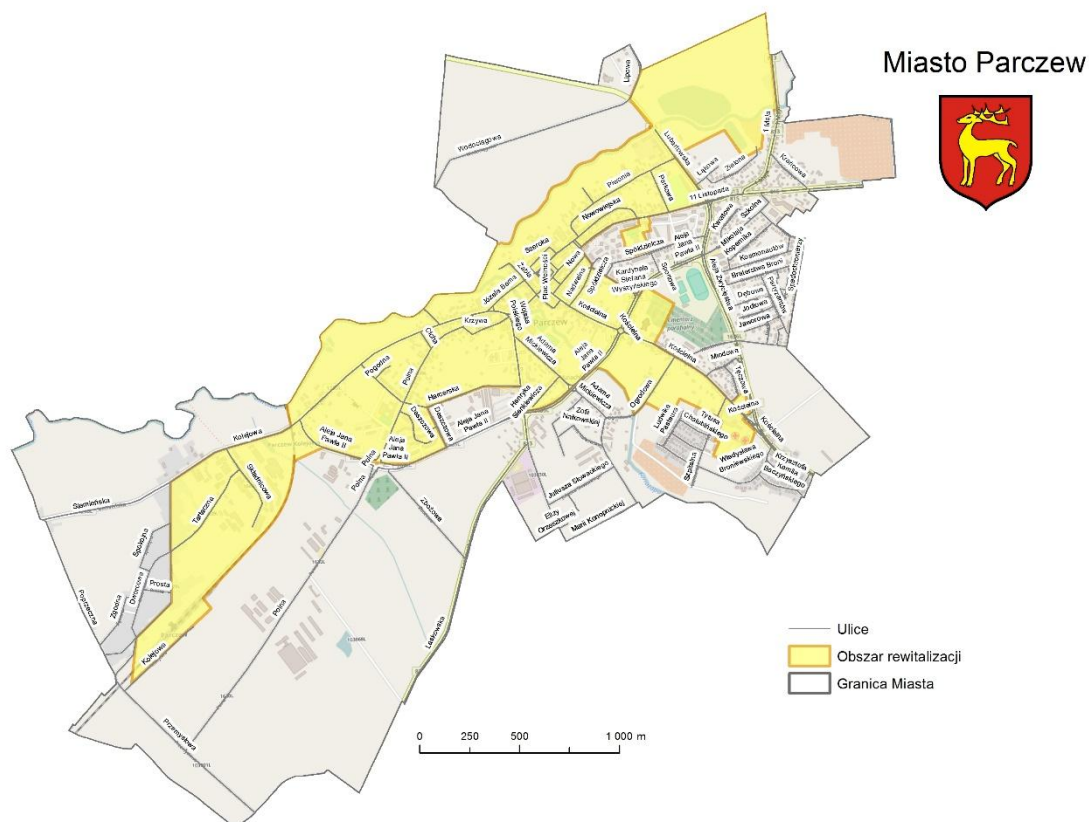

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Zasady i przesłanki jakimi kierowano się przy tworzeniu Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew	5
2. Założenia metodologiczne.....	10
3. Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy i regionu	14
Część I-Diagnoza	23
1. Ocena skutków i stopnia wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2011-2023.....	23
2. Charakterystyka i diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej miasta i gminy Parczew.....	30
2.1. Ogólne informacje o gminie.....	30
2.2. Uwarunkowania kulturowo-historyczne	31
2.3. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne.....	36
2.4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów wzrostu	37
2.4.1. Sfera społeczna	37
2.4.2. Sfera gospodarcza	50
2.4.3. Sfera środowiskowa	52
2.4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	54
2.4.5. Sfera techniczna	55
3. Obszar i potrzeby rewitalizacji Miasta Parczew	58
3.1 Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji	58
3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Parczew.....	63
3.2.1. Obszar zdegradowany	73
3.2.2. Obszar rewitalizacji	75
3.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji	78
3.3.1 Charakterystyka i zidentyfikowane problemy sfery społecznej na obszarze rewitalizacji.....	78
3.4 Problemy w pozostałych sferach w obszarze rewitalizacji	81
3.4.1. Sfera gospodarcza	81
3.4.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	82

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

3.4.3. Sfera techniczna	82
3.4.4. Sfera środowiskowa	82
3.5 Raport z badania ankietowego	82
3.6 Zasoby i potencjał obszaru rewitalizacji	95
Część II - Wizja stanu i obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	100
1. Wizja	100
2. Cele, kierunki działań i ich komplementarność	100
2.1 Cele strategiczne, cele operacyjne i ich kierunki	101
2.2 Mechanizmy zapewniania komplementarności poszczególnych działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	103
3. Charakterystyka planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	105
4. Szacowana wartość projektów	132
Część III - Wdrażanie i monitoring	136
1. System realizacji Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew.....	136
2. Struktura zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji	141
3. System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	142
4. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu	148
Część IV-Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	150
Załącznik 1 Raport z procesu partycypacji	154
Załącznik 2 Dokumentacja fotograficzna	162

Wstęp

Na podstawie art. 52 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1020) Gmina Parczew przystąpiła do opracowania programu rewitalizacji zgodnego z wymaganiami wynikającymi z Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji stanowi narzędzie służące do zintegrowanego zarządzania działaniami podmiotów uczestniczących w procesie rewitalizacji, dla osiągnięcia jego celów.

1. Zasady i przesłanki jakimi kierowano się przy tworzeniu Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew

Gmina Parczew od 2010r. posługuje się Lokalnym Program Rewitalizacji Miasta Parczew jednak w związku z wejściem w życie Ustawy o rewitalizacji oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 należało ponownie dokonać analizy problemów oraz wyznaczyć obszary zdegradowane w gminie. Zaktualizowany dokument będzie stanowił narzędzie do rozwiązywania kluczowych problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w Gminie Parczew w perspektywie lat 2017-2023. Ponadto, stanowił będzie podstawę do aplikowania o środki finansowe na realizację projektów infrastrukturalnych i społecznych w ramach środków krajowych i regionalnych.

Przy tworzeniu LPR kierowano się zasadami, które mają na celu zapewnić skuteczność realizacji programu. Szczególną uwagę poświęcono:

- przejrzystości i rzetelności przy tworzeniu procedur kwalifikacji wniosków i wyboru projektów dotyczących rewitalizacji,
- ocenie spójności i racjonalności planowanych działań rewitalizacyjnych wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do innych strategii, programów oraz planów obowiązujących i dotyczących rozwoju miasta,
- wysokiemu udziałowi społeczeństwa w pracach na etapie powstawania Lokalnego Programu Rewitalizacji i tworzenia projektów, w celu zapewnienia skuteczności prowadzonych działań w przeciwdziałaniu negatywnym lokalnym zjawiskom społecznym i gospodarczym.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- ocenie efektywności działań rewitalizacyjnych realizowanych na zdegradowanym obszarze w zakresie zapewnienia trwałych efektów rozwojowych tego obszaru.

Gmina na etapie przygotowania i wdrożenia LPR dokładała wszelkiej staranności służącej przygotowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew zapewniając koordynację i integrację działań przy jego tworzeniu. Miasto Parczew realizując zadania zaplanowane w LPR, planuje uzyskać efekt spójności przestrzennej prowadzonych projektów, niwelacji zjawisk kryzysowych, oraz trwałej poprawy warunków życia mieszkańców na tym obszarze. Plany inwestycyjne zawarte w LPR, tworzone były w warunkach pełnej partycypacji społeczności lokalnej przy opracowywaniu programu jak i projektów rewitalizacji, co daje podstawę do wspólnego działania mieszkańców i władz lokalnych.

W celu zagwarantowania skuteczności i efektywności LPR, program zawiera mechanizm monitorowania realizacji zaplanowanych działań rewitalizacyjnych. Monitoring będzie prowadzony w sposób zgodny z przyjętymi w LPR założeniami, w wyniku czego Miasto będzie posiadała wiedzę o wpływie realizowanych projektów na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji.

Najważniejszym elementem nowocześnie zaplanowanej rewitalizacji jest **zaangażowanie mieszkańców**, którzy są nieocenionym źródłem wiedzy o problemach występujących na terenie miasta, ale również źródłem inspiracji dla rozwiązania tych problemów. Udział mieszkańców w procesie rewitalizacyjnym nazywany jest **partycypacyjnym modelem rewitalizacji** i oznacza, że administracja samorządowa używa zróżnicowanych narzędzi, by w sposób jak najbardziej wyczerpujący uzyskać informacje od mieszkańców, tak aby późniejsze działania społeczne i gospodarcze były zgodne z oczekiwaniami mieszkańców.

Podczas tworzenia Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji podjętych zostało wiele działań skierowanych do instytucji pozarządowych w związku z prowadzonymi pracami. W celu zapewnienia właściwej partycypacji społecznej zorganizowano trzy punkty informacyjno-konsultacyjne, które były czynne 3 razy w tygodniu po 3 godziny dziennie, zlokalizowane w Urzędzie Miejskim, Galerii FABEL oraz w kompleksie sportowo-rekreacyjnym „Jelonek”. Konsultanci w punktach udzielano wszelkich informacji o procesie rewitalizacji oraz o możliwościach i sposobach udziału w pracach nad opracowywaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ponadto w punktach rozdawane były mieszkańcom informatory i ankiety oraz przeprowadzano konsultacje i wywiady z mieszkańcami.

W dniach 02-03 grudnia 2016 roku zorganizowano wyjazd studyjny dla reprezentantów organizacji pozarządowych z terenu Gminy Parczew. W ramach wizyty odbyło się spotkanie z pracownikami Urzędu Miasta Puławy oraz Lokalnej Grupy Działania „Zielony Pierścień” w Kośminie. Uczestnicy poznali dobre praktyki w zakresie prowadzenia procesu rewitalizacji

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

oraz mieli okazję do zaobserwowania działań, które mogą stanowić inspirację do tworzenia nowych projektów i przedsięwzięć społecznych na rzecz mieszkańców Parczewa.

Dla LPR opracowano i wydrukowano Informatory w zakresie partycypacji dla mieszkańców, przedsiębiorców i instytucji pozarządowych - nakład 1000 szt. Informatory rozsyłane były mieszkańcom oraz do instytucji i przedsiębiorstw, ponadto dystrybuowane były w Punktach Konsultacyjnych oraz podczas spotkań z mieszkańcami. Informator zawierał podstawowe informacje dot. istoty rewitalizacji i korzyści płynących z podejmowania działań rewitalizacyjnych oraz możliwości wzięcia udziału w tym procesie tj. strona internetowa, spotkania konsultacyjne, punkty informacyjno-konsultacyjne.

W 2016 roku i 2017 roku zorganizowane zostały po dwa spotkania konsultacyjne dla mieszkańców, przedstawicieli jednostek administracji publicznej, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Spotkania prowadzone przez zewnętrznych ekspertów, którzy prowadzili moderację poprzez zachęcanie mieszkańców do aktywnego udziału w dyskusji. Podczas spotkania na bieżąco zapisywane były wszystkie zgłaszane kwestie problemowe, pomysły i propozycje a następnie po uporządkowaniu umieszczone zostały w protokole ze spotkania (Raport z procesu partycypacji stanowi załącznik 1).

Ponadto utworzona została specjalna podstrona na stronie internetowej Miasta Parczew, gdzie zamieszczane były informacje-zaproszenia dotyczące działań w procesie rewitalizacji, a także partycypacji społecznej.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew wyznaczaj cele rewitalizacji na nadchodzące lata, jest spójny zarówno z dokumentami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, jak i Strategią Rozwoju Gminy Parczew na lata 2014-2022, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Parczew, Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Parczew na lata 2016 – 2023, które będą komplementarne z programem rewitalizacji Miasta Parczew.

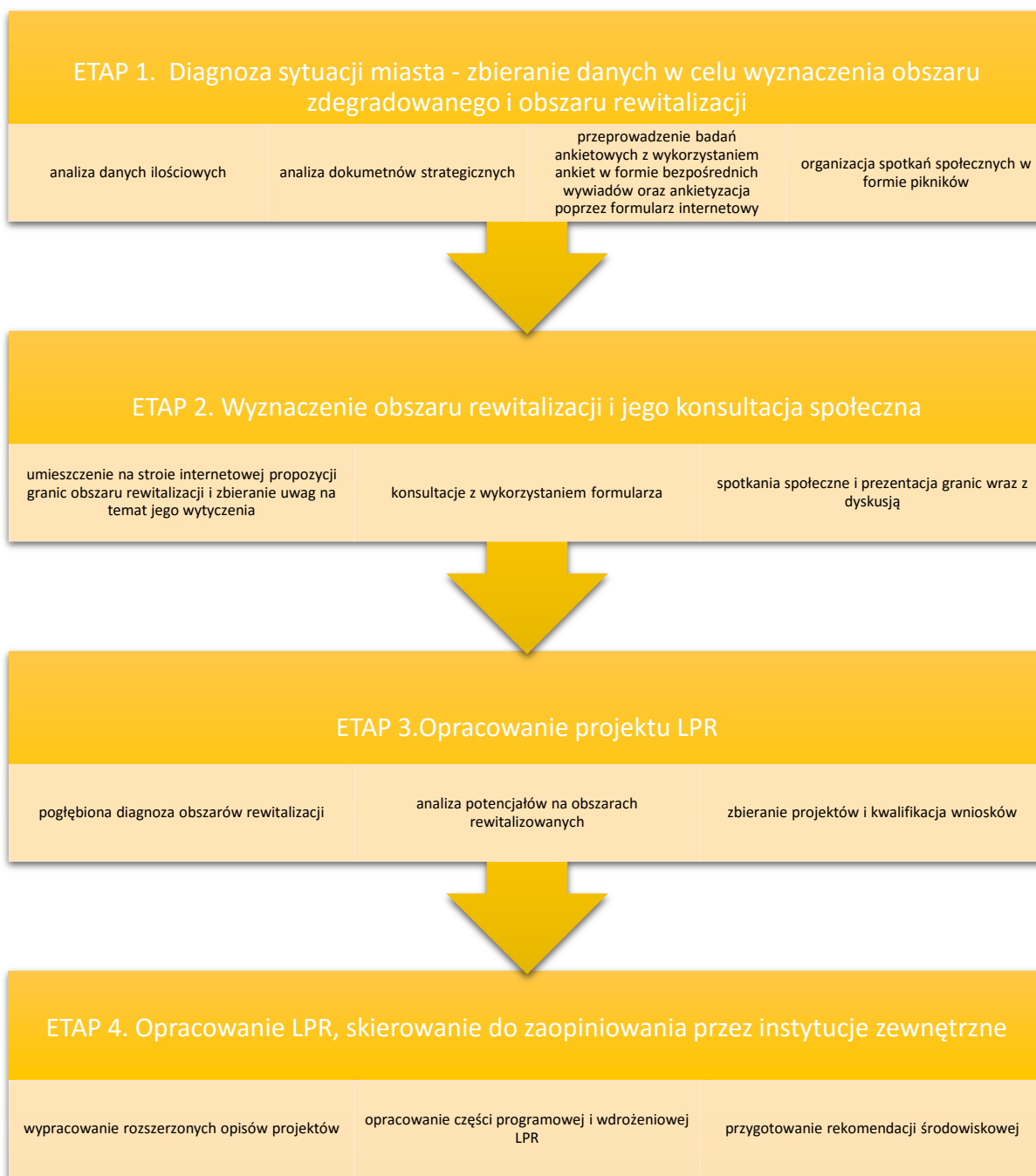
W listopadzie 2016 roku powołany został **Komitet Rewitalizacji**. Zadaniem Komitetu Rewitalizacyjnego było wspieranie działań Burmistrza Parczewa w obszarze rewitalizacji, stanowienie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a przede wszystkim sprawowanie funkcji opiniotwórczo-doradczych w sprawach związanych z opracowaniem i wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ponadto do zadań Komitetu należy monitoring i ocena skuteczności działań procesu rewitalizacji w gminie Parczew.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Powołano również **animatora NGO**, który reprezentował interesy lokalnych organizacji pozarządowych w procesie rewitalizacji. Motywował do czynnego udziału w pracach nad opracowaniem Programu Rewitalizacji.

Poniższy schemat przedstawia poszczególne etapy powstawania Programu z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej.

Rysunek 1 Opis procesu opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Podstawowym dokumentem projektowania programu rewitalizacji są Wytoczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, w których przedstawiono definicje następujących pojęć:

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

REWITALIZACJA - to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- Gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- Środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- Przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- Technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

OBSZAR ZDEGRADOWANY - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji¹.

2. Założenia metodologiczne

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew powstał w oparciu o wykorzystanie modelu ekspercko-partycypacyjnego, który poległ na możliwie jak najszerszym udziale wszystkich interesariuszy w pracach nad Programem.

Poniżej przedstawiono proces przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

1. Uchwała Rady Miejskiej w Parczewie Nr XXIV/179/2016 z dnia 12 września 2016r. w sprawie przystąpienia do aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023.
2. Zarządzenie Burmistrza Parczewa nr 389/16 z dnia 20 lipca 2016 roku w sprawie powołania zespołu ds. rewitalizacji;
3. Zarządzenia nr 395/16 Burmistrza Parczewa z dnia 28 lipca 2016 roku w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości dla zadania „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023;
4. Zarządzenie nr 422/16 Burmistrza Parczewa z dnia 1 września 2016 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Zarządzeniu nr 395/16 dotyczącym zasad prowadzenia rachunkowości dla zadania „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023;
5. Zarządzenie nr 460/16 Burmistrza Parczewa z dnia 7 listopada 2016 roku w sprawie przyjęcia Regulaminu Komitetu Rewitalizacji w gminie Parczew;

¹ Wytyczne Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

6. Zarządzenie nr 473/16 Burmistrza Parczewa z dnia 24 listopada 2016 roku w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji w gminie Parczew.

W celu utrzymania partnerskich relacji oraz równego udziału i transparentności podejmowanych decyzji, podczas całego procesu bardzo ważne było zachowanie wzajemnego i stałego kontaktu pomiędzy interesariuszami oraz udział mediów i portali społecznościowych.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Parczew jest zgodny z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, zaktualizowanymi 2 sierpnia 2016 r.

Tabela 1 Etapy opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Etap I	Diagnoza kryzysowości Gminy przedstawiona na podstawie zastanych danych oraz identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych
Etap II	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji (zgodnie z definicją Rozdział 3 pkt.3 i 4 Wytycznych Ministra Rozwoju)
Etap III	Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Parczew

Charakterystyka etapu I

W diagnozie kryzysowości gminy Parczew zastosowano następujące metody badawcze:

- analiza dokumentów,
- metoda sondażowa: wywiady pogłębione z pracownikami samorządu odpowiedzialnymi za przygotowanie programu rewitalizacji i jego wdrożenie, pracownikami samorządu odpowiedzialnymi za sprawy społeczne, planowanie rozwoju (planowanie strategiczne) i politykę informacyjną miasta,
- internetowe badanie ankietowe,
- spacery badawcze,
- wywiady indywidualne- pogłębione.

Charakterystyka etapu II

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji (zgodnie z definicją pkt. 3 Wytycznych Ministra Rozwoju)

1. Etap ten polegał na wyznaczeniu przestrzennych przestrzennego zasięgu programu LPR - obszaru rewitalizacji, który musiał się mieścić w ramach wyznaczonego obszaru zdegradowanego (wg definicji zawartych w Rozdział 3 Wytycznych w zakresie rewitalizacji Ministerstwa Rozwoju).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego było spójne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi, planami zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
3. Obszar rewitalizacji odpowiada parametrom zgodnym z pkt.3) załącznika do Wytycznych Ministra Rozwoju tj. nie większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.
4. Prowadzono szereg spotkań z mieszkańcami w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji, przeanalizowano wyniki dokonanych konsultacji społecznych,
5. Rezultatem było wyznaczenie obszaru rewitalizacji wskazane na mapie (spójne z obowiązującymi dokumentami strategicznymi, oraz identyfikacja wstępnej listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych).

Charakterystyka etapu III

Przygotowanie Programu Rewitalizacji Miasta Parczew

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew był tworzony:

1. W odniesieniu do cech programu rewitalizacji w oparciu o zasady (pkt.1-4 załącznika do wytycznych):
 - kompleksowości,
 - koncentracji interwencji,
 - komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
 - realizacji partnerstwa i partycypacji;
2. W odniesieniu do elementów programu rewitalizacji w oparciu o poniższy zakres (pkt.5 załącznika do wytycznych):
 - opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy,
 - diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych,
 - zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji,
 - wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji,
 - cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk,
 - listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – listę współzależnych i wzajemnie się uzupełniających przedsięwzięć, będących podstawą do zażegnania stanu kryzysowości,
 - charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji,
 - indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w pkt. f. i g., z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł,
 - mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów oraz grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
 - system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji,
 - system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji i reakcji na zmiany w otoczeniu programu,
3. Rezultatem tego etapu był projekt LPR wraz z przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, który był poddany konsultacjom społecznym.
4. Dokonanie analiz, wprowadzenie zmian w projekcie LPR były konsekwencją otrzymanych uwag i opinii w procesie przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Procedura:

Wykonanie następujących kroków badawczych:

1. Sformułowanie ogólnej charakterystyki gminy Parczew;
2. Analiza i przedstawienie kontekstu wewnętrznego rewitalizacji poprzez określenie przedmiotu oraz zakresu planowanych i prowadzonych działań pro-rozwojowych (w odniesieniu do takich zdiagnozowanych w Strategia Rozwoju Gminy Parczew na lata 2014-2022 problemów i zjawisk, które powinny implikować podjęcie przez władze miasta długofalowych interwencji, delimitowanych przestrzennie);
3. Synteza materiału badawczego i sformułowanie charakterystyki określonej w zadaniu.

Zastosowanie następujących metod badawczych:

- analiza statystyczna,
- analiza jakościowa,
- analiza powiązań z celami w innych dokumentach,

Wykorzystanie następujących źródeł:

- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Parczew na lata 2014-2022,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Parczew,
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Parczew,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- Bazy danych GUS,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Parczew na lata 2016 – 2023
- Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020.

3. Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy i regionu

Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew do 2023 r. z dokumentami strategicznymi i planistycznymi przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lp.	Nazwa dokumentu
Dokumenty europejskie	
1	Strategia Europa 2020
Dokumenty krajowe	
2	Strategia Rozwoju Kraju 2020
3	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
4	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie
5	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020
6	Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 (NPR)
7	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji
8	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
9	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
Dokumenty regionalne	
10	Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020
11	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku
12	Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

13	Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020
14	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego
Dokumenty lokalne	
15	Strategia Rozwoju Gminy Parczew na lata 2014-2022
16	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Parczew
17	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
18	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Parczew na lata 2016 – 2023
19	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Parczew na lata 2015 - 2020

Dokumenty europejskie

Strategia Europa 2020

Jednym z głównych problemów, na których skupia się realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji są działania na rzecz walki z wykluczeniem społecznym oraz wzmocnieniem aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców. Działania te bezpośrednio wpisują się w założenia Strategii Europa 2020, w ramach której wdrażane są m.in.: następujące inicjatywy: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”. Szczególnie ważny jest dla LPR Priorytet III Strategii Europa 2020: Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Ponadto, wpływa on na osiągnięcie trzech z pięciu celów głównych: CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata. CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne. CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli. Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew priorytetowo traktuje takie zagadnienia, jak rynek pracy, zatrudnienie, rozwój wiedzy i innowacji oraz walkę z ubóstwem.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju wyznacza trzy obszary strategiczne:

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału społecznego.
- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.
- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w Strategię Rozwoju Kraju 2020 poprzez dążenie do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Założenia i cele LPR korespondują z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju, w szczególności z jej założeniem wspierania najbardziej dynamicznych obszarów oraz wyrównywania szans rozwojowych obszarów słabszych. Z Programem Rewitalizacji powiązane są następujące zakresy problemowe Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju:

- Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy); Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;

- Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew odpowiada na wyzwanie wspierania obszarów słabszych poprzez likwidację barier rozwojowych oraz rozwijanie i kreowanie ich potencjałów.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego uznaje fakt, iż konkurencyjność regionów jest w dużej mierze kreowana przez główne ośrodki miejskie, poszukuje też jednak odpowiednich instrumentów wspomaganie kompleksowej rewitalizacji i restrukturyzacji oraz zwiększania szans rozwojowych zarówno miast, jak i całych regionów.

Kluczowe zagadnienia i cele KSRR wpływające na projektowanie działań rewitalizacyjnych:

Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

Priorytety ujęte w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) zostały uwzględnione przy opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew przyczynia się do osiągnięcia celu głównego i strategicznych kierunków działań dla Polski Wschodniej, takich jak: Zasoby pracy i jakość kapitału ludzkiego – Przeciwdziałanie wykluczeniu na makroregionalnym rynku pracy, Wzmocnienie potencjału nowoczesnych kadr dla gospodarki opartej na wiedzy.

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 (NPR)

NPR tworzy założenia dla prowadzenia procesów rewitalizacyjnych i jest odpowiedzią na niekorzystne procesy, które zachodzą na obszarach zdegradowanych, takich jak problemy społeczne, ekonomiczne, niszcząca infrastruktura, czy osłabienie relacji społecznych. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew uwzględnia wszystkie zalecenia dotyczące programów rewitalizacji określone w Narodowym Planie Rewitalizacji, również poprzez zakładaną realizację kluczowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew wykazuje dużą zgodność z wieloma priorytetami Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, w tym m.in. Priorytetem I Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytetem II

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Zapewnienie spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych na rzecz dzieci i młodzieży, Priorytetem III Aktywna integracja w społeczności lokalnej, Priorytetem IV Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych. Zakładane w ramach LPR procesy rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych przyczynią się do przezwyciężenia zdiagnozowanych barier rozwojowych i wsparcia dla działań realizujących powyższe priorytety Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

W ramach Działania I.4. Wspieranie rozwoju działań ekonomii społecznej w kluczowych sferach rozwojowych, twórcy Programu założyli realizację szeregu inicjatyw zbieżnych z lokalnymi inicjatywami planowanymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Szczególnie zbliżony kierunek działania i analogiczna filozofia przyświecają takim działaniom interwencyjnym jak: wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, tożsamości i edukacji kulturowej (np. finansowanie działań w obszarze lokalnych projektów kulturalnych, łączących tworzenie trwałych miejsc pracy z animacją społeczną wykorzystującą lokalny potencjał kulturowy), wspieranie działań na rzecz solidarności pokoleń (integracja lokalnej społeczności), wspieranie rozwoju usług aktywnej integracji.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest podstawowym dokumentem określającym politykę państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych lat (w horyzoncie 2030 r.). Głównym celem przestrzennego zagospodarowania Polski jest dążenie do stworzenia przestrzeni przyjaznej dla mieszkańców kraju, z powodzeniem konkurującej z przestrzenią europejską. Siłą polskiej przestrzeni, podobnie jak w Europie, ma być rozwój obszarów funkcjonalnych, posiadających wspólny potencjał i bariery rozwojowe, niezależne od granic administracyjnych. Kompleksowo zaplanowany rozwój Polski ma na celu godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa), a samo planowanie powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych. KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych, wśród których, w kontekście realizacji przedsięwzięcia dotyczącego rewitalizacji Gminy Parczew, podkreślić należy m.in. tworzenie warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami czy poszanowanie środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020

Cel strategiczny 4 Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu

Cel operacyjny 4.2 Wspieranie włączenia społecznego

Zgodnie ze SRWL, województwo lubelskie charakteryzuje się najwyższym w kraju wskaźnikiem zagrożenia ubóstwem (30%), a innym istotnym problemem jest zjawisko wykluczenia społecznego. Zjawiska te stanowią istotną barierę ograniczającą rozwój nowoczesnego społeczeństwa w regionie. Inwestycje infrastrukturalne w zakresie rewitalizacji będą stanowiły wsparcie dla wysiłków na rzecz ograniczania koncentracji ubóstwa oraz wykluczenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizowanych, przyczyniając się też do wzmocnienia lokalnego potencjału rozwojowego. Powyższe działania znalazły swoje odzwierciedlenie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Parczew oraz zakładanych kluczowych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 roku

Jedną z głównych zdiagnozowanych przez RSI barier, które przyczyniały się do spowalniania rozwoju całego województwa, jest niski popyt na innowacje oraz przede wszystkim niski poziom przedsiębiorczości (mierzony liczbą firm w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców). Jednym z celów Regionalnej Strategii Innowacji jest rozwój szeroko rozumianego kapitału terytorialnego województwa, w który to cel wpisują się działania założone w niniejszym Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020

Zgodnie z prezentowaną w dokumencie wizją rozwoju Ekonomii Społecznej w woj. lubelskim na lata 2013-2020, województwo stać się ma miejscem przyjaznym ekonomii społecznej. Doprecyzowaniem wizji są jej cele główne i szczegółowe. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew przyczynia się do osiągnięcia powyższych celów, wykazując szczególnie dużą zbieżność z: Celem głównym nr 2: Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wspieranie rozwoju porozumień i partnerstw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej – cel szczegółowy 2.3. Koordynacja działań w obszarze wspierania rozwoju ekonomii społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym oraz Celem głównym nr 3: Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych w oparciu o zasady i narzędzia ekonomii społecznej oraz wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej – cel szczegółowy 3.2. Rozwój kompleksowej oferty aktywizujących usług społecznych w ramach lokalnej sieci wsparcia społecznego.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Regionalny program rozwoju ekonomii społecznej w województwie lubelskim do roku 2020

Wizja określona w *Programie* zakłada rozwój ekonomii społecznej w województwie lubelskim. Jednym z głównych celów cytowanego *Programu* jest wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wspieranie rozwoju porozumień i partnerstw lokalnych na rzecz ekonomii społecznej. Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew, która przyczyni się do zniesienia lokalnych barier rozwojowych, ułatwi realizację działań zakładanych w *Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej*, takich jak m.in. wspieranie procesów zawiązywania partnerstw lokalnych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej czy wspieranie procesów integracyjnych sektora ekonomii społecznej i zachęcanie do tworzenia sieci współpracy w postaci porozumień, klastrów, kooperatyw.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan definiuje główne wyzwanie dla województwa jako przyśpieszenie jego rozwoju w sytuacji złożonych uwarunkowań historycznych i geograficznych, a szczególnie przezwyciężanie syndromu peryferyjności regionu. W związku z tym, w celu likwidacji powyższych barier rozwojowych i dynamizacji rozwoju regionu przy zachowaniu właściwych relacji na styku przestrzeni gospodarczej i ekologicznej, za priorytety rozwoju przestrzennego uznano:

1. Wzmacnianie zewnętrznych powiązań sieciowych oraz poprawę spójności wewnątrzregionalnej w układzie przestrzennym i społeczno-gospodarczym; oraz
2. Wzrost konkurencyjności przestrzeni województwa pod względem atrakcyjności gospodarczej i warunków życia. Priorytety te są dalej rozwijane w ramach zasad wiodących Planu oraz jego celów, które podporządkowane są naczelnej ustrojowej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Realizacja niniejszego LPR wspiera osiągnięcie celów i priorytetów Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Dokumenty lokalne

Strategia rozwoju Gminy Parczew na lata 2014-2022

Misja gminy wskazuje ogólny kierunek, w którym powinna rozwijać się społeczność lokalna: Parczew będzie dążyć do osiągnięcia ponadlokalnej rozpoznawalności, tworząc optymalne warunki wzrostu gospodarczego, w tym biogospodarki, oraz aktywizacji potencjału społecznego. Realizacja zakładanej misji i wdrożenie wizji rozwoju miasta i gminy poprzez szereg planowanych działań prowadzić ma do osiągnięcia zakładanych celów strategicznych i operacyjnych. Wiele z powyższych celów zakłada podjęcie działań rewitalizacyjnych, szczególnie w ramach Obszaru nr I Strategii (Gmina przyjazna mieszkańcom); są to m.in.:

Cele tematyczne – kierunkowe

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Cel. I.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej, jakości i komfortu życia mieszkańców w gminie Parczew.

Cel I. 2. Funkcjonalna, przestrzenna i kulturowa integracja gminy Parczew poprzez budowę jej tożsamości.

Cel I. 3. Wsparcie i rozwój oferty dla młodzieży i młodych małżeństw oraz osób starszych.

Realizacja założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, skutkująca zniesieniem barier rozwojowych lokalnej społeczności, zwiększeniem atrakcyjności miasta, ochroną jego dziedzictwa, czy poprawą estetyki i warunków funkcjonowania mieszkańców i przedsiębiorców, przyczyni się bezpośrednio bądź pośrednio do osiągnięcia powyżej wskazanych celów.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Parczew

Priorytety polityki przestrzennej Parczewa odpowiadają założeniom rewitalizacyjnym wskazanym w bieżącym okresie programowania Unii Europejskiej, gdzie nacisk został położony na konieczność odnowy tkanki społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej. I tak, cele rozwoju gminy określone w Studium obejmują, m.in., osiągnięcie harmonijnego wszechstronnego i trwałego rozwoju zapewniającego zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców oraz warunków umożliwiających wzrost poziomu jakości życia, w tym również poprzez działania mające przeciwdziałać skutkom bezrobocia agrarnego.

Studium wyznacza szczególne warunki rozwoju dla obszaru miasta i gminy. Zakładane kierunki rozwoju Parczewa łączą interes społeczny z dbałością o środowisko i dążeniem do uzyskania jak najwyższej jakości tego środowiska. Studium określa warunki godzenia interesu publicznego lokalnego i ponad-lokalnego oraz interesów indywidualnych, występujących w obszarze gminy. Studium analizuje jakość techniczną i estetyczną zabudowy miejskiej, podkreślając konieczność zachowania wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego i kształtowania atrakcyjnego wizerunku miasta i gminy.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Parczew posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, którego obowiązująca, później wielokrotnie nowelizowana wersja została uchwalona uchwałą Nr XI/57/2003 Rady Miejskiej w Parczewie z dnia 7 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 203, poz. 3791, z późn. zm.). Niniejszy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny z omawianymi powyżej ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Parczew. Ustalenia powyższego planu wyznaczają sposób wykonywania prawa własności nieruchomości oraz ich przeznaczenie na terenie całego miasta Parczew.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Parczew na lata 2016–2023

Misją określoną w *Strategii* jest pełnienie przez Gminę Parczew roli miejsca przyjaznego do życia i rozwoju. Analiza *Strategii* pozwoliła na zapewnienie wysokiego stopnia komplementarności z LPR. Lokalny Program Rewitalizacji Parczewa jest spójny ze wszystkimi strategicznymi celami *Strategii*, tj.:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu na terenie Gminy Parczew oraz zapobieganie ich skutkom w horyzoncie czasowym 2016- 2023.
2. Efektywne wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.
3. Utrzymanie rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.
4. Przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniom i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Parczew.
5. Rozwój i promocja kapitału społecznego i ludzkiego.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Parczew na lata 2015 – 2020

Celem głównym Planu jest: Poprawa jakości środowiska naturalnego Gminy Parczew dzięki działaniom na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez: redukcję emisji CO₂ w roku 2020, wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie, oraz redukcję energii finalnej w roku 2020. Realizacji celów mają służyć zaplanowane w ramach Planu gospodarki niskoemisyjnej działania, które wykazują dużą zbieżność z wybranymi działaniami Lokalnego Programu Rewitalizacji; są to:

1. Zadania inwestycyjne oparte na poprawie efektywności energetycznej oraz wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii,
2. Zadania „miękkie” wspierające realizację działań inwestycyjnych oraz indywidualne projekty proekologiczne.

Część I-Diagnoza

1. Ocena skutków i stopnia wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2011-2023

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2011-2023 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Parczewie Nr. L/301/2010 z dnia 01 października 2010 roku w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2011-2023.

Celem głównym było wdrożenie kompleksowego programu operacyjnego ukierunkowanego na waloryzację i wykorzystanie istniejących zasobów naturalnych i kulturowych dla tworzenia wartości ekonomicznych. Obszar rewitalizacji wynosi 805 ha. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Parczew wpisował się w Oś Priorytetową III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, Działanie 3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2011-2023 jako priorytetowe wyznaczono projekty ukierunkowane na poprawę jakości przestrzeni oraz wzmocnienie walorów identyfikacyjnych miasta. Dla realizacji tych celów wskazuje się następujące obszary:

Teren 1 - Plac Wolności-PCK I etap lata 2011-2013

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
1.1.1	Urządzenie przestrzeni podwórek w obrębie posesji o nr ew.922,923, 924, 925, 927,928/1,928/2, 1096/1	całościowo
1.1.2	Remont i modernizacja zabudowy - Plac Wolności, budynki na posesjach o nr ew. 928/1, 928/2, 1096/1	częściowo
1.2.1	Aktywizacja przestrzeni miejskiej	częściowo
1.2.2	Wspieranie przedsiębiorczości dla zagospodarowania usług i przestrzeni otwartych.	częściowo
1.3.1	Podniesienie i wykorzystanie atrakcyjności przestrzeni miejskiej dla tworzenia poczucia więzi mieszkańców z reprezentacyjną częścią miasta oraz dla poprawy dostępności przestrzeni publicznej dla różnych grup wiekowych mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych.	częściowo
1.3.2	Tworzenie warunków bezpieczeństwa przez rozwiązania techniczne	niezrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

1.3.3	Poprawa kondycji substancji miejskiej - uzupełnienie i odnowienie elewacji hali miejskiej	całościowo
-------	---	------------

Teren 2: Osiedle 11 Listopada - Spółdzielcza - PCK (wspólnota/spółdzielnia),

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
2.1.1	Renowacja zabudowy (elewacje, przyłącza, wymiana pokryć dachowych),	niezrealizowany
2.1.2	Realizacja urządzeń dla dzieci.	zrealizowany
2.1.3	Realizacja miejsc i urządzeń rekreacji dla osób dorosłych i niepełnosprawnych	zrealizowany
2.2.1	Stworzenie przestrzeni integracyjnej dla wszystkich grup wiekowych, w tym osób niepełnosprawnych (urządzenie miejsc dla kontaktów, rekreacji, rozrywki).	zrealizowany
2.3.1	Remont i modernizacja obiektu Gimnazjum nr 1 przy ul. Spółdzielczej	zrealizowany
2.3.2	Zagospodarowanie terenu i urządzenie terenów sportowych – Orlik 2012 przy Gimnazjum nr 1	zrealizowany
2.4.1	Budowa kompleksu sportowo- rekreacyjnego przy Szkole Podstawowej przy ul. Polnej	zrealizowany
2.5.1	Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych w Parczewie	zrealizowany

Teren 3: Plac Wolności - PCK - Nadwalna – Konotopa

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
3.1.1	Renowacja i rewaloryzacja zabudowy południowej pierzei ul. 11-go Listopada - przebudowa części frontowej budynków dla wzbogacenia powierzchni usług (remonty elewacji, przyłącza).	niezrealizowany
3.1.2	Renowacja zabudowy wschodniej pierzei ul. Kościelnej.	niezrealizowany
3.1.3	Renowacja i rewaloryzacja zabudowy północnej pierzei ul. Strażackiej.	niezrealizowany
3.1.4	Renowacja zabudowy południowej pierzei ul. Szerokiej.	niezrealizowany
3.2.1	Urządzenie przestrzeni wnętrza przy ul. 11 –go Listopada	niezrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	dla podkreślenia historycznego układu urbanistycznego	
3.2.2	Zagospodarowanie terenu i iluminacja służąca podkreśleniu historycznego układu urbanistycznego	niezrealizowany
3.3.1	Realizacja zabudowy w pierzei ul. Żabiej (usługi związane z turystyką lub zabudowa mieszkaniowa z usługami)	niezrealizowany
3.3.2	Realizacja urządzenia terenu	niezrealizowany
3.4.1	Budowa infrastruktury (wod. kan., CO, gaz energetyka, oświetlenie uliczne) i nawierzchni ul. Nadwalnej (2)	niezrealizowany
3.5.1	Wspieranie przedsiębiorczości dla zagospodarowania usług i przestrzeni otwartych (miejsca pracy)	niezrealizowany
3.5.2	Rozwój infrastruktury społecznej (miejsca pracy)	niezrealizowany
3.5.3	Rozwój infrastruktury kulturalnej i turystycznej (usługi)	niezrealizowany
3.6.1	Tworzenie poczucia więzi mieszkańców z miejscem zamieszkania.	częściowo

Teren 4: Plac Wolności - Bema– Konotopa - Piwonia – PCK

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
4.1.1	Rewaloryzacja placu dawnego dworca PKS	zrealizowany
4.1.2	Renowacja północnej pierzei ul. Szerokiej	niezrealizowany
4.2.1	Tworzenie oferty dla inwestorów	Niezrealizowany
4.2.2	Urządzenie placu obecnego parkingu miejskiego,	zrealizowany
4.3.1	Urządzenie powiązań z zielenią nadrzeczną rzeki Piwonii,	niezrealizowany
4.3.2	Realizacja zagospodarowania rekreacyjnego	niezrealizowany
4.4.1	Tworzenie poczucia więzi mieszkańców z miejscem zamieszkania na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym i przywrócenia odpowiedniej rangi historycznej obszarowi centralnemu miasta.	niezrealizowany
4.4.2	Popraw dostępności przestrzeni publicznej dla różnych grup wiekowych mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych	zrealizowany
4.4.3	Aktywizacja środowisk młodzieżowych w programach i działaniach na rzecz poprawy jakości przestrzeni, warunków bezpieczeństwa oraz tworzenia równych	niezrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	szans.	
--	--------	--

Teren 5: Ulice Spółdzielcza, Strażacka, 11-go Listopada, PCK, Warszawska, Żabia, Bema, Szeroka, Nowowiejska, Nowa, Nadwalna, Piwonia

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
5.1.1	Przekształcenie ul. 11-go Listopada w pasaż pieszy (na odcinku ul. Warszawskiej – ul. PCK)	niezrealizowany
5.1.2	Modernizacja ulicy 11-go Listopada, (na odcinku PCK-Lubartowska), uwzględnieniem charakteru miejskiego ulicy	niezrealizowany
5.1.3	Modernizacja ulicy PCK,	zrealizowany
5.1.4	Modernizacja ulicy Spółdzielczej	zrealizowany
5.1.5	Modernizacja ulicy Strażackiej	częściowo
5.1.6	Modernizacja ulicy Żabiej	częściowo
5.1.7	Modernizacja ulicy Bema	częściowo
5.1.8	Modernizacja ulicy Warszawskiej, na odcinku rzeki Konotopy – PCK z uwzględnieniem usytuowania w ścisłym centrum	częściowo
5.1.9	Modernizacja ulicy Szeroka	zrealizowany
5.1.10	Modernizacja ulicy Nowowiejskiej	niezrealizowany
5.1.11	Modernizacja ulicy Nowej	zrealizowany
5.1.12	Modernizacja ulicy Nadwalnej	niezrealizowany
5.1.13	Modernizacja ulicy Piwonia	niezrealizowany

Teren 6: Piwonia - 11 Listopada – Parkowa (zabudowa mieszkaniowa z usługami)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
6.1.1	Poprawa stanu ładu przestrzennego	niezrealizowany
6.1.2	Tworzenie indywidualnego nastroju obszaru	niezrealizowany
6.1.3	Zagospodarowanie terenów zieleni parkowej rzeki Piwonii	niezrealizowany
6.1.4	Urządzenie powiązań pomiędzy przestrzenią miejską a terenami nadrzeczными	niezrealizowany
6.2.1	Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej dla zagospodarowania przestrzeni nadrzecznej	niezrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

6.2.2	Rozwój infrastruktury turystycznej (usługi)	niezrealizowany
6.3.1	Aktywizacja środowisk młodzieżowych do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i walki z patologiami społecznymi	niezrealizowany
6.3.2	Inspirowanie aktywności mieszkańców do działań waloryzacyjnych w miejscu zamieszkania i w przestrzeni publicznych dzielnic	niezrealizowany

Teren 7: Dawny cmentarz żydowski

Lp.	Projekty i zadania inwestycyjne:	Stopień realizacji
7.1.1	Urządzenie przestrzeni dla różnych form użytkowania	niezrealizowany
7.1.2	Realizacja parkingu, przestrzeni pieszej	niezrealizowany
7.2.1	Wspieranie przedsiębiorczości lokalnej dla zagospodarowania i urządzenia przestrzeni	niezrealizowany
7.2.2	Rozwój infrastruktury turystycznej (przewodnicy)	niezrealizowany
7.3.1	Stworzenie oferty turystycznej i kulturalnej, w oparciu o wykorzystanie atrakcyjności usytuowania terenu cmentarza	niezrealizowany
7.3.2	Aktywizacja mieszkańców dla podniesienia dbałości o estetykę i wykorzystanie tego miejsca, jako miejsca pamięci przeszłości wielokulturowej miasta (spektakle, ekspozycje)	niezrealizowany
7.3.3	Aktywizacja środowisk młodzieżowych	niezrealizowany

Teren 8: Osiedle Spółdzielcza – Wyszyńskiego - Jana Pawła II (osiedle: wspólnota/spółdzielnia)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
8.1.1	Renowacja i waloryzacja zabudowy (elewacje, przyłącza)	zrealizowany
8.2.1	Urządzenie wnętrz międzyblokowych (podwórek)	zrealizowany
8.3.1	Realizacja nowych urządzeń	zrealizowany
8.3.2	Realizacja nowych miejsc i urządzeń rekreacji dla osób	zrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	dorosłych	
8.4.1	Urządzenie przestrzeni wspólnej - miejsca spotkań, (dyskusji, rozrywki) dla wszystkich grup wiekowych, w tym osób niepełnosprawnych	zrealizowany

Teren 9: Osiedle 11-go Listopada – Parkowa (2) - Spółdzielcza (spółdzielnia)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
9.1.1	renowacja i waloryzacja zabudowy stanowiącej obudowę ulicy 11-go Listopada (płd pierzeja ulicy) -elewacje, przyłącza, wymiana pokryć dachowych,	niezrealizowany
9.1.2	renowacja zabudowy stanowiącej obudowę ulic Parkowej (2), Spółdzielczej elewacje, przyłącza, wymiana pokryć dachowych,	niezrealizowany
9.2.1	Urządzenie wewnątrz międzyblokowych	niezrealizowany
9.2.2	Projekt i realizacja urządzeń dla dzieci	niezrealizowany
9.3.1	Urządzenie przestrzeni integracyjnej i edukacyjnej dla wszystkich grup wiekowych (sąsiedztwo szkoły i przedszkola) w tym osób niepełnosprawnych	niezrealizowany

Teren 10: Osiedle 11-go Listopada - Jana Pawła II- Spółdzielcza-Parkowa (2) (spółdzielnia)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
10.1.1	renowacja i waloryzacja zabudowy -elewacje, przyłącza, wymiana pokryć dachowych,	częściowo
10.2.1	Urządzenie wewnątrz międzyblokowych	częściowo
10.2.2	Urządzenie przestrzeni integracyjnej dla wszystkich grup wiekowych w tym osób niepełnosprawnych	częściowo

Teren 11: ulica Krzywa

Lp.	Projekty i zadania inwestycyjne:	Stopień realizacji
11.1.1	Modernizacja ulicy Krzywej	niezrealizowany

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Teren 12: Osiedle Kolejowa- Harcerska- Polna (zabudowa mieszkaniowa z usługami)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
12.1.1	Ustalenie granic- przestrzeń publiczna- przestrzeń prywatna	niezrealizowany
12.1.2	Urządzenie terenu ulicy Polnej	zrealizowany

Teren 13: Osiedle: Polna - Harcerska- Jana Pawła II (zabudowa mieszkaniowa z usługami)

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
13.1.1	Renowacja i waloryzacja zabudowy -elewacje, przyłącza, wymiana pokryć dachowych,	częściowo
13.2.1	Urządzenie terenu zewnętrznego budynków (od strony ulic Jana Pawła II – Polnej)	częściowo
13.2.2	Urządzenie wnętrz międzyblokowych w tym urządzeń dla dzieci	częściowo
13.3.1	Urządzenie przestrzeni dla wszystkich grup wiekowych w tym osób niepełnosprawnych	częściowo

Teren 14: Zbiornik wodny

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
14.1.1	Przystosowanie naturalnego zbiornika wodnego do funkcji kąpieliska,	niezrealizowany
14.1.2	Urządzenie terenu - wyposażenie w infrastrukturę,	niezrealizowany
14.1.3	Urządzenie terenu dla działalności kulturalnej (imprezy letnie)	niezrealizowany
14.1.4	Urządzenia obsługi użytkowników i turystów	niezrealizowany

Teren 15: Przedszkole przy ul. Wojska Polskiego

Lp.	Projekty i zadania inwestycyjne:	Stopień realizacji
15.1.1	Remont i modernizacja obiektu Przedszkola	częściowo
15.1.2	Wyposażenie wewnętrzne obiektu Przedszkola	częściowo
15.1.3	zagospodarowanie i urządzenie terenu wokół obiektu Przedszkola,	częściowo

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Teren 16: Szkoła gminna przy ul. Spółdzielczej

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
16.1.1	Remont i modernizacja obiektu	niezrealizowane
16.1.2	Wyposażenie wewnętrzne obiektu	niezrealizowane

Teren 17: Szkoła ponadgminna przy ul. Wojska Polskiego

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
17.1.1	Wyposażenie wewnętrzne obiektu Szkoły	niezrealizowane

Teren 18: Rejon dworca PKP

Lp.	Projekty	Stopień realizacji
18.1.1	Remont i modernizacja dworca PKP	niezrealizowane
18.1.2	Rewaloryzacja wnętrza dworca PKP	niezrealizowane
18.1.3	Zagospodarowanie otoczenia obiektów dworca PKP	niezrealizowane

2. Charakterystyka i diagnoza sytuacji przestrzenno-społeczno-gospodarczej miasta i gminy Parczew

2.1. Ogólne informacje o gminie

Parczew to gmina miejsko-wiejska w województwie lubelskim, w powiecie parczewskim. Siedzibą gminy jest Miasto Parczew, które położone jest na terenie Polesia Lubelskiego, u ujścia Konotopy do Pivonii.

Parczew jest ważnym węzłem komunikacyjnym. Krzyżują się tu drogi z kilku kierunków: Łęcznej, Włodawy, Lubartowa, Międzyrzecza Podlaskiego, Radzynia Podlaskiego, Białej Podlaskiej i Sosnowicy, a oddalone o ok. 50 km przejście graniczne w Sławatyczach stanowi jednocześnie wschodnią granicę Unii Europejskiej. W skład gminy wchodzi: miasto Parczew oraz wsie: Babianka, Brudno, Buradów, Jasionka, Koczergi, Komarne, Królewski Dwór, Laski, Michałówka, Pohulanka, Przewłoka, Siedliki, Sowin, Szytki, Tyśmienica, Wierzbówka, Welin, Wola Przewłocka i Zaniówka.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 1 Położenie Parczewa na tle kraju i województwa Lubelskiego

Źródło: opracowanie własne

Miasto położone jest w północnej części województwa lubelskiego przy ujściu Konotopy do Piwonii, 62 km na północny wschód od Lublina, a 70 km na południowy zachód od Białej Podlaskiej.

2.2. Uwarunkowania kulturowo-historyczne

Parczew należy do najstarszych miast Lubelszczyzny, osada o tej nazwie istniała już w XII wieku. Prawa miejskie Parczew otrzymał w 1401 roku z nadania króla Władysława Jagiełły i wkrótce zaczął się szybko rozwijać. Rozkwit miasta nastąpił głównie dzięki położeniu na pograniczu ziem Polski i Litwy, oraz na szlaku komunikacyjnym łączącym Wilno z Krakowem. W 1413 roku na zjeździe w Horodle, Parczew został wyznaczony na miejsce zjazdów polsko-litewskich sejmów. Stał się odtąd ważnym ośrodkiem życia politycznego kraju. Ostatni sejm parczewski odbył się w 1564 roku za panowania Zygmunta Augusta.

Parczew był siedzibą starostawa niegrodowego. Jako miasto warowne posiadał trzy bramy: Lubelską, Chełmską i Łomaską. Tuż obok miasta wznosiła się królewska rezydencja zwana Zamkiem. Na rynku stał ratusz, miasto posiadało dwie łaźnie, cztery młyny i kilka browarów. Miało też prawo składu na sól. W XVI wieku znajdowały tu się trzy kościoły, cerkiew i synagoga, a także szkoła i szpital. Wraz z wygaśnięciem dynastii Jagiellonów następuje zanik świetności Parczewa. W czasach panowania ostatniego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, miasto zaczęło dźwigać się z upadku. Wzrosła liczba mieszkańców, nastąpiło ożywienie rzemiosła i handlu. W 1794 roku Parczew został wyznaczony na miejsce sądu ziemskiego, jednak wobec upadku Rzeczypospolitej, sąd

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

został zlikwidowany.

Rozbiory Polski zahamowały rozwój miasta. Ożywienie gospodarcze miasta nastąpiło pod koniec XIX wieku co związane było z przeprowadzeniem linii kolejowej z Lublina do Łukowa w 1898 roku. W latach międzywojennych Parczew rozwijał się powoli i przekroczył nieco 10 tysięcy mieszkańców. 10 września 1939 roku miasto było bombardowane przez niemieckie samoloty. Pod koniec września w Parczewie i okolicy zatrzymała się Samodzielna Grupa Operacyjna "Polesie", dowodzona przez generała F. Kleeberga. W dniach 23 i 30 września w pobliżu Parczewa, pod Jabłoniem i Milanowem, żołnierze tego ugrupowania stoczyli krwawe walki z nacierającą od wschodu Armią Czerwoną. Miasto i okoliczne wsie były wielokrotnie bombardowane przez sowieckie samoloty. 7 października do Parczewa wkroczyli Hitlerowcy. W latach okupacji, Parczew był silnym ośrodkiem konspiracyjnym. Położone w pobliżu Lasy Parczewskie stanowiły bazę dla wielu różnych ugrupowań partyzanckich.

Pierwsze lata powojenne były dość trudne. Na ożywienie gospodarki i aktywność mieszkańców wpłynęło dopiero utworzenie w 1955 roku powiatu parczewskiego. Miasto zaczęło rozbudowywać się. Wybudowano siedzibę dla urzędów: powiatowego i miejskiego, przychodnię lekarską, szpital, liceum i szkoły podstawowe. Wybudowano szereg nowych ulic, zmodernizowano już istniejące. W szybkim tempie rozwijało się budownictwo mieszkaniowe. Powstały zakłady przemysłowe i obiekty użyteczności publicznej. Od pierwszego stycznia 1999 roku Parczew stał się ponownie siedzibą powiatu parczewskiego.

Na terenie Parczewa występują elementy dziedzictwa kulturowego, które podlegają prawnej opiece konserwatorskiej. Do rejestru zabytków woj. lubelskiego wpisane jest historyczne średniowieczne założenie urbanistyczne miasta wraz z warstwami archeologicznymi, zespół kościoła parafialnego pod wezw. św. Jana Chrzciciela z kościołem, plebanią, kaplicą pogrzebową, ogrodzeniem i drzewostanem, drewniana dzwonnica, hala targowa i synagoga. Ponadto w ewidencji zabytków ujęte zostały obiekty sakralne, mieszkalne, gospodarcze, użyteczności publicznej i cmentarze.

Niewątpliwie największe znaczenie spośród zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie Parczewa posiada zespół kościelny. Obecny kościół parafialny wybudowany został w latach 1905-1913 w stylu neogotyckim staraniem księży Stanisława Wierzejskiego i Stanisława Zarzyckiego. Podkreślić jednak należy, że parafia parczewska istnieje od 1401 roku. Papież Jan Paweł II 26 kwietnia 1989 roku nadał godność Bazyliki Mniejszej. W świątyni tej znajduje się XVI-wieczny obraz Matki Bożej z Gruszką o wymiarach 115 na 80 cm, namalowany przez nieznanego malarza szkoły flamandzkiej.

Innym wartym odnotowania zabytkiem Parczewa jest synagoga zlokalizowana przy ul. Piwonia 3. Została zbudowana w drugiej połowie XIX w. Jest świadectwem obecności

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

społeczności żydowskiej w tym mieście, wywierającej przez wieki duży wpływ na Parczew. Zygmunt August zezwolił w nim na zamieszkiwanie żydów w 1564, chociaż gmina żydowska istniała tutaj już dużo wcześniej. Samo miasto żydowskie istniało poza murami miasta, a jego mieszkańcy zajmowali się zazwyczaj handlem. Przed samą wojną społeczność żydowska stanowiła 50% mieszkańców. Większość z nich znalazła się w getcie utworzonym tutaj przez Niemców. W 1942 getto zostało zlikwidowane, a mieszkańcy zostali wywiezieni do obozu zagłady w Treblince. Podkreślić należy, że Parczew był jednym z niewielu miast w Polsce w którym podjęto po wojnie próbę odtworzenia żydowskiej społeczności.

Tabela 3 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres	Gmina	Powiat	Zakres wpisu	Nr rejestru
1.	Parczew		Parczew	parczewski	- historyczne średniowieczne założenie urbanistyczne miasta Parczewa wraz z warstwami archeologicznymi, w gran. wg opisu w dec. i zał. planu	A/1375
2.	Parczew	Plac Wolności 43	Parczew	parczewski	- hala targowa, na działce wskazanej w dec., w gran. wg zał. planu	A/779
3.	Parczew	Ul. Kościelna 53	Parczew	parczewski	- plebania przy kościele paraf. pw. św. Jana Chrzciciela, w gran. wg zał. planu	A/108
4.	Parczew	Ul. Kościelna 55	Parczew	parczewski	- zespół kościoła paraf. pw. św. Jana Chrzciciela: kościół, kaplica przedgrobowa (przebudowana), ogrodzenie, drzewostan wokół kościoła	A/108
5.	Parczew	Ul. Kościelna 55	Parczew	parczewski	- dzwonnica przy kościele paraf. pw. św. Jana Chrzciciela	A/108

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

6.	Parczew	Ul. Piwonia 3	Parczew	parczewski	- synagoga	A.1413
----	---------	---------------	---------	------------	------------	--------

Tabela 4 Wykaz zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Czas powstania
1.	Parczew	11 Listopada 107	młyn motorowy	1938 r.
2.	Parczew	11 Listopada 77	figura Matki Boskiej	ok. 1920 r.
3.	Parczew	11 Listopada, obok 76	figura Chrystusa z Sercem Gorejącym	1933 r.
4.	Parczew	Kolejowa 1	budynek Sądu Miejskiego	k. XIX w.
5.	Parczew	Koscielna86	dom	XX w.
6.	Parczew	Kościelna 27	dom	1931 r.
7.	Parczew	Nowa , DZ. 1802	gręplarnia	pocz. XX w.
8.	Parczew	Parczew	cmentarz rzymskokatolicki	1801 r.
9.	Parczew	Parczew	cmentarz żydowski	XIX w.
10.	Parczew	Plac Wolności 11	dom	pocz. XX w.
11.	Parczew	Plac Wolności 7	dom	k. XIX w.
12.	Parczew	Plac Wolności 9	dom	ok. 1910 r.
13.	Parczew	Ul. Kościelna	kapliczka przydrożna	1962 r.
14.	Parczew	Ul. Kolejowa 29	dom	XIX w.
15.	Parczew	Ul. Kolejowa 4	dom	XIX w.
16.	Parczew	Ul. Kolejowa 40	dom	XX w.
17.	Parczew	Ul. Kolejowa 55	dom	XX w.
18.	Parczew	Ul. Kolejowa 56	dom	XX w.
19.	Parczew	Ul. Kolejowa 8	dom	XX w.
20.	Parczew	ul. Kościelna	kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena	XVIII w.
21.	Parczew	Ul. Kościelna 106/108	dom	XIX w.
22.	Parczew	Ul. Kościelna 23	dom	XIX w.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Czas powstania
23.	Parczew	Ul.Kościelna 29	dom	XX w.
24.	Parczew	Ul.Kościelna 34/36	dom	XX w.
25.	Parczew	Ul.Kościelna 37	dom	XX w.
26.	Parczew	Ul.Kościelna 40	dom	XX w.
27.	Parczew	Ul.Kościelna 44	dom	XX w.
28.	Parczew	Ul.Kościelna 56	dom	XX w.
29.	Parczew	Ul.Kościelna 83	dom	XIX, XX w.
30.	Parczew	Ul.Kościelna 92	szpital	XX w.
31.	Parczew	Ul.Kościelna 95/97	dom	XX w.
32.	Parczew	Ul.Krzywa 13	obora	XIX w.
33.	Parczew	Ul.Krzywa 13	stodoła	XIX w.
34.	Parczew	Ul.Krzywa 13	okólnik	XX w.
35.	Parczew	Ul.Krzywa 17	dom	XIX w.
36.	Parczew	Ul.Krzywa 4	dom	XX w.
37.	Parczew	Ul.Krzywa 6	dom	XIX w.
38.	Parczew	Ul.Mickiewicza 1	dom	XIX w.
39.	Parczew	Ul.Mickiewicza 2	dom	XIX w.
40.	Parczew	Ul.Nadwalna 13	dom	XIX w.
41.	Parczew	Ul.Nowa 18	dom	XX w.
42.	Parczew	Ul.Pck 6	dom	XIX, XX w.
43.	Parczew	Ul.Piwonia 11	dom	XIX w.
44.	Parczew	Ul.Piwonia 16	dom	XIX w.
45.	Parczew	Ul.Piwonia 24	dom	XX w.
46.	Parczew	Ul.Piwonia 3	synagoga	XIX w.
47.	Parczew	Ul.Piwonia 6/8	dom	XX w.
48.	Parczew	Ul.Polna 13	dom	XX w.
49.	Parczew	Ul.Polna 43	dom	XIX, XX w.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt	Czas powstania
50.	Parczew	Ul.Polna 47/47a	dom	XX w.
51.	Parczew	Ul.Polna 49	dom	XIX w.
52.	Parczew	Ul.Polna 7	dom	XIX w.
53.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 21/23	dom	XX w.
54.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 25	dom	XX w.
55.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 27	dom	XX w.
56.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 31	dom	XX w.
57.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 59	stodoła	XIX, XX w.
58.	Parczew	Ul.Zjednoczenia 59/61	dom	XIX w.
59.	Parczew	Ul.Żabia 3	bożnica	XIX w.
60.	Parczew	Wojska Polskiego	pomnik niepodległości	1982 - odbudowa
61.	Parczew	Wojska Polskiego 2	szkoła carska	pocz. XXw.
62.	Parczew	Wojska Polskiego 4	dom	pocz. XXw.

2.3. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne

Analiza stanu rzeczywistego obszaru objętego badaniem - Gminy i miasta Parczew, opierała się na analizie uwarunkowań sytuacji społeczno-gospodarczej oraz innych istotnych kwestii. Stanowiła jednocześnie podstawę planowanych działań strategicznych oraz operacyjnych, przez uwypuklenie mocnych i słabych stron gminy i miasta, co umożliwiło sformułowanie celów i kierunków działania. Analizy przeprowadzone zostały w oparciu o obiektywne i weryfikowalne wskaźniki z wykorzystaniem określonych technik badawczych.

Gmina Parczew, jako jednostka samorządu terytorialnego, działa w określonych warunkach społecznych i ekonomicznych, cechując się różnorodnością potrzeb i aspiracji społeczności lokalnej oraz wzajemnych powiązań i współzależności procesów rozwojowych. Ta część dokumentu obejmuje identyfikację poszczególnych zjawisk kryzysowych w następujących sferach: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej oraz gospodarczej.

Analiza uwarunkowań społecznych gminy Parczew obejmowała zagadnienia takie jak demografia, kapitał ludzki, rynek pracy, kultura, aktywność społeczna i obywatelska,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

problemy społeczne, czy też bezpieczeństwo publiczne. Diagnoza obszaru w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2022 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku dotyczyła procesu odnowy przestrzeni, a w szczególności obszarów znajdujących się w kryzysie z powodu koncentracji negatywnych zjawisk tj. bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców. Analiza poszczególnych zagadnień, to znaczy uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych gminy Parczew miała charakter ilościowo-jakościowy.

2.4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz potencjałów wzrostu

Gmina Parczew to gmina miejsko-wiejska w województwie lubelskim, w powiecie parczewskim. Parczew jest kluczowym ośrodkiem miejskim oddziałującym na tempo i dynamikę całego regionu, przy czym warto zwrócić uwagę na fakt, iż prowadzi aktywną współpracę z innymi państwami, takimi jak Francja (Bressuire), Ukraina (Luboml) czy Litwa (Preny). W mieście koncentrują się najważniejsze funkcje niezbędne dla rozwoju całego regionu – społeczne, gospodarcze, usługowe, edukacyjne, czy też administracyjne. Parczew ma także istotne znaczenie ze względu na rynek. To tutaj skupiają się nowoczesne i innowacyjne przedsiębiorstwa, liczne inwestycje, a także prężnie rozwija się sektor usług, gdzie możliwość pracy mają zarówno mieszkańcy miasta, jak i jego obszaru funkcjonalnego, a w rezultacie całego województwa.

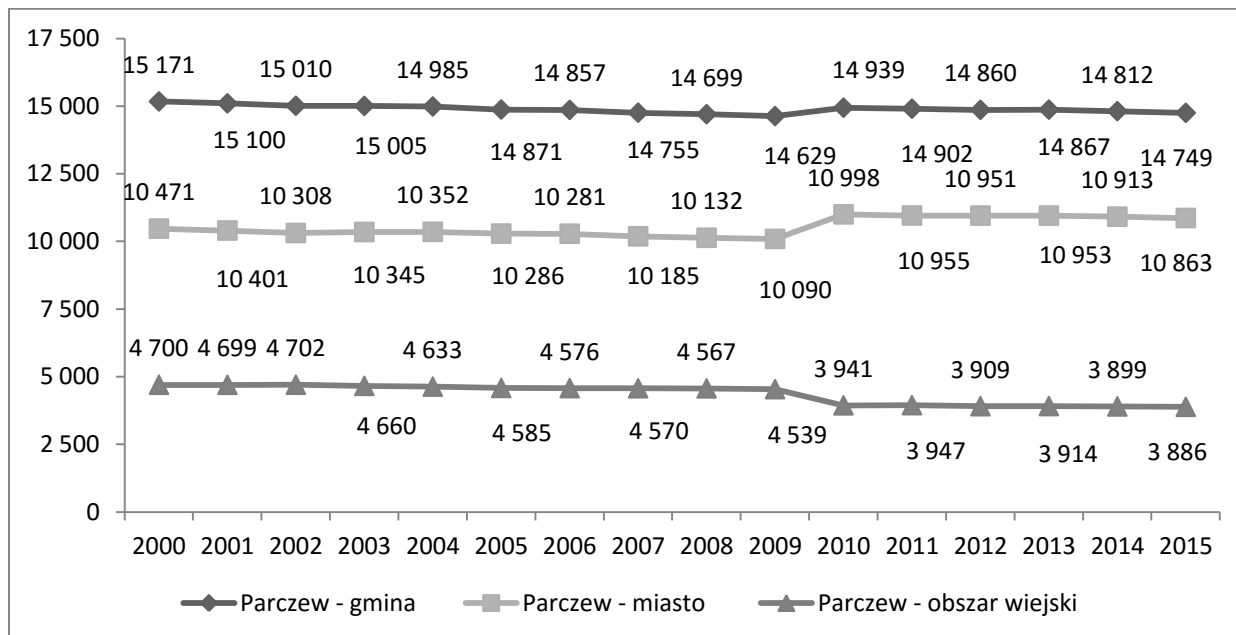
Jednak obok wzrostu, przez wzgląd na swój potencjał, miasto doświadcza także niekorzystnych zjawisk w poszczególnych sferach życia społeczno-gospodarczego. Wykonana diagnoza oraz przeprowadzone konsultacje społeczne mają zwrócić uwagę na dużą skalę potrzeb w obszarze rewitalizacji oraz ich zróżnicowany charakter. Diagnozę oraz przyczyny występowania niekorzystnych zjawisk scharakteryzowano w obszarach, charakterystycznych dla tego rodzaju dokumentów.

2.4.1. Sfera społeczna

Od roku 2000 liczba ludności na badanym obszarze utrzymywała się na względnie stałym poziomie z tendencją spadkową, mimo to w ciągu 15 prezentowanych lat można zaobserwować pewne tendencje i niewielkie wahania. Na przełomie lat 2009/2010 wyraźnie zwiększyła się liczba ludności w Parczewie (wzrost o 908 osób) oraz równocześnie zmniejszyła się ilość osób zamieszkujących tereny wiejskie (spadek o 598 osób), co ostatecznie wpłynęło na zwiększenie się liczby ludności Gminy ogółem o 310 osób.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 1 Zmiany liczby ludności gminy Parczew w latach 2000 – 2015

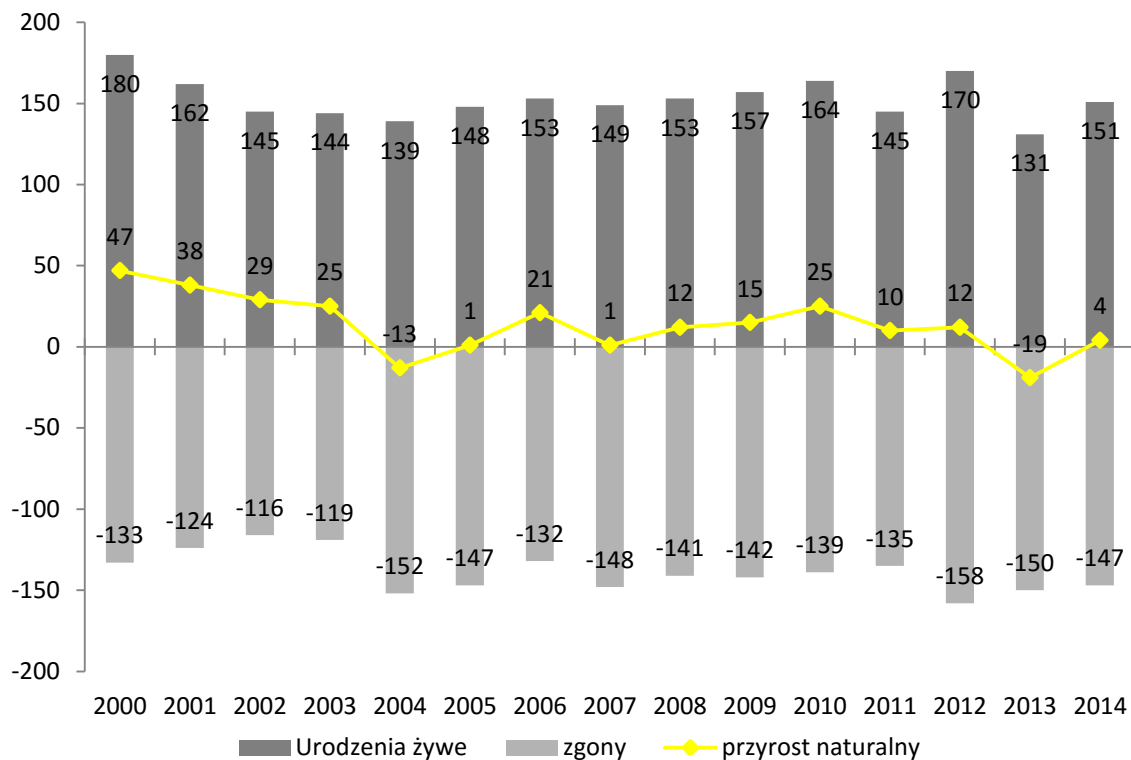
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Większy wpływ na kształtowanie się liczby ludności w gminie mają procesy demograficzne i zmiany związane z procesem urbanizacji zachodzące w mieście, przez wzgląd na znaczący udział ludności miejskiej w ludności ogółem (74% w 2015 roku) w porównaniu z liczbą osób z obszarów wiejskich (26% w 2015 roku).

W badanym okresie na terenie Gminy Parczew przyrost naturalny przyjmował wartości dodatnie, jedynie w 2004 i 2013 roku odnotowane zostały spadki poniżej zera. Warto jednakże zwrócić uwagę na fakt, iż obserwowane na przestrzeni 14 lat wartości mają tendencję spadkową.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Parczew w latach 2000 – 2014

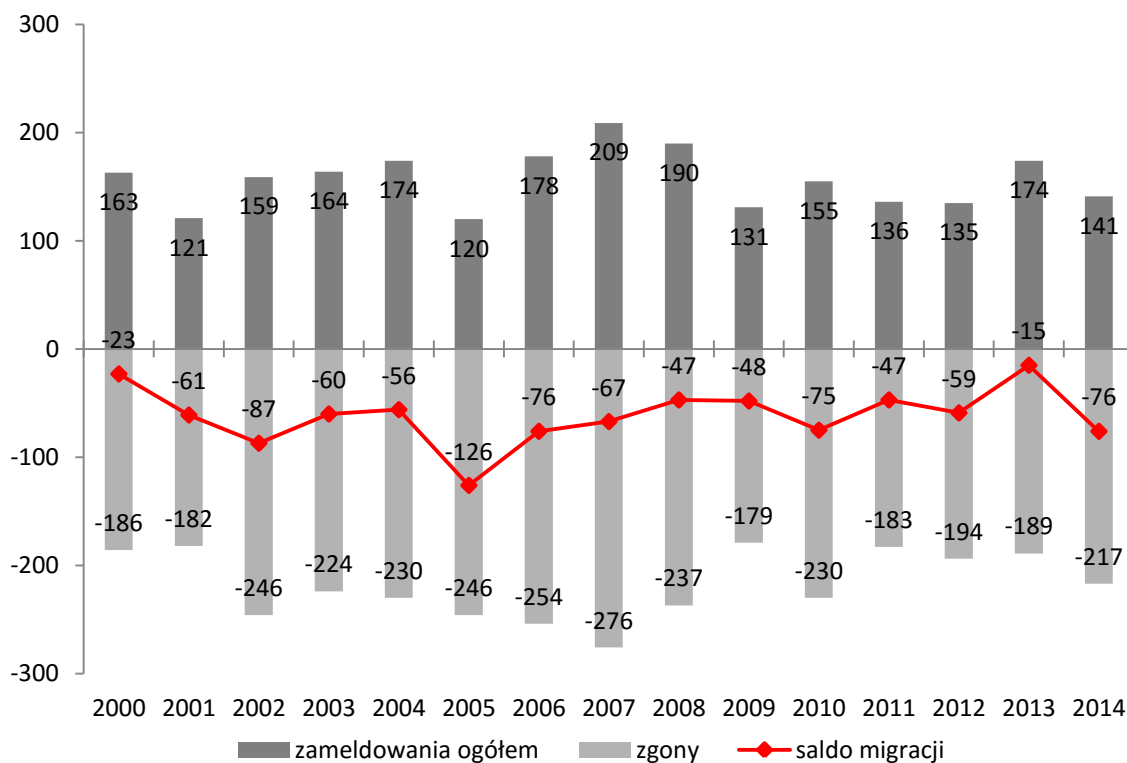

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności Gminy Parczew systematycznie zmniejsza się, nie tylko ze względu na negatywne wahania niewielkiego dodatniego przyrostu naturalnego, ale w głównej mierze przez ujemne saldo migracji. Charakterystyczny dla miasta jest postępujący proces suburbanizacji. Odpływ mieszkańców notowany jest zarówno w ruchu zagranicznym jak i wewnętrznym, przy czym najczęstszymi kierunkami migracji mieszkańców są gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie sąsiadujące z miastem.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 3 Saldo migracji w Gminie Parczew w latach 2000-2014

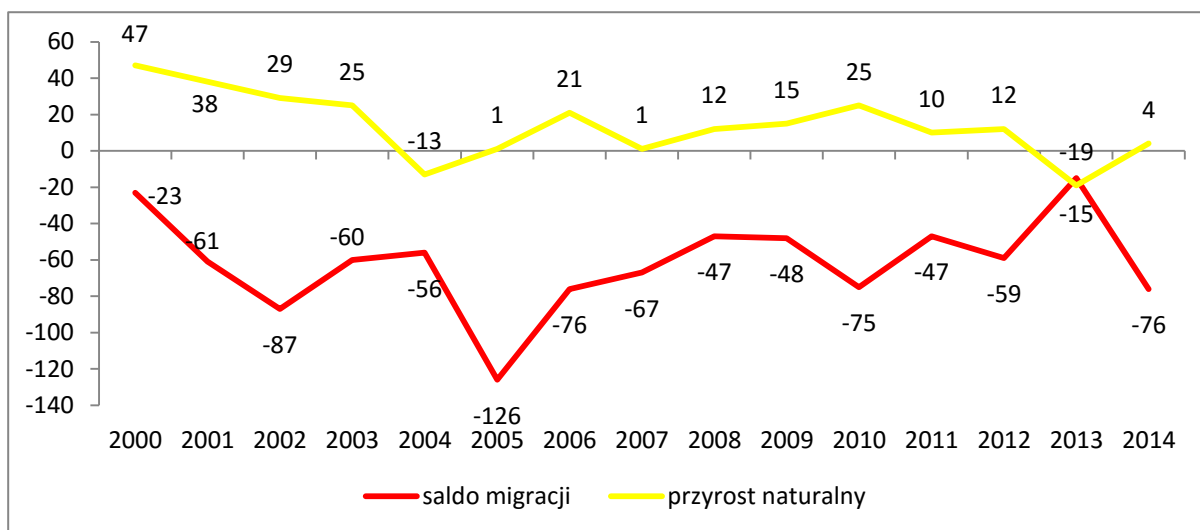

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ujemne saldo migracji, przy niewielkim, a nawet ujemnym, przyroście naturalnym jest zjawiskiem bardzo niebezpiecznym dla badanego obszaru, zwłaszcza jeśli występuje w takiej skali. W tym miejscu należy podkreślić, że w kontekście postępującej depopulacji badanego obszaru proces rewitalizacji, który ma na celu przewidywanie i zapobieganie pewnym zjawiskom kryzysowym, jak również ożywienie społeczno-gospodarcze oraz poprawę warunków życia ludności, może być istotnym narzędziem służącym ograniczeniu skali emigracji mieszkańców miasta, z którego coraz częściej wyjeżdżają na stałe ludzie młodzi, przedsiębiorczy i dobrze wykształceni. Wspomniany odpływ osób w wieku produkcyjnym wpływa niekorzystnie na kształtowanie się struktury demograficznej badanego obszaru i wpływa na pogłębienie się występujących problemów zarówno w sferze społecznej jak i gospodarczej.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

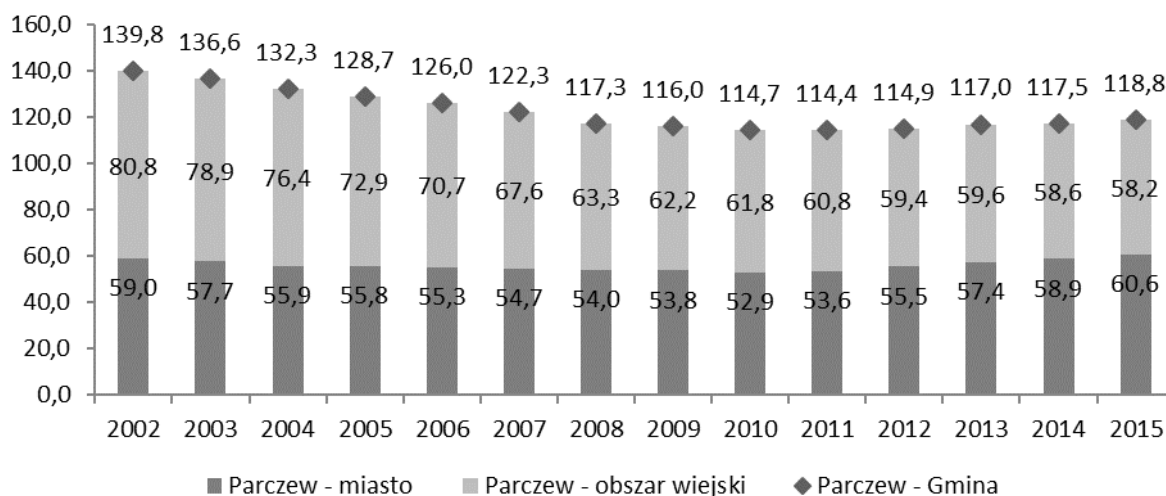
Wykres 4 Przyrost naturalny i saldo migracji dla Gminy Parczew w latach 2000-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obok zjawiska depopulacji, istotnym wyzwaniem społecznym w Gminie Parczew jest postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności. Przejawia się on stałym wzrostem odsetka mieszkańców w wieku poprodukcyjnym kosztem spadku udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem charakterystycznym również dla Polski i województwa lubelskiego, czego odzwierciedleniem jest niekorzystna struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku, a także wysokie wartości wskaźników obciążenia demograficznego. Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego obliczana jest jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla badanego obszaru od 2011 roku obserwuje się wzrost wartości omawianego wskaźnika.

Wykres 5 Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2002-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

W ostatnich latach obserwuje się wzrost wykształcenia mieszkańców gminy Parczew. Poziom wykształcenia mieszkańców stale rośnie, czego dowodem jest zwiększający się odsetek osób z wykształceniem wyższym i malejący udział osób z wykształceniem podstawowym. Dzięki lepszej dostępności do coraz wyższej jakości edukacji, a także coraz lepszemu wyposażeniu szkół w pomoce i sprzęt komputerowy dzieci i młodzież mają lepsze warunki do kształcenia się.

Na tle kraju i regionu, Parczew wyróżnia się wysokim poziomem kapitału ludzkiego, mierzonego średnimi wynikami egzaminacyjnymi uczniów z egzaminów kończących poszczególne szczeble kształcenia, które nie odbiegają znacząco od średniej krajowej. Jednakże, przy określaniu problematycznych sfer w strefie społecznej, należałoby zwrócić uwagę na kilkuprocentowe odchylenia od wyników z poszczególnych egzaminów dla Polski i województwa, jako potencjalny problem w jakości kształcenia.

Tabela 5 Średnie wyniki uczniów ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w Gminie Parczew na tle Polski i województwa w procentach w 2015 roku [%]

Jednostka terytorialna	część I			część II
	Wynik ogólny	Język polski	Matematyka	Język angielski
Polska	67	73	61	78
Województwo	66,9	73,1	60,4	76,5
Parczew	65	72,1	57,5	77,6

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [<https://www.cke.edu.pl>] oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu [<http://www.oke.krakow.pl>].

Tabela 6 Średnie wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Parczew na tle Polski i województwa w 2015 roku [%]

Jednostka terytorialna	część humanistyczna		część matematyczno - przyrodnicza	
	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Polska	62	64	48	50
Województwo	70	64	49	50
Parczew	66	67	51	50

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [<https://www.cke.edu.pl>] oraz Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu [<http://www.oke.krakow.pl>].

Rynek pracy

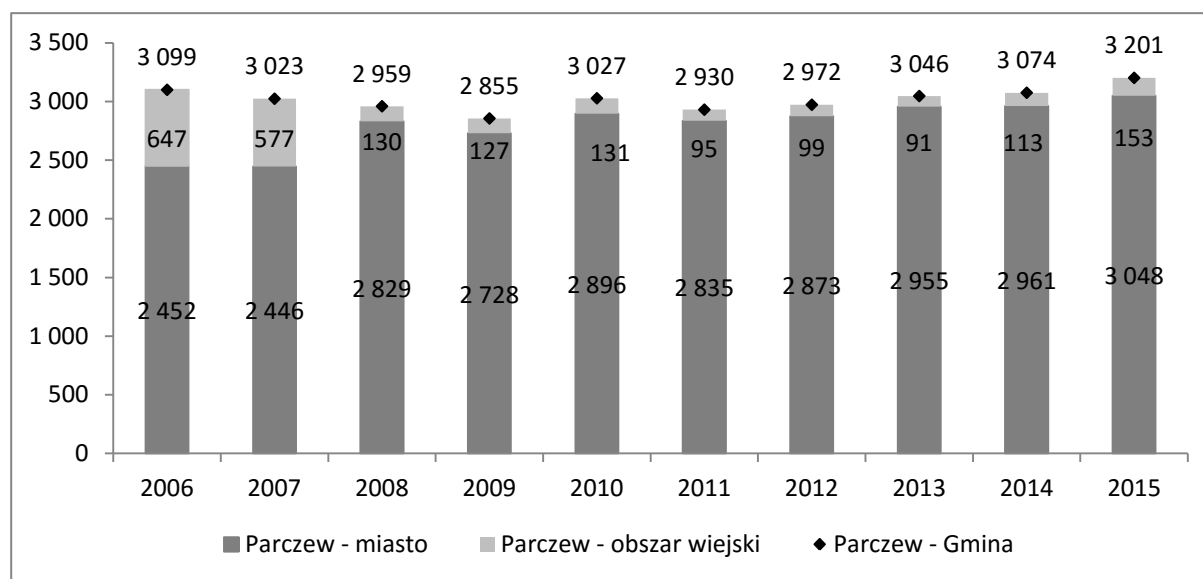
Dla Gminy Parczew głównym ośrodkiem regionu, będącym równocześnie największym ośrodkiem gospodarczym i centrum kulturalnym jest miasto Parczew. Pełni ono szczególną funkcję na rynku pracy, oferując największą liczbę miejsc pracy, ze względu na co, jest bardzo istotne dla społeczności lokalnej. Miasto stanowi istotny rynek pracy, zarówno

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

dla mieszkańców miasta jak i okolicznych miejscowości, co jest szczególnie widoczne w kształtowaniu się struktury zatrudnienia ogółem. Znaczący udział w liczbie pracujących mają osoby zatrudnione na terenie miasta - 95% zatrudnionych ogółem w 2015 roku.

61,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Parczew pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 11,4% w przemyśle i budownictwie, a 18,2% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 18,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Wykres 6 Liczba pracujących w Gminie Parczew w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Bezrobocie rejestrowane w Parczewie wynosiło w 2015 roku 15,3% (16,3% wśród kobiet i 14,4% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa lubelskiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.

Tabela 7 Rynek pracy w Gminie i Powiecie

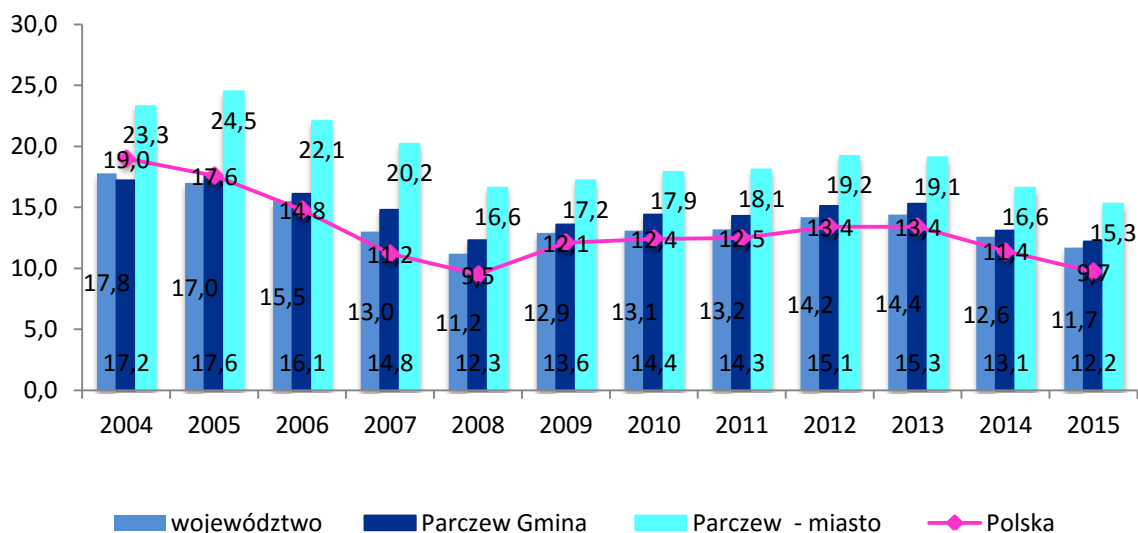
	Powiat	Gmina
Pracujący	4564	3201
Bezrobotni zarejestrowani	1794	692
w tym kobiety w %	52,2	50,7
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	8,2	7,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w wieku produkcyjnym w %	9,4	8,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Stopa bezrobocia dla Gminy Parczew w badanym okresie kształtowała się na poziomie nieco wyższym niż wartość tego wskaźnika dla Polski i województwa lubelskiego. Skala problemu dla Gminy jest zatem porównywalna względem województwa i kraju, natomiast znacznie wyższa stopa bezrobocia rejestrowana jest na terenie miasta, gdzie dochodzi do znacznej koncentracji problemu.

Wykres 7 Stopa bezrobocia w badanym obszarze w zestawieniu ze skalą problemu dla Polski i województwa lubelskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze bezrobocia w gminie Parczew przeważa bezrobocie kobiet, podobnie jak w przypadku województwa i kraju, jednakże różnica wartości wskaźnika dla kobiet i mężczyzn nie jest w tym przypadku na tyle znacząca, aby wzbudzać niepokój. Podobnie jak w przypadku liczby osób niepracujących w Polsce i województwie lubelskim wśród zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Parczew również przeważają osoby w wieku od 25 do 34 lat, przy czym wartość wskaźnika dla Parczewa przewyższa średnią wartość tylko dla Polski.

Tabela 8 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w gminie Parczew na tle porównywalnych jednostek terytorialnych

Nazwa	Polska	województwo	Parczew - Gmina
24 lata i mniej	15,15%	17,78%	15,11%
25-34	27,49%	31,77%	30,88%
35-44	21,29%	20,45%	20,18%
45-54	18,42%	15,91%	17,17%
55 i więcej	17,65%	14,09%	16,67%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Na tle średniej dla Polski i województwa lubelskiego Gmina Parczew charakteryzuje się niższym odsetkiem bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym. W pozostałych kategoriach Gmina Parczew wypada bardziej niekorzystnie, zwłaszcza w zestawieniu z wartościami dla województwa. Najwyższy odsetek niepracujących obserwowany jest wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, natomiast najmniejszy dla osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym. Jest to zgodnie również z tendencją w porównywalnych jednostkach terytorialnych. Wpływa to zwłaszcza na aspekt niewystarczającego dopasowania kwalifikacji osób poszukujących pracy do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. To właśnie w tym kontekście odnotować należy, że zawodowych niskie kwalifikacje bezrobotnych (bezrobotnych legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym) są postrzegane jako czynnik bardzo negatywny.

Tabela 9 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia w Gminie Parczew na tle porównywalnych jednostek terytorialnych

Nazwa	Polska	Województwo lubelskie	Parczew - Gmina
wyższe	12,81%	15,43%	10,76%
policealne, średnie zawodowe	21,80%	24,39%	24,86%
średnie ogólnokształcące	10,53%	11,67%	9,53%
zasadnicze zawodowe	27,18%	24,76%	25,31%
gimnazjalne i poniżej	27,69%	23,75%	29,54%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w gminie Parczew zasadniczo nie odbiega od średniej dla Polski czy województwa lubelskiego. Istotnym problemem społecznym i gospodarczym jest jednakże długotrwałe bezrobocie, które prowadzi do dekapitalizacji nabytych wcześniej kwalifikacji i umiejętności zawodowych ludności, a co za tym idzie do degradacji kapitału ludzkiego, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców

Na terenie Gminy Parczew funkcjonuje ponad 20 organizacji pozarządowych, takich jak między innymi: fundacje (Fundacja Samarytanin), stowarzyszenia (Lokalna Grupa działania „Jagiellońska Przystań”, Stowarzyszenie „Razem dla Parczewa”), Stowarzyszenie Przyjaciół Dwójki, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Laski, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wierzbówka IWA, Parczewskie Stowarzyszenie Twórców i Animatorów Kultury w Parczewie, towarzystwa (Towarzystwo Muzyczne), kluby sportowe (MKS Victoria, Klub „Pantera”), UKS „Jedynka” i inne. Należy zaznaczyć, że lokalna społeczność odznacza się wysokim stopniem zaangażowania społecznego. Najwięcej podmiotów sektora społecznego koncentruje swoją działalność w obszarze wspierania oraz upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Sfera kultury fizycznej i sportu jest polem aktywności organizacji pozarządowych funkcjonujących na badanym obszarze, co przejawia się znacznym udziałem klubów. Ponadto relatywnie duża liczba organizacji pozarządowych Gminy Parczew koncentruje swoją aktywność w takich obszarach działania, jak: nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie, kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ochrona i promocja zdrowia oraz pomoc społeczna – w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Należy zwrócić szczególną uwagę, że w odniesieniu do wysokiego zaangażowania społeczności lokalnej w życie społeczne, na terenie Gminy Parczew jest niewystarczająca liczba miejsc sprzyjająca dalszemu rozwojowi organizacji pozarządowych. Ograniczenie aktywności społecznej może mieć bardzo niekorzystne skutki, gdyż wpłynie na komunikację jednostek samorządu terytorialnego i sektora społecznego, co osłabi możliwości podejmowania dialogu społecznego oraz inicjatyw lokalnych. Dlatego warto szerzej rozważyć kwestię wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, wspierania rodziny oraz działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym na terenie Gminy Parczew.

Na tle regionu Gmina Parczew wyróżnia się stosunkowo niskim zaangażowaniem społecznym, mierzonym frekwencją społeczności lokalnej w wyborach ogólnokrajowych. W wyborach do Sejmu i Senatu, Prezydenckich oraz do Parlamentu Europejskiego frekwencja na terenie gminy Parczew po 2009 roku była każdorazowo niższa w porównaniu do województwa i kraju, zazwyczaj o kilka punktów procentowych. Należy podkreślić, że niski poziom frekwencji w wyborach ogólnokrajowych jest zjawiskiem niekorzystnym, bowiem może świadczyć o niskim zainteresowaniu mieszkańców sprawami ogólnokrajowymi. Należy zwrócić szczególną uwagę na ten problem, będący słabą stroną, wskazującą na niedostateczne zaangażowanie mieszkańców miasta w sprawy Rzeczypospolitej Polskiej. Niemniej jednak niezależnie od niskiego poziomu uczestnictwa w wyborach ogólnokrajowych, mieszkańcy miasta przejawiają wyższe od średniego zainteresowanie udziałem w wyborach lokalnych. W wyborach samorządowych przeprowadzanych po 2010

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

roku frekwencja wyborcza przeprowadzonych na terenie Gminy Parczew przekroczyła średni poziom dla Polski, a co za tym idzie była wyraźnie wyższa w porównaniu ze średnią województwa lubelskiego.

Tabela 10 Frekwencja wyborcza w Gminie Parczew na tle Polski i województwa lubelskiego

Rodzaj wyborów	Frekwencja wyborcza w procentach		
	Polska	Województwo lubelskie	Gmina Parczew
Wybory do Sejmu i Senatu			
Wybory do Sejmu i Senatu 2015	56,6	52,7	46,38
Wybory do Sejmu i Senatu 2011	55,7	49,8	44,25
Wybory prezydenta RP (I tura)			
Wybory prezydenta RP 2015	53,0	54,3	51,63
Wybory prezydenta RP 2010	59,6	54,1	52,89
Wybory do Parlamentu Europejskiego			
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	28,4	23,5	19,66
Wybory do Parlamentu Europejskiego 2009	31,6	22,0	25,22
Wybory samorządowe (I tura)			
Wybory samorządowe 2014	47,4	49,8	52,3
Wybory samorządowe 2010	47,3	49,9	56,0

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej [<http://pkw.gov.pl>].

Podobnie jak w przypadku innych analizowanych zjawisk i procesów społecznych, poziom aktywności obywatelskiej i uczestnictwa mieszkańców Gminy Parczew w życiu publicznym, mierzony frekwencją wyborczą, jest wyraźnie zróżnicowany w skali wewnętrznej i stawia obszar w dość niekorzystnym świetle.

Kultura

Parczewski Dom Kultury, który odpowiada za życie kulturalne w Parczewie, organizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży. Na terenie Gminy funkcjonuje kilkanaście kół zainteresowań m.in.: plastyczne, rękodzieła artystycznego, muzyczne, modelarskie, teatralne, wokalne i taneczne, które w głównej mierze skupiają się właśnie w ośrodku miejskim. W zakresie oświaty prowadzona jest nauka języka angielskiego. W ramach Parczewskiego Domu Kultury działają także zespoły muzyczne; wśród nich Parczewska Kapela Podwórkowa „Taaka Paka”. Parczewski Dom Kultury prowadzi również zajęcia dla seniorów w ramach „Klubu Seniora”.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Na terenie Gminy Parczew organizowane są także liczne imprezy: sportowe, turystyczne i z zakresu szeroko rozumianej kultury. Organizowane jest wiele imprez o zasięgu lokalnym i regionalnym, a nawet ogólnopolskim. Najważniejsze wśród nich to: Ogólnopolski Złot Kapel Podwórkowych, Dni Parczewa, Kulturalne Formy Młodzieży, oraz Jarmark Jagielloński. Dużym zainteresowaniem mieszkańców cieszą się organizowane od kilku lat wystawy z pracami malarzy, rzeźbiarzy, fotografów oraz twórców rękodzieła.

Od 1998 roku działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta Urzędu Miejskiego w Parczewie. Tworzą ją młodzi ludzie z Parczewa i okolic. Orkiestra uświetnia uroczystości państwowe organizowane w mieście i uczestniczy w najważniejszych imprezach kulturalnych. Młodzi muzycy wielokrotnie mieli okazję prezentować swoje umiejętności na regionalnych festiwalach i przeglądach orkiestr zajmując czołowe miejsca. Ważnym elementem lokalnej kultury są zespoły artystyczne działające w parczewskich szkołach.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Parczewie ze swoimi filiami w Przewłocze i Tyśmienicy propaguje czytelnictwo wśród mieszkańców. W czytelnicy istnieje możliwość skorzystania z Internetu oraz bogatej oferty czasopism i wydawnictw książkowych. Wzbogacany corocznie o nowości księgozbiór sprawia, że placówka jest chętnie odwiedzana przez czytelników wszystkich grup wiekowych.

Bezpieczeństwo publiczne

Dotkliwie piętno na funkcjonowanie społeczeństwa, czyli formowanie postaw i zachowań ludzi może odciskać długotrwałe i intensywne oddziaływanie czynników zagrażających bezpieczeństwu. Za nadzorowanie poziomu bezpieczeństwa odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Parczewie. Niestety, w poszczególnych gminach powiatu nie ma komisariatów, dlatego region ten został podzielony na rejony prac dzielnicowych.

W Raporcie dotyczącym stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie całego powiatu parczewskiego w 2014 w Komendzie Powiatowej Policji w Parczewie wszczęto 644 dochodzenia i śledztwa, tj. o 211 postępowań przygotowawczych mniej niż w okresie poprzednim –zarejestrowano zatem spadek o 24,7%. W wyniku tych postępowań potwierdzono popełnienie 507 przestępstw, czyli o 260 mniej niż w roku 2013 – spadek o 33,9%.

Najczęściej popełnianymi przestępstwami były wykroczenia o charakterze kryminalnym, będące najbardziej dokuczliwe społecznie przez często dotkliwe straty materialne mieszkańców, stanowiąc 65% ogółu przestępstw popełnianych na badanym terenie. 8,9% stanowiły przestępstwa znęcania się nad członkami rodziny, w których zarejestrowano wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, podobnie jak w przypadku przestępstw gospodarczych, które wzrosły do 8,7% wszystkich czynów przestępczych. Nieco

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

mniej, bo 5,1%, stanowiły przestępstwa narkotykowe, jednakże tutaj zaobserwowano spadek.

Najczęstszymi przestępstwami, wśród przestępstw kryminalnych, były: kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu, uszkodzenie mienia, przestępstwo rozbójnicze, bójka lub pobicie oraz uszczerbek na zdrowiu. W tej kategorii odnotowano spadek z 225 w roku 2013 do 169 w roku 2014 – co daje 24,9% spadku.

W 2014 roku ustalono 335 podejrzanych – sprawców przestępstw. Wobec 14 podejrzanych sąd zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Wśród ogółu podejrzanych osoby nieletnie stanowiły zaledwie 1,2%.

Na badanym obszarze odnotowano wyraźny wzrost wykroczeń z zakresu bezpieczeństwa w komunikacji, trzeźwości, porządku i spokoju publicznego, ochrony mienia i obyczajności publicznej.

Pogarszające się warunki materialne i liberalizacja przepisów prawa sprzyjają kształtowaniu się zagrożeń dla społeczności lokalnej, a zwłaszcza:

- Nasileniu się w szkołach rozprowadzaniu i używaniu wszelkich środków odurzających;
- Nadmierne spożywanie alkoholu, z czym związane jest także zwiększenie liczby zakłóceń porządku i dewastacji mienia;
- Wzrost przestępczości w sferze włamań, kradzieży i rozbojów wywołany brakiem pracy lub chęci do jej podejmowania.

Przy podejmowaniu działań, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa, należy zwrócić szczególną uwagę na wykrywalność przestępstw, podejmowanie stanowczych działań przy zabezpieczaniu ładu i porządku publicznego, a także zwiększenie reperkusji w stosunku do osób popełniających wykroczenia porządkowe.

Problemy społeczne

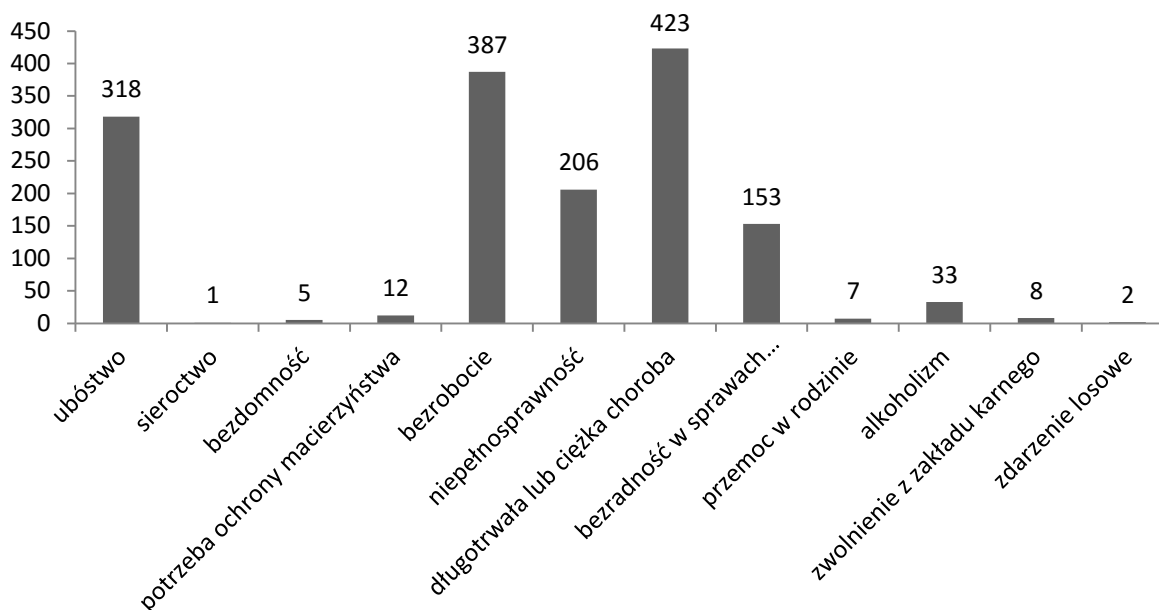
Odzwierciedleniem różnego rodzaju problemów społecznych występujących na obszarze określonych jednostek terytorialnych jest zasięg korzystania z pomocy społecznej, obrazujący liczbę osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej. W Gminie Parczew najczęstszymi powodami, dla których udzielne jest wsparcie są: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego lub ochronę uzupełniającą zdarzenie losowe.

Wśród powyższych problemów do najczęściej występujących zalicza się głównie długotrwałą lub ciężką chorobę (27,20%), bezrobocie (24,89%), ubóstwo (20,45%),

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

niepełnosprawność (13,25%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (9,84%) i alkoholizm (2,12%).

Wykres 8 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na terenie Gminy Parczew

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parczewie

2.4.2. Sfera gospodarcza

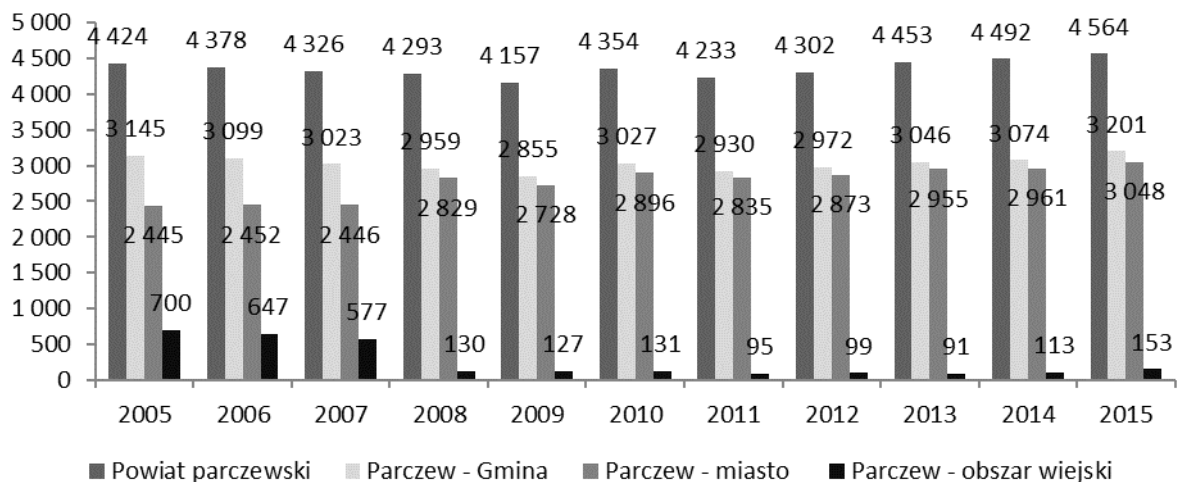
Ze względu na geograficzne uwarunkowania Gminy Parczew 61,8% aktywnych zawodowo mieszkańców Parczewa pracuje w sektorze rolniczym, 11,4% w przemyśle i budownictwie, a 18,2% w sektorze usługowym oraz 18,2% pracuje w sektorze finansowym.

W strukturze zatrudnienia w Gminie Parczew dominują zatrudnieni na terenie miejskim, w 2015 stanowili oni 95,22% czynnych zawodowo. Pracujący na wsiach stanowili zatem zaledwie 4,88% zatrudnionych w Gminie Parczew.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż liczba zatrudnionych w Gminie Parczew ogółem, stanowi znaczącą część pracujących w całym powiecie (70,14%), co oznacza, iż tamtejszy rynek pracy jest bardzo korzystny. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Parczewa 364 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 498 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 134.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

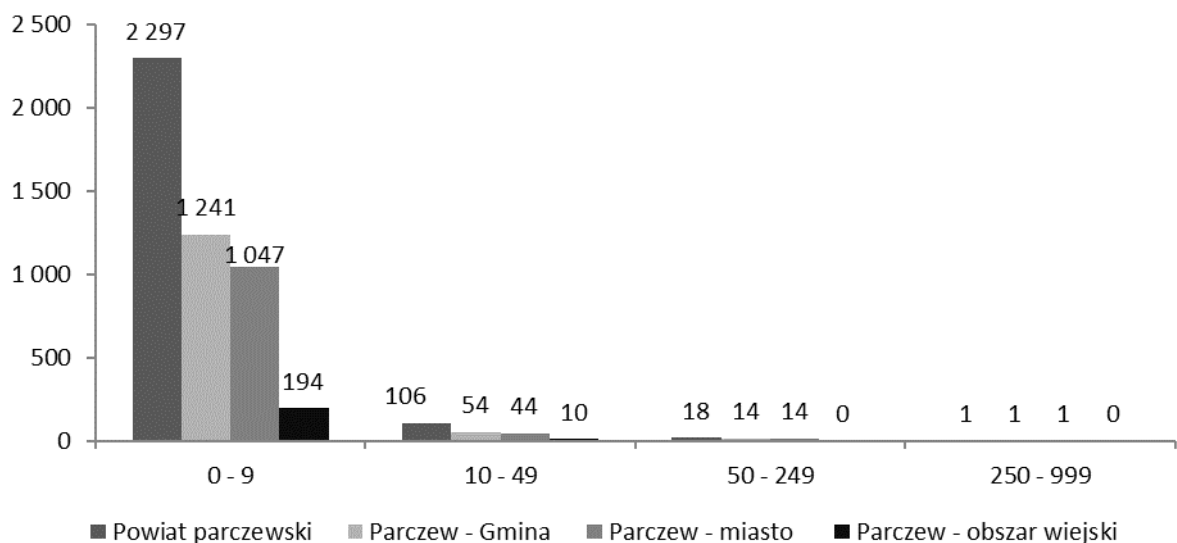
Wykres 9 Liczba zatrudnionych na terenie Gminy Parczew, miasta, obszarów wiejskich Gminy i Powiatu

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie Gminy Parczew pod koniec 2016 roku zarejestrowanych było 789 przedsiębiorców. W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych Gminy dominują osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą oraz mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające do 9 pracowników. Według danych GUS, tej wielkości podmioty gospodarcze stanowiły w 2015 r. około 94,73% ogółu jednostek gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W 2015 r. w omawianym obszarze funkcjonowało 54 małe przedsiębiorstwa (podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób), co stanowiło 4,12% zarejestrowanych podmiotów. Przedsiębiorstw średnich - podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników, było tylko 14 na terenie Gminy. Na terenie miasta działalność prowadzi tylko 1 duży podmiot, w którym zatrudnionych jest ponad 250 osób.

Wykres 10 Struktura wielkościowa podmiotów na obszarze objętym badaniem

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

2.4.3. Sfera środowiskowa

Pod względem administracyjnym, od 1 stycznia 1999 roku powiat parczewski należy do województwa lubelskiego. Powiat zajmuje obszar 952 km² (3,79% powierzchni województwa). W skład administracyjny powiatu wchodzi następujące jednostki terytorialne: gmina wiejsko-miejska: Parczew, gminy wiejskie: Dębowa Kłoda, Jabłoń, Milanów, Podedwórze, Siemień, Sosnowica.

Sieć osadnicza w powiecie, czyli także na terenie Gminy Parczew, jest dosyć rozproszona, co stwarza określone trudności w wyposażeniu powiatu w podstawową infrastrukturę wodną i kanalizacyjną. Najsilniejszym ośrodkiem miejskim jest miasto powiatowe Parczew, które dysponuje znacznym potencjałem demograficznym i stanowi centrum aktywności gospodarczej i społecznej powiatu. W układzie przestrzennym powiatu występują zarówno zwarte jak i rozproszone formy osadnictwa. Dominuje zabudowa wiejska jednorodzinna.

Powiat Parczewski położony jest na obszarze Polesia Lubelskiego na styku 3 krain geograficznych: Równiny Parczewskiej, Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego oraz Garbu Włodawskiego. Ponad 16% powierzchni powiatu zajmują obszary prawnie chronione. Jest to znacznie mniej niż średnio w województwie (23%) i w kraju (prawie 33%). Ponadto na terenie powiatu Parczewskiego znajduje się część Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie, który jest obszarem o wybitnych wyróżniających się w skali światowej walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Status Rezerwatu nadany został przez UNESCO w 2002 roku. W jego skład wchodzi m.in. Poleski Park Narodowy. Na terenie powiatu zostało wyznaczonych siedem ostoi, które wchodzi w skład obszarów NATURA 2000.

Gmina Parczew stanowi 15,35% powierzchni powiatu, łączny obszar to 146,23 km², w tym:

- użytki rolne: 63%
- użytki leśne: 25%

Na obszarze gminy znajduje się rezerwat przyrody Jezioro Obradowskie chroniący jezioro dystroficzne oraz stanowiska wielu rzadkich gatunków roślin wodnych i torfowiskowych.

Stan aerosanitarny

Zanieczyszczenie powietrza uznano za jeden z głównych problemów dostrzeganych przez społeczność lokalną w zakresie problemów ze środowiskiem. Poprawa stanu aerosanitarnego jest priorytetem ekologicznym związanym ze strategią ograniczenia emisji dla Gminy Parczew. Istotne jest również zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska z uwzględnieniem poprawy jakości powietrza atmosferycznego, wód i gleby oraz działań w gospodarce odpadami poprzez: wdrażanie programów ochrony powietrza; redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

gospodarki; ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu poprzez modernizację taboru, wykorzystywanie paliwa gazowego w miejsce oleju napędowego i benzyny oraz zwiększanie płynności ruchu.

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Gmina Parczew charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną. Obszar Gminy znajduje się w obrębie zlewni rzek: Tyśmienicy oraz Piwonii, będącej największym prawostronnym dopływem Tyśmienicy i jednocześnie główną rzeką miasta Parczew. Wody podziemne występują na głębokości 0-2 m (głównie na obszarze dolin rzecznych) oraz na głębokości 2-5 m (na rozleglejszych terenach równiny rzeczno-peryglacjalnej) i są częściowo zasilane przez opady atmosferyczne.

Stany wód jest sezonowo dość zmienny i zależy głównie od odpadów atmosferycznych. Stan cieków wodnych na terenie Gminy Parczew można uznać za dobry, rzeki są czyste w sensie przyrodniczym lub zanieczyszczone w stopniu minimalnym. Ewentualne zanieczyszczenia wynikają głównie z wysokiego poziomu związków żelaza, co jest normalnym typem zanieczyszczeń naturalnych na terenach leśnych, na których występują.

Obszary cenne przyrodniczo

Środowisko naturalne na terenie Gminy Parczew charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością, o czym świadczą liczne rezerваты oraz pomniki przyrody. W pobliżu Gminy Parczew znajdują się takie rezerваты jak:

- Rezerwat „Lasy Parczewskie” rezerwat leśny typu kulturowego o powierzchni 157,29 hektara położony w dużym kompleksie Lasów Parczewskich w gminie Dębowa Kłoda w leśnictwie Białka.
- Rezerwat „Jezioro Obradowskie”- częściowy rezerwat rodzaju wodnego położony w pobliżu miejscowości Laski o powierzchni 82,74 ha
- Rezerwat „Torfowisko przy Jeziorze Czarnym” – rezerwat ścisły o powierzchni 47,82 hektara położony na terenie gminy Sosnowica w leśnictwie Borek.
- Rezerwat „Królowa Droga” – rezerwat częściowy rodzaju leśnego o powierzchni 38,57 hektara, który zlokalizowany jest w leśnictwie Makoszka, w gminie Dębowa Kłoda, w odległości ok. 8 km od Parczewa
- Rezerwat Czarny Las będący rezerwatem leśnym i florystycznym o powierzchni 15,96 hektara, który znajduje się w okolicach Milanowa

Na terenie gminy znajdują się także pomniki przyrody objęte ochroną prawną oraz kilka chronionych gatunków fauny i flory, a także trzy obszary objęte formą ochrony Natura 2000

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

to znaczy Dolina Tyśmienicy, Lasy Parczewskie, Ostoja Parczewska. Znajdujące się na terenie Gminy Parczew Lasy Parczewskie stanowią otulinę Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”.

2.4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przestrzeń publiczna

Przestrzeń publiczna ma szczególne znaczenie w procesie integracji, poprawy jakości życia i spełnienia oczekiwań społeczności lokalnej. Dlatego też na terenie Gminy Parczew stale realizowane są działania, mające na celu poprawę tej strefy, a zwłaszcza wewnętrznego skomunikowania regionu, które ma przyczynić się do zwiększenia integracji, zarówno społecznej jak i gospodarczej z ośrodkami miejskimi i ich zapleczem. W celu bardziej efektywnego i racjonalnego wykorzystania dostępnych zasobów przyrody na potrzeby gospodarcze i rekreacyjne podejmowane są działania w zakresie poprawy stanu atrakcyjnych pod względem turystycznym miejsc.

Rewitalizacja obszarów niewykorzystywanych lub wykorzystywanych w małym stopniu stanowić może istotny impuls rozwojowy całego regionu, jednakże wykorzystanie zasobów przyrody przy jednoczesnym zachowaniu ich walorów nie jest procesem łatwym i wymaga gruntownej analizy istniejącej sytuacji.

Dostępność komunikacyjna

Gmina Parczew stanowi ważny lokalny węzeł komunikacyjny, w którym zbiegają się 3 drogi wojewódzkie. Stolica regionu - miasto Parczew położona jest w odległości około 30km od planowanego korytarza transeuropejskiego - drogi ekspresowej S 19 (północ – południe), oraz około 50km od planowanej autostrady A2 (wschód – zachód). Miasto położone jest w odległości około 60 km od miasta wojewódzkiego Lublin i 50km od przejścia granicznego w Sławatyczach, które stanowi jednocześnie przejście graniczne pomiędzy Unią Europejską, a Białorusią.

Obszar Gminy Parczew położony jest poza zasięgiem głównych, przebiegających przez północną część województwa dróg krajowych oraz linii kolejowych. Miasto i Gmina powiązane są z nimi systemem dróg wojewódzkich, jak również linią kolejową nr D29-30 na trasie Lublin-Łuków Północny.

Przez teren gminy przebiegają cztery drogi wojewódzkie:

- Nr 813: Międzyrzec Podlaski – Parczew – Ostrów Lub. – Łęczna
- Nr 815: Wisznice – Parczew – Siemień – Lubartów
- Nr 818: Przewłoka – Wiryki – Adampol
- Nr 819: Parczew – Sosnowica- Kołacze – Łowcza – Wola Uhruska

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Drogi publiczne w Gminie Parczew liczą 167,1 km, w tym 90,7 km to drogi o nawierzchni utwardzonej. Przez obszar Gminy Parczew przebiegają odcinki dróg powiatowych i gminnych o łącznej długości 96,0 km, w tym drogi o nawierzchni utwardzonej - 30,5 km, a o nawierzchni gruntowej - 65,5 km. Na terenie miasta długość dróg wynosi 17,0 km, w tym drogi o nawierzchni utwardzonej - 12,6 km, a o nawierzchni gruntowej - 4,4 km

Należy zwrócić uwagę, iż dobra dostępność komunikacyjna jest kluczowym czynnikiem sprzyjającym dynamicznemu rozwojowi, dlatego tak ważna jest dobrze rozbudowana infrastruktura.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina miejsko-wiejska Parczew położona jest w północnej części województwa lubelskiego, w powiecie parczewskim. Zajmuje powierzchnię 14 623 hektarów, a w jej skład wchodzi 19 sołectw: Zaniówka, Koczergi, Przewłoka, Buradów, Wola Przewłocka, Michałówka, Kolonia Babianka, Jasionka, Brudno, Królewski Dwór, Siedliki, Sowin, Szytki, Laski, Komarne, Wierzbówka, Pohulanka, Babianka i Tyśmienica.

Dziedzictwo kulturowe

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki, takie jak:

- zabytkowa dzwonnica z XVII wieku,
- drewniana dzwonnica z 1675r.,
- budynek dawnej synagogi z połowy XIX wieku,
- budynek dawnej szkoły powszechnej z końca XIX wieku,
- neogotycka bazylika kolegiacka wybudowana w latach 1905r. – 1913r.,

Ponadto, w Parczewie (na północnym zachodzie w pobliżu rzeki Piwonii) zachowany jest średniowieczny układ miasta założonego na prawie magdeburskim. Istotnym jego elementem kompozycyjnym jest rynek (88 x 104 m) pomiędzy „równoległymi” do Piwonii ulicami stanowiącymi główne osie kompozycyjne. Wraz z prostopadłymi do nich ulicami tworzą regularną sieć urbanistyczną zachowaną od czasów średniowiecza.

2.4.5. Sfera techniczna

Sieć wodociągowo-kanalizacyjna

Dział Kanalizacji Sanitarnej ZUK Parczew Sp. z o.o. zajmuje się bieżącą konserwacją i eksploatacją infrastruktury kanalizacyjnej na obszarze Gminy Parczew, ale także utrzymaniem w sprawności technicznej 22 przepompowni znajdujących się na terenie gminy Parczew oraz 6 na terenie sąsiedniej gminy Siemień. Ponadto, w ramach nadzoru nad siecią wodociągowo-kanalizacyjną, Dział Kanalizacji Sanitarnej ZUK Parczew Sp. z o.o. odpowiada za bieżące utrzymanie i prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni ścieków oraz utrzymanie

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

i bieżącą konserwację sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy i usuwanie awarii powstających na sieciach kanalizacyjnych.

Ponadto na terenie Gminy Parczew działa wodociąg lokalny należący do SPZOZ Parczew, z którego korzystają pacjenci i obsługa. Mieszkańcy Babianki są obsługiwani przez 2 wodociągi z sąsiednich gmin powiatu lubartowskiego. Wodociąg zbiorowego zaopatrzenia Parczewa mieści się w grupie wodociągów produkujących od 1000-10000 m³ wody na dobę (1185 m³ /d), zaś wodociągi Tyśmienica i Przewłoka mieszczą się w grupie wodociągów produkujących poniżej 100 m³ wody na dobę. Na obszarze wiejskim funkcjonuje 57,1 km sieci (co stanowi 57,3% ogólnej długości na terenie całej Gminy Parczew), natomiast na terenie miejskim - 42,5 km (42,7%).

W latach 2006-2013 dynamicznie rozwinęła się sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Parczew. Jej długość wzrosła o 34,5% z 38,8 km w 2006 r. do 52,2 km w roku 2013. Widoczne jest znaczne zróżnicowanie w dostępie do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie miasta i wsi. W mieście sieć kanalizacyjna ma długość 38,6 km, natomiast na obszarze wiejskim - 13,6 km.

Wzrosła również łączna liczba mieszkańców przyłączonych do sieci o 18,1% (z 8845 w 2006 roku do 10447 w 2013). Biorąc pod uwagę całą Gminę obecnie przyłączonych do sieci kanalizacyjnej jest 78,3% mieszkańców (przy 75,7% w 2006 r.), ale uruchomione zostały inwestycje związane z siecią kanalizacyjną, mające na celu doprowadzenie kanalizacji do obszarów nieskanalizowanych.

Sieć ciepłownicza

Na terenie miasta Parczew istnieje scentralizowany system ciepłowniczy. Wytwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucją ciepła zajmuje się Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Do głównych zakładów produkujących energię ciepła sieciowego na obszarze Gminy Parczew należą kotły węglowe Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o.:

- a) kocioł wodny znak WR 2,5, o mocy 2,9 MW
- b) kocioł wodny znak WR 5, o mocy 4,8 MW
- c) kocioł wodny WR 5 o mocy 4,8 MW

Odbiorcy, którzy nie są podłączeni do sieci ciepłowniczej korzystają z indywidualnych rozwiązań w zakresie wytwarzania ciepła.

Łączna długość sieci ciepłowniczej wzrosła o 7,1% na przestrzeni lat 2011-2014 i wyniosła 14 947,9 metrów. Długość odcinków wysokoparametrowych wynosi 9 017,9 metrów (60,3%) przy 5 930 metrach (39,7%) odcinków niskoparametrowych. Najdłuższe odcinki sieci wysokoparametrowej obsługiwane są liniami o średnicy nominalnej Dn 200 oraz

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Dn 150. Natomiast wśród linii niskoparametrowych dominują odcinki o średnicy nominalnej Dn 65 oraz Dn 50. Sieci ciepłe niskoparametrowe wykonane są w technologii tradycyjnej oraz technologii preizolowanej. Stan techniczny sieci oceniono jako dobry, a moc cieplna jest na poziomie 14,5 MW, natomiast zamówiona przez odbiorców na poziomie 14 MW.

Sieć gazowa

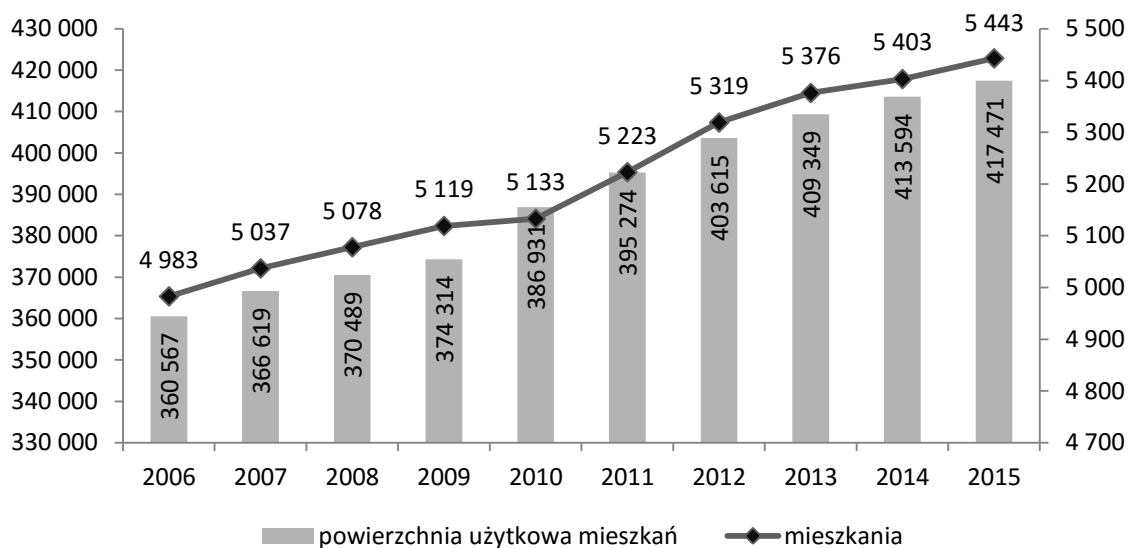
Sieć gazowa w Gminie Parczew powstała w 2007 roku i stale jest rozbudowywana. Dystrybucją zajmuje się firma EWE Energia Sp. z o.o. Jakość sieci określa się jako bardzo dobrą, ze względu na wykorzystanie nowej generacji materiałów i zastosowanie najwyższych standardów technicznych. Istniejąca sieć ma charakter rozgałęziony, ale wraz ze wzrostem zapotrzebowania sieć gazowa może być rozwijana z zamiarem tworzenia układów pierścieniowych sieci dystrybucyjnej umożliwiającej dostawę z różnych kierunków. Na terenach, gdzie występuje sieć prowadzona jest rozbudowa istniejących rurociągów oraz podłączanie nowych klientów. Sieć gazowa zasilana jest gazem wysokometanowym grupy E (GZ-50). Na koniec 2013 roku z sieci gazowej korzystało 275 mieszkańców, co stanowi jedynie 1,8 % ogółu ludności i plasuje Gminę na 104 miejscu w województwie pod tym względem. Długość czynnej sieci gazowej wyniosła 28070 m, a jej długość od 2008 roku sukcesywnie wzrasta, podobnie jak ilość przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (ich ilość w 2013 roku wynosiła 120).

Mieszkalnictwo

Według danych z GUS pod koniec 2015 roku na terenie Gminy Parczew było 5 443 mieszkań o łącznej powierzchni 417 471 m². Na przestrzeni 10 lat widać systematyczny wzrost liczby mieszkań co bezpośrednio przekłada się na ich powierzchnię ogółem. Nowopowstające mieszkania zaliczane są do sektora mieszkalnictwa indywidualnego. Niekorzystny jest fakt, iż baza mieszkaniowa gminy jest w znacznym stopniu przestarzała i wymaga modernizacji, ze względu na to, że większość mieszkań na badanym obszarze powstała w latach 1945-1970, kiedy technologia w zakresie należytego wykorzystywania energii cieplnej i przystosowania mieszkań do potrzeb użytkowych nie była jeszcze na tyle rozwinięta, aby zapewnić efektywność

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 11 Liczba mieszkań i ich powierzchnia w Gminie Parczew w latach 2005-2015

Źródło: Zestawienie własne na podstawie danych z GUS

3. Obszar i potrzeby rewitalizacji Miasta Parczew

Zgodnie Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, **obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% ogólnej powierzchni całego obszaru, a także nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% ogólnej liczby jego ludności.** Równocześnie należy podkreślić, że ze względu na swoje cele społeczne (takie jak między innymi redukcja ubóstwa, jak również przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji społecznej), rewitalizacja jest procesem prowadzonym co do zasady na terenach zamieszkałych. Obszary niezamieszkałe, na których występują negatywne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej bądź przestrzenno-funkcjonalnej, także mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji, pod warunkiem, że działania realizowane na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na rewitalizowanym obszarze.

3.1 Procedura delimitacji obszaru rewitalizacji

Podczas przygotowywania Programu Rewitalizacji dokonano delimitacji obszarów kwalifikujących się do objęcia Lokalnym Programem Rewitalizacji. W ramach przeprowadzonych badań uwzględnione zostały oddolne inicjatywy mieszkańców Gminy Parczew, jednakże identyfikacja obszarów problemowych została oparta także na twardych, weryfikowalnych kryteriach, które w długim horyzoncie czasowym pozwolą na monitorowanie postępu procesu rewitalizacji.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Umożliwienie właściwego monitorowania postępów rewitalizacji wymaga zapewnienie odpowiedniej grupy kwantyfikowalnych i weryfikowalnych danych, które na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji wykorzystane zostały w celu identyfikacji obszarów problemowych w Gminie. Dane ilościowe, kwantyfikowalne i weryfikowalne uzyskano z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miejskiego w Parczewie (dane takie jak ewidencje ludności, podmiotów gospodarczych, gruntów i budynków), Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowej Komendy Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Parczewie i innych dostępnych rejestrów, których agregaty informacyjne mogły zostać wykorzystane przy tworzeniu Programu Rewitalizacji (np. rejestr PESEL, rejestr REGON). Uzyskanie danych ilościowych pozwoliło na wyodrębnienie obszarów o wysokim stopniu koncentracji problemów, które w dalszym etapie poddane zostały dogłębnej analizie, uwzględniającej zarówno cechy ilościowe, jak i jakościowe. Informacje, które zostały wykorzystane w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji pochodzą także od lokalnych podmiotów i społeczeństwa, zgodnie z horyzontalną zasadą partycypacji przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Analiza zjawisk kryzysowych przeprowadzona została z uwzględnieniem pięciu sfer:

1. Sfera społeczna
2. Sfera gospodarcza
3. Sfera środowiskowa
4. Sfera funkcjonalno-przestrzenna
5. Sfera techniczna

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają wyniki analizy i wskaźniki rozwoju opisujące Gminę Parczew pod kątem pięciu wspomnianych wyżej sfer, które wskazują na niski poziom rozwoju lub prezentują silną dynamikę spadkową w poziomie rozwoju lub cechy, której wzrost jest pożądanym. Ujęcie obszaru w opisanych ramach pozwala na określenie zasięgu terytorialnego obszarów zdegradowanych, które charakteryzuje najwyższy poziom nacechowania problemami.

Procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Parczew obejmowała cztery etapy:

1. **Wyznaczenie zamieszkałych jednostek urbanistycznych (jednostek analitycznych).** Rewitalizacja zgodnie z wytycznymi ministerialnymi to proces prowadzony na terenach zamieszkałych. Identyfikacja obszarów o wysokim stopniu natężenia zjawisk negatywnych (ze szczególnym uwzględnieniem problemów o charakterze społecznym) opiera się o pogłębione badania i analizy wewnętrzne, co w przypadku Programu Rewitalizacji Parczewa sprowadziło się do analiz na poziomie ulic, których agregaty stanowiły jednostki analityczne. W związku z powyższym, dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Parczew, wyznaczono 20 jednostek urbanistycznych. W dalszych częściach prac delimitacyjnych i diagnostycznych wyznaczone jednostki urbanistyczne stanowiły podstawowe jednostki analityczne, dla których agregowano dane ilościowe obrazujące zjawiska i procesy ekonomiczno-społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

2. **Identyfikacja negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym.** Analizy oparte muszą być na obiektywnych i weryfikowalnych miernikach oraz metodach badawczych, aby zapewnić odpowiedni merytorycznie poziom jakości przeprowadzanych analiz. W przeprowadzonym procesie delimitacji wykorzystano łącznie 14 wskaźników (wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji), które zaprezentowano na mapach. Dane, które wykorzystano dotyczyły – gęstości zaludnienia, ludności w wieku poprodukcyjnym, tendencji zmian w liczbie ludności na przestrzeni lat 1995-2015, przyznawanej pomocy społecznej, przyznawanej pomocy społecznej ze względu na bezrobocie, przyznawanej pomocy społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę, poziomu przestępczości, liczby budynków o funkcji gospodarczej i handlowej, stanu zabudowy, liczby osadników kanalizacji lokalnej oraz liczby wyrobów azbestowych. Wszystkie mierniki wykorzystane podczas procesu delimitacji wybrano w sposób celowy tak, aby zidentyfikować obszary Gminy, odznaczające się ponadprzeciętną koncentracją negatywnych zjawisk w poszczególnych pięciu sferach wymienionych wcześniej.
3. **Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.** Zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju, podstawową przesłanką uznania danego obszaru za zdegradowany jest ponadprzeciętny poziom nasilenia negatywnych zjawisk w sferze społecznej. W związku z tym, dla wszystkich 20 jednostek analitycznych obliczono wskaźniki natężenia problemów tworząc ranking, w którym miejsce uzależnione jest od ilości sfer problemowych, które występują na danym obszarze. Oznacza to, że ostateczny ranking powstał z zestawienia poszczególnych rankingów częściowych wykorzystujących poszczególne wskaźniki wykorzystane w procesie delimitacji.
4. **Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.** Podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji był obszar w ramach obszaru zdegradowanego, w którym nasilenie zjawisk negatywnych jest szczególnie wysokie. Podstawowym kryterium do określenia danego obszaru jako obszaru rewitalizacji jest występowanie na nim wysokiego natężenia problemów społecznych i negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer, które stały się podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż całkowita liczba mieszkańców obszarów w ramach obszaru zdegradowanego spełniających kryteria określone w wytycznych ministerialnych (nie więcej niż 30%

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

ogółu ludności miasta), spośród nich wybrano obszary odznaczające się szczególnym nasileniem problemów społecznych, posiadających jednocześnie istotne i strategiczne znaczenie dla rozwoju miasta. Istotnym etapem procesu delimitacji obszaru rewitalizacji były również konsultacje społeczne. W rezultacie w granicach obszaru wyznaczonego jako zdegradowany (Miasto Parczew) wybrano do rewitalizacji, poprzez wskazania wynikające z analiz – obszar wzdłuż Miasta Parczew, w ramach którego jednostkami analitycznymi były osiedla (Osiedle nr 1, Osiedle nr 2, Osiedle nr 3 i Osiedle nr 4). Jest to oś od Dworca PKP do ulicy 1 Maja oraz w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż ulicy Kościelnej.

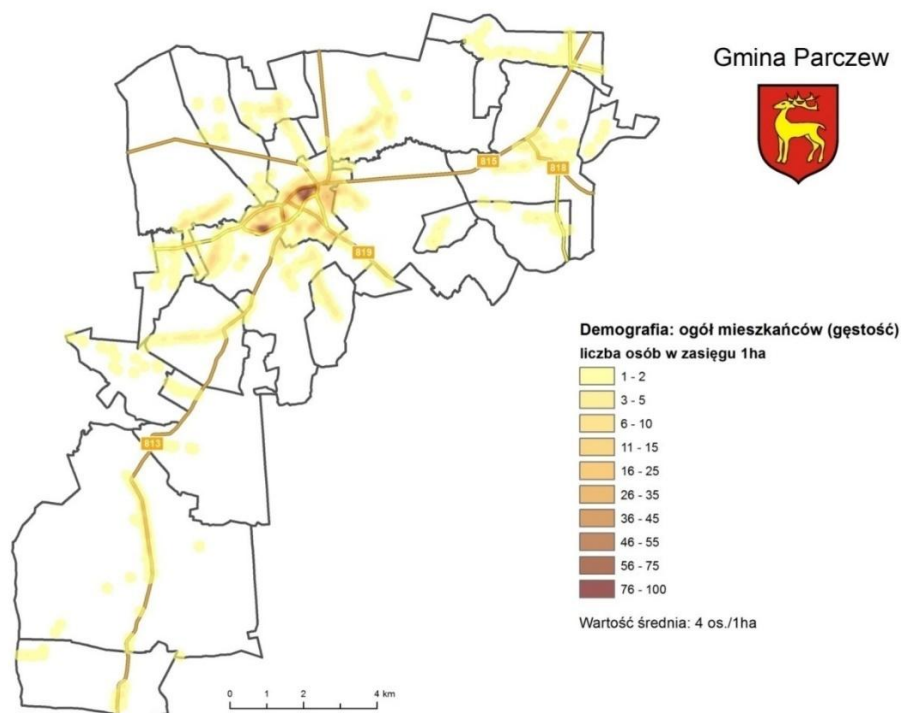
Teren przeznaczony do rewitalizacji obejmuje przestrzeń stanowiącą **1,6% obszaru gminy**. Liczba osób zamieszkałych w wyznaczonym terytorium stanowi **26,9% mieszkańców gminy**.

Szczegółowe analizy wykazują, że największa kumulacja czynników kryzysowych odnoszących się do sfer: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej występuje na osi od dworca PKP do ulicy 1 Maja oraz w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż ulicy Kościelnej.

Na Mapie 3 przedstawiono zamieszkałe jednostki urbanistyczne w Gminie Parczew stanowiące punkt wyjścia do wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz zaprezentowano obszar wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

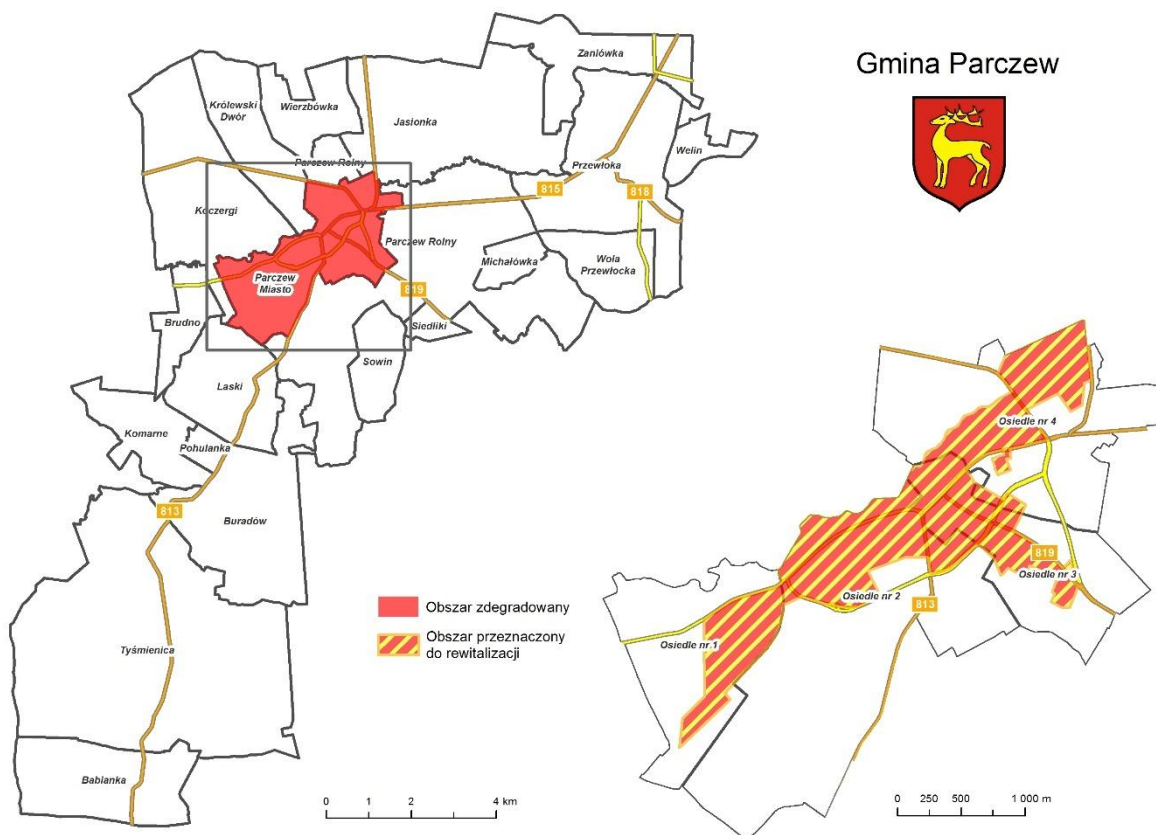
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 2 Zamieszkałe jednostki urbanistyczne w Gminie Parczew

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 3 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Szczegółowy opis procedury delimitacji obszaru rewitalizacji w Gminie Parczew wraz z wynikami poszczególnych etapów procesu zamieszczony został w podrozdziale 3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Parczew.

3.2 Wielokryterialna analiza przestrzenna Gminy Parczew

Metodyka pracy i źródła danych

Delimitacja obszaru rewitalizacji jest postępowaniem wielowymiarowym, zawierającym analizę wskaźników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz środowiskowych. Wytyczne porządkujące i normujące ten proces, do których odnosi się niniejsza analiza, zawarte są w następujących dokumentach:

- *Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim*, Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, Grudzień 2015.
- *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach na lata 2014 – 2020*, Warszawa, 2 sierpień 2016.
- *Zasady delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego*.

Dane wejściowe wykorzystane jako materiał do analiz zmierzających do wyboru obszaru kryzysowego zostały pozyskane z kilku źródeł:

- *dane z rejestrów prowadzonych przez Gminę Parczew*,
- *dane z zasobów Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (PODGiK)*,
- *dane z rejestru PESEL*,
- *dane Komendy Powiatowej Policji*,
- *ogólnodostępne źródła danych*.

Szczegółowe omówienie zastosowanych materiałów znajduje się w opisie poszczególnych wskaźników.

Za podstawową metodę, zmierzającą do wyboru obszarów rewitalizacji, posłużyło pozycjonowanie obszarów pod kątem występowania wybranych wskaźników w 5 sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Struktura opracowania jest odzwierciedleniem podstawowych wyznaczników użytych do wyboru obszaru kryzysowego.

Analizy przestrzenne zostały wykonane z wykorzystaniem oprogramowania Geograficznych Systemów Informacji, z pakietu oprogramowania ArcGIS for Desktop firmy Esri.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

W niniejszym opracowaniu w głównej mierze wykorzystano klasyczne metody prezentacji kartograficznej. Istotnym ich celem jest rzetelne zaprezentowanie zjawiska - najczęściej w formie kartogramu. Oprócz standardowych form prezentacji posłużono się analizą geostatystyczną. Oferuje ona bardziej zaawansowane metody analizy zjawisk. Wykorzystano w głównej mierze analizę gęstościową (jądrowa estymacja gęstości, ang. kernel density estimation). Proces ten pozwala na precyzyjną wizualizację zjawiska w formie mapy gęstości.

Sfera społeczna Sytuacja demograficzna

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestru PESEL. Prezentują one w formie kartogramów sytuację demograficzną na terenie Gminy Parczew z podziałem na poszczególne osiedla. Dla większej szczegółowości danych posłużono się również mapą gęstości w przeliczeniu na 1 hektar.

Parametry techniczne:

- wielkość komórki wynikowej: 5m/5m,
- promieniu przeszukiwania: 250 m.

Poszczególne analizy zostały zaprezentowane na mapach.

Demografia - wiek poprodukcyjny

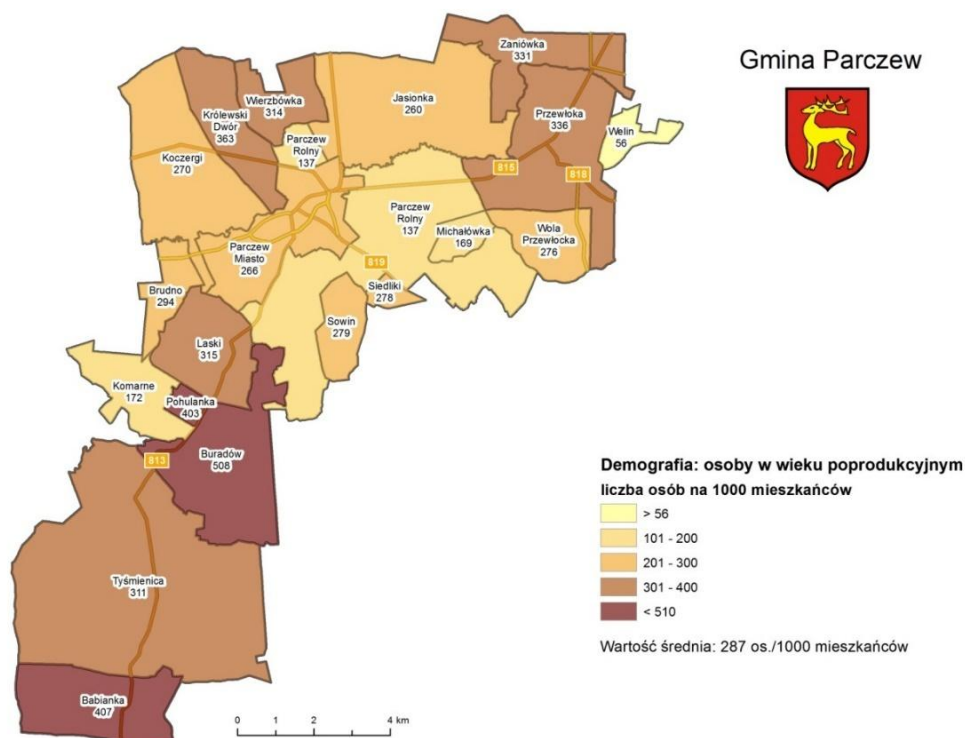
Na obszarze Gminy Parczew najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym mieszka na obszarze obrębów Buradów (508 os./1000 mieszkańców) oraz Babianka (407 os./1000 mieszkańców). Najmłodsza społeczność zamieszkuje obręb Welin gdzie na 1000 mieszkańców przypada niecałe 56 osób (Mapa nr 4). Średnia ilość osób w wieku poprodukcyjnym dla Gminy Parczew wynosi 287 os./1000 mieszkańców.

Demografia – tendencje zmiany liczby ludności w latach 1995 – 2015.

Na obszarze Gminy Parczew zmiana liczby ludności w latach 1995 - 2015 najkorzystniej przedstawia się na obszarze obrębu Parczew Rolny (przyrost o 470 osób). Wyraźnie najgorzej sytuacja demograficzna przedstawia się na obszarze Miasta Parczew gdzie w ciągu 20 lat zanotowano ubytek 892 osób (Mapa nr 5). Średnia wartość odnośnie zmiany liczby ludności dla Gminy Parczew w latach 1995 - 2015 jest niekorzystna i wynosi -30 osób.

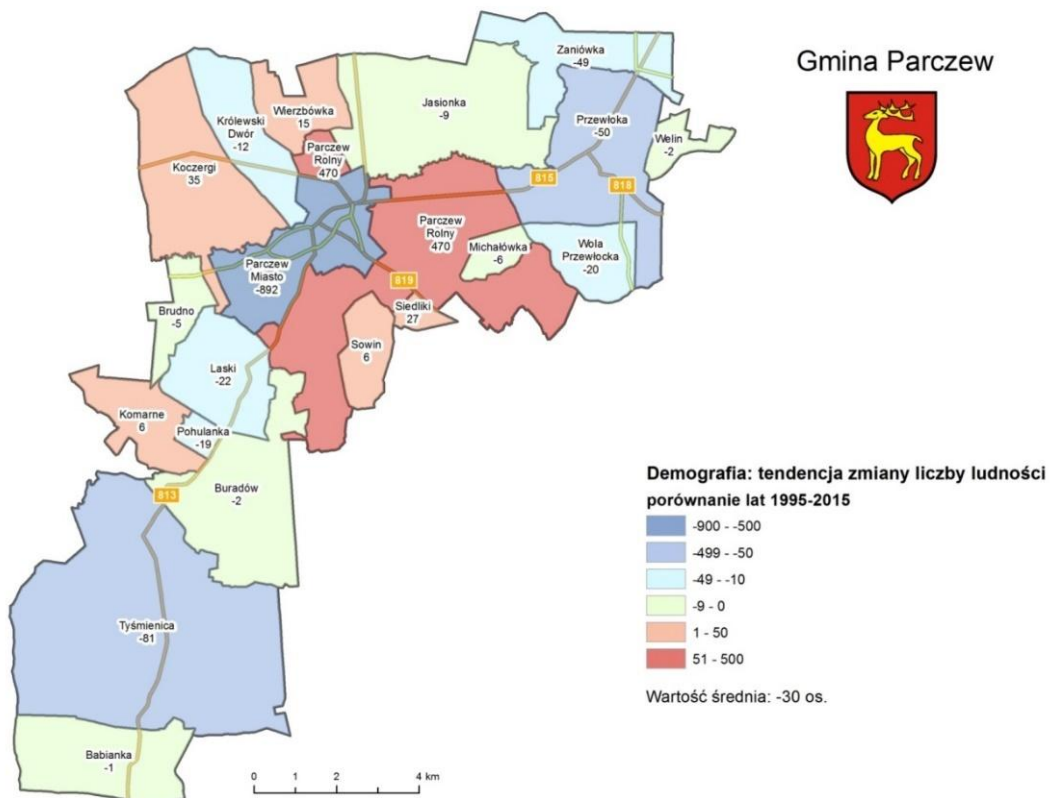
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 4 Demografia - wiek poprodukcyjny (Gmina Parczew)

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 5 Demografia – tendencje zmiany liczby ludności w latach 1995-2015

Źródło: opracowanie własne.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Poziom ubóstwa

Dane wykorzystane do analizy są danymi wewnętrznymi Urzędu Miejskiego w Parczewie pochodzącymi z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Prezentują one w formie kartogramu przestrzenne rozmieszczenie osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na obręby ewidencyjne i osiedla. Uzupełnieniem jest prezentacja w formie kartogramu wizualizująca ilość udzielonej pomocy społecznej ze względu na bezrobocie oraz długotrwałą lub ciężką chorobę.

Powód przyznania pomocy społecznej – ogółem

Na obszarze Gminy Parczew najwyższy wskaźnik przyznanej pomocy społecznej występuje w obrębie Komarne (93 os./1000 mieszkańców) i Buradów (86 os./1000 mieszkańców). Stosunkowo najmniej osób korzysta z pomocy społecznej na obszarze obrębu Siedliki (15 os./1000 mieszkańców) (Mapa nr 6). Średnia dla Gminy Parczew wynosi 45 os./1000 mieszkańców.

Powód przyznania pomocy społecznej - ze względu na bezrobocie.

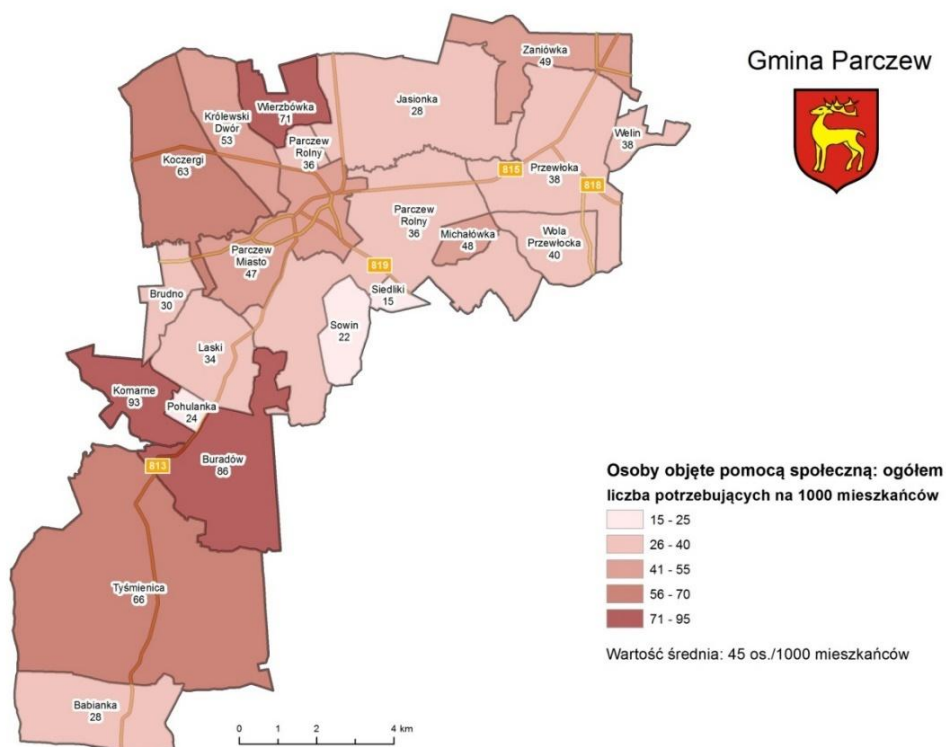
Proporcjonalnie najwięcej osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej znajduje się w obrębie Komarne (70 os./1000 mieszkańców). Stosunkowo wysoki wskaźnik dotyczy obrębu Buradów. Najniższy współczynnik osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezrobocie występuje w Michałowce, Pohulance, Welinie (0 os./1000 mieszkańców) (Mapa nr 7). Średnia wartość dla Gminy Parczew kształtuje się na poziomie 10 os./1000 mieszkańców.

Powód przyznania pomocy społecznej - ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę.

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę znajduje się na obszarze obrębów: Koczergi, Komarne i Miasto Parczew (przedział 31 - 50 os./ 1000 mieszkańców). Z kolei w miejscowościach: Buradów oraz Welin nikt nie korzysta z pomocy społecznej ze względu na omawiane czynniki (Mapa nr 8). Średnia dla Gminy Parczew wynosi 16 os./1000 mieszkańców.

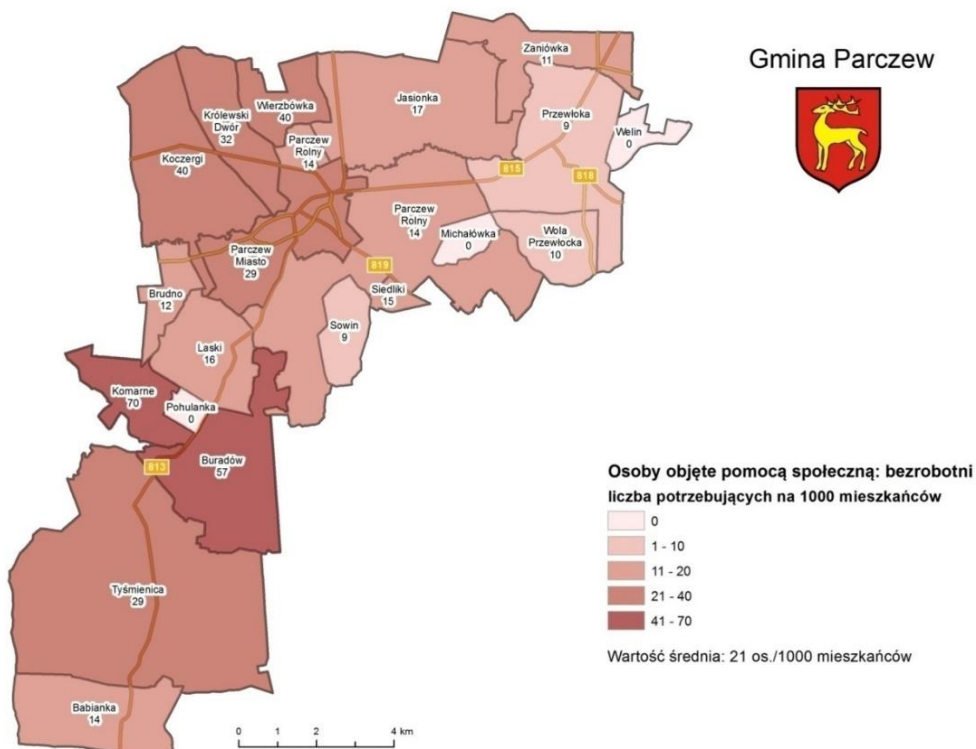
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 6 Powód przyznania pomocy społecznej – ogółem (Gmina Parczew)

Źródło: opracowanie własne.

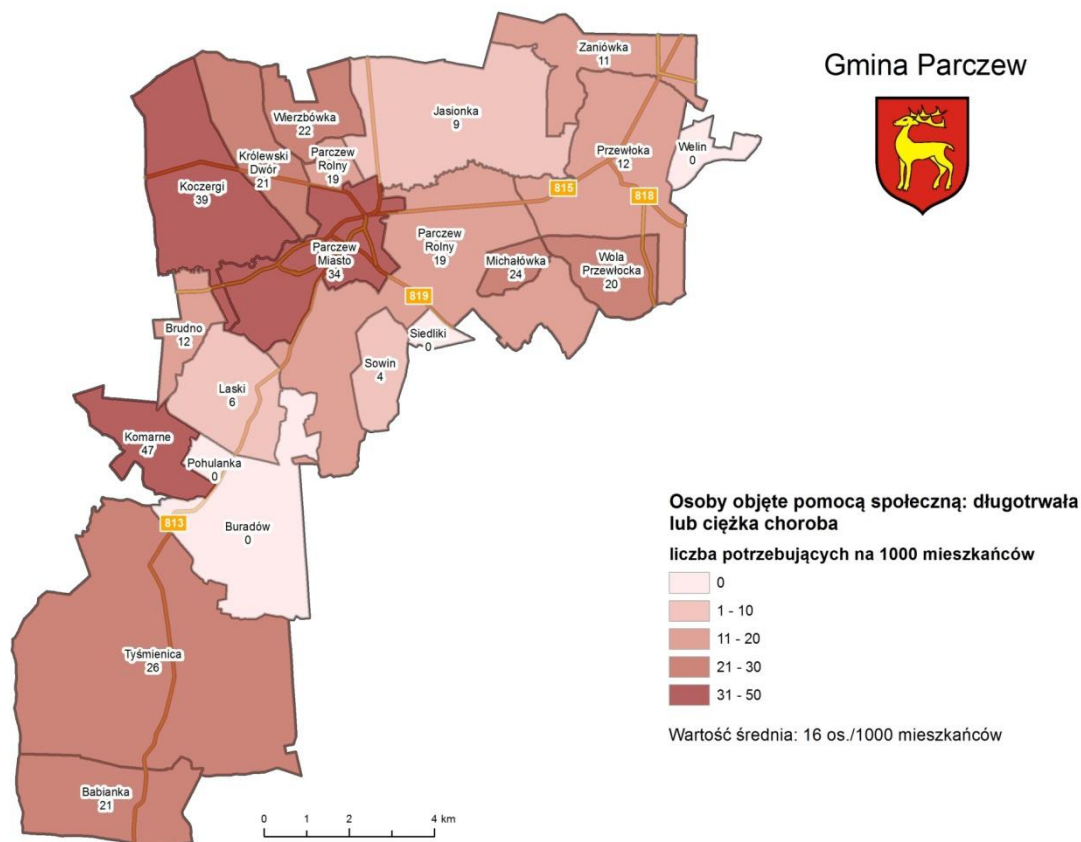
Mapa 7 Powód przyznania pomocy społecznej – ze względu na bezrobocie

Źródło: opracowanie własne.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 8 Powód przyznania pomocy społecznej – ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę

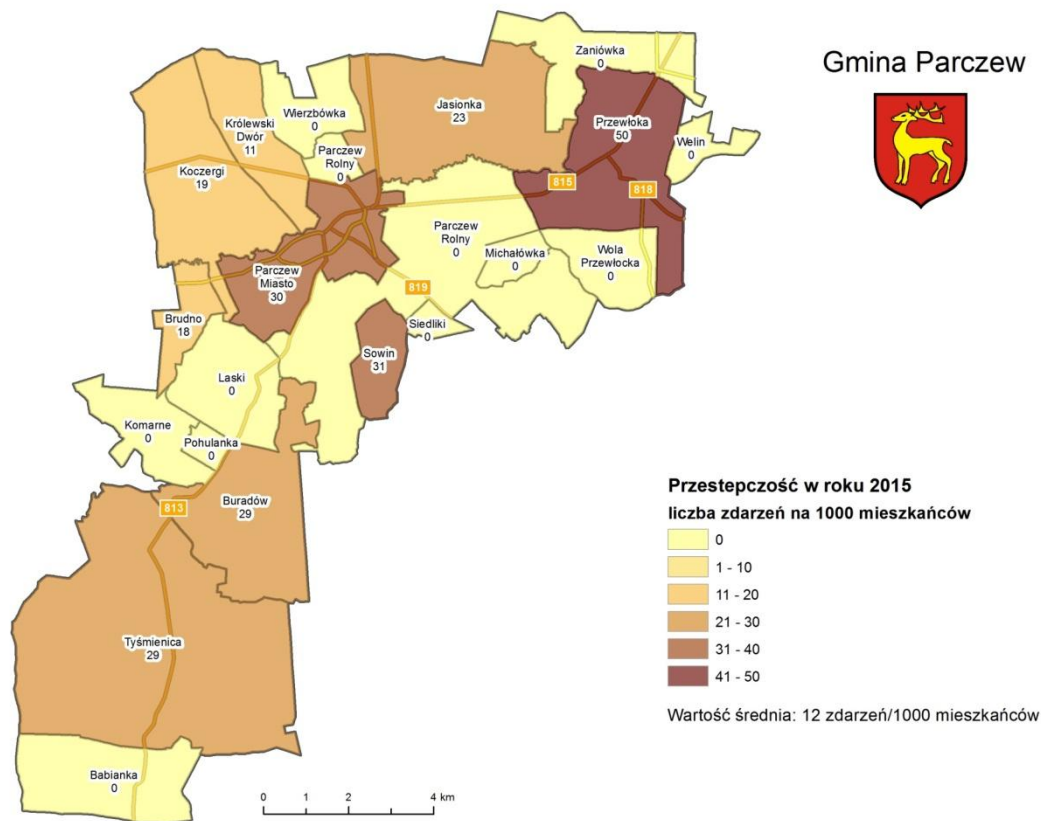
Źródło: opracowanie własne.

Poziom bezpieczeństwa publicznego

Dane wykorzystane do analizy pochodzą z rejestrów prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji. Do wizualizacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne. Analiza prezentuje ilość odnotowanych zdarzeń w poszczególnych jednostkach w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Najwięcej zdarzeń odnotowano na obszarze obrębu Przewłoka - 50 zdarzeń/1000 mieszkańców, a następnie w Sowinie (31 zdarzeń /1000 mieszkańców) i Mieście Parczew (30 zdarzeń /1000 mieszkańców). Żadnych incydentów nie odnotowano na terenie Babianki, Komarnego, Lasek, Pohulanki, Parczewa Rolnego, Michałówki, Woli Przewłockiej, Wierzbówki, Welina i Zaniówki (Mapa nr 9). Średnia wartość dla obszaru gminy wynosi 12 zdarzeń/1000 mieszkańców.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 9 Interwencje policyjne na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

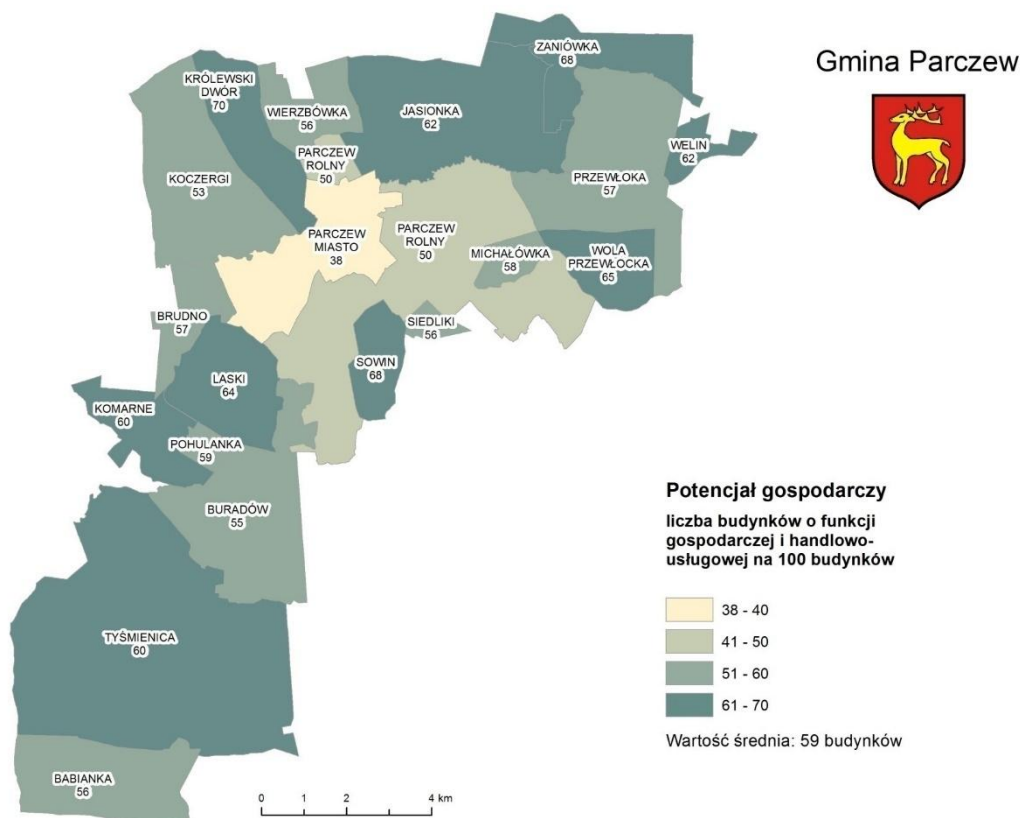
1. Sfera gospodarcza

Potencjał gospodarczy

Dane wykorzystane w analizie pochodzą z zasobów Starostwa Powiatowego w Parczewie i zawierają informacje na temat funkcji pełnionej przez budynki. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na obręby ewidencyjne. Analiza prezentuje procentowy udział budynków gospodarczych i handlowo-usługowych do ogółu budynków w poszczególnych obrębach ewidencyjnych (Mapa nr 10). Z poniższej analizy wynika iż najniższy potencjał gospodarczy występuje na obszarze miasta Parczew 38 procentowym udziałem budynków o funkcji gospodarczej i handlowo-usługowej. Najwyższym potencjałem gospodarczym wyróżnia się obręb ewidencyjny Królewski Dwór z 70 procentowym udziałem budynków gospodarczych i handlowo-usługowych.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 10 Potencjał gospodarczy

Źródło: opracowanie własne.

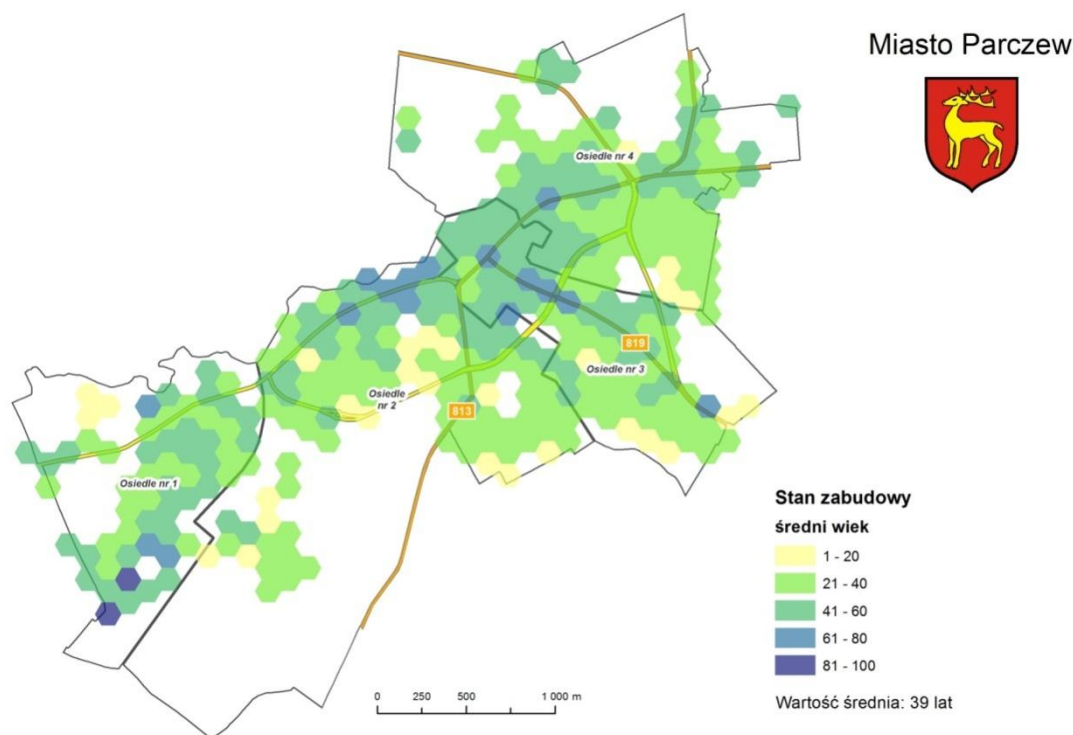
2. Sfera techniczna

Wiek zabudowy

Dane wykorzystane w analizie pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Parczewie i zawierają geometrię budynków z przypisaną informacją o dacie ukończenia budowy. Do prezentacji danych wykorzystano kartogram - pola podstawowe z sześciokątem foremnym jako jednostką delimitacji. Z poniższej analizy wynika iż skupiska najstarszej zabudowy znajdują się w okolicy dworca PKP (wiek zabudowy powyżej 80 lat) oraz w ciągu ulicy Kolejowej (od ulicy Jagiełły do Bema) i ulicy Kościelnej (od ul. Nadwalnej do skrzyżowania ulic Kościelnej z Aleją Jana Pawła II) (Mapa nr 11). Dla obszaru miasta średni wiek zabudowy wynosi 39 lat.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 11 Wiek budynków – średnia wieku w układzie pól

Źródło: opracowanie własne.

3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Infrastruktura

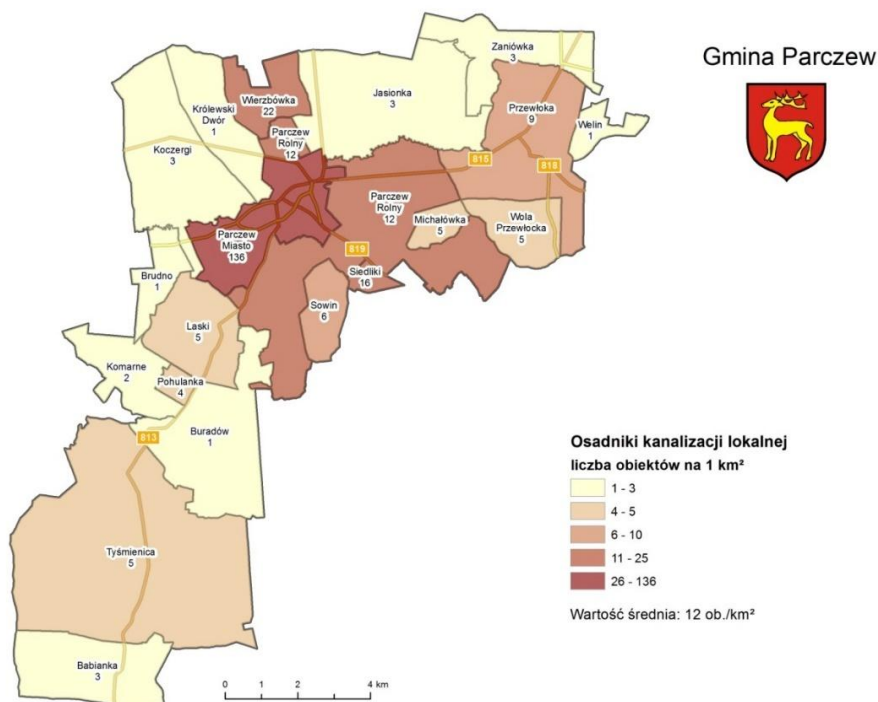
Dane wykorzystane do analizy pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Parczewie. Analiza przedstawia natężenie osadników kanalizacji lokalnej w przeliczeniu na 1 km². Do prezentacji danych wykorzystano kartogram z podziałem na poszczególne obręby ewidencyjne oraz mapę gęstości z zagęszczeniem obiektów na 1 hektar.

Infrastruktura – osadniki kanalizacji lokalnej

Na obszarze Gminy Parczew szacunkowo najwięcej osadników kanalizacji lokalnej znajduje się na obszarze Miasta Parczew (136 obiektów na 1 km²). Najkorzystniejszą sytuacją wygląda na obszarze obrębów: Brudno, Buradów, Welin, Królewski Dwór (1 obiekt/1 km²) (Mapa nr 12). Wartość średnia dla gminy wynosi 12 obiektów/1 km².

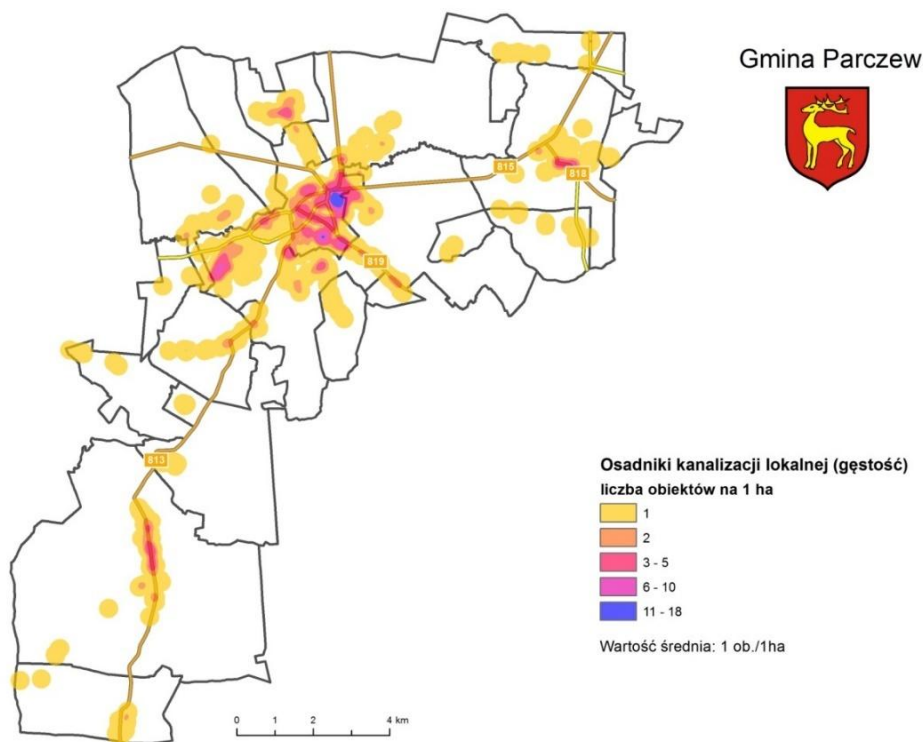
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Mapa 12 Osadniki kanalizacji lokalnej

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 13 Osadniki kanalizacji lokalnej na 1ha

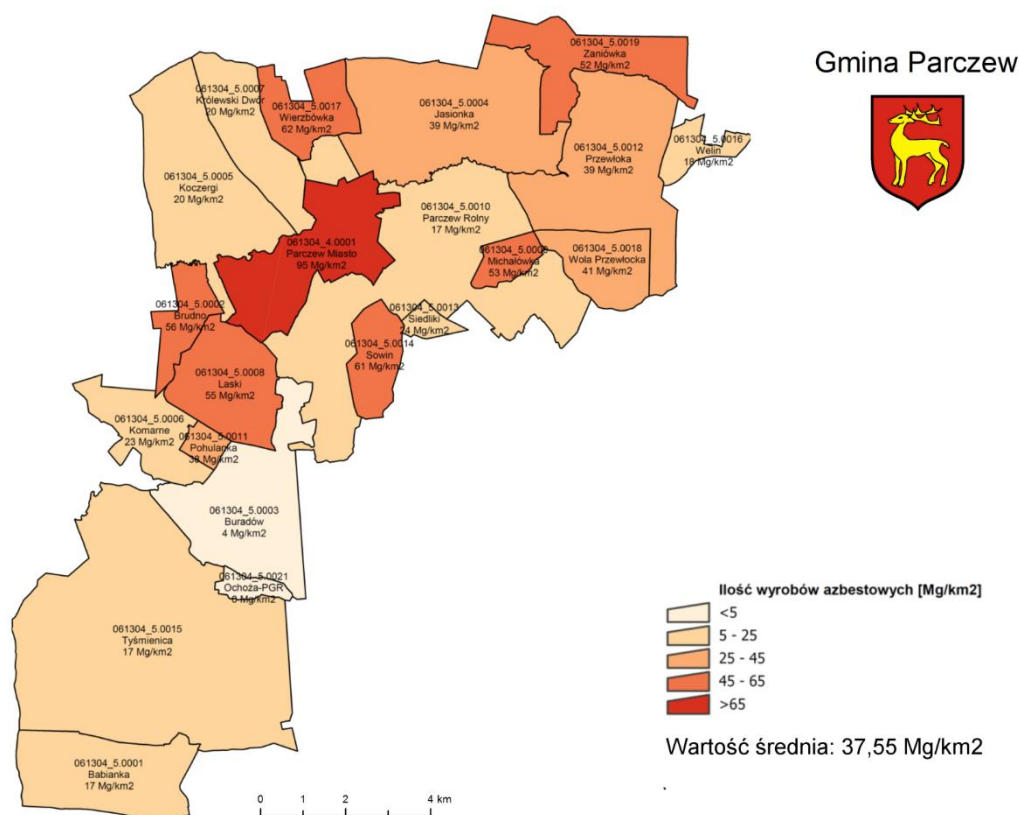
Źródło: opracowanie własne.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

4. Sfera środowiskowa

Na podstawie danych pochodzących z Urzędu Miejskiego w Parczewie dotyczących ilości płyt azbestowych w Mg na km² przygotowana została mapa nr 14. Wynika z niej, iż najwięcej wyrobów azbestowych jest w obszarze Miasta Parczew tj. 95 Mg na km². Natomiast najmniejsza ilość azbestu występuje w obrębie Buradów i jest to 4 Mg na km². Wartość średnia dla gminy wynosi 37,55 Mg na km². (Mapa nr 14)

Mapa 14 Ilość wyrobów azbestowych (Mg/km²)

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

3.2.1. Obszar zdegradowany

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego na podstawie przeprowadzonych analiz przestrzennych oraz przygotowanie zestawienia rankingowego poprzedzało wykonanie szczegółowych analiz delimitujących obszar rewitalizacji.

Dla obszaru gminy wykonano analizy przestrzenne obejmujące:

- wiek poprodukcyjny społeczeństwa,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- zmiany demograficzne,
- wskaźnik ubóstwa,
- wskaźnik bezrobocia,
- zintensyfikowanie interwencji policyjnych,
- wiek zabudowy,
- stan infrastruktury technicznej,
- potencjał gospodarczy gminy
- wyroby azbestowe.

Zestawienie rankingowe reprezentuje oceny punktowe wartości poszczególnych wskaźników otrzymanych w wyniku przeprowadzonych analiz. Ocenę diagnozy przeprowadzono z dokładnością do granic obrębów ewidencyjnych Gminy Parczew. Uwzględniono problemy o charakterze społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Przyznano poszczególnym wskaźnikom miejsca rankingowe od 1 do 20, przy czym pierwsze miejsce uzyskało osiedle o najkorzystniejszej wartości danego wskaźnika, a ostatnie (dwudzieste) miejsce obszar o najgorszym wskaźniku diagnozujący problem w danej sferze. Do najkorzystniejszych wskaźników zaliczono:

- najmniejszą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym,
- dodatnią tendencję zmiany liczby ludności,
- najmniejszą liczbę osób objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- najmniejszą liczbę osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- najmniejszą liczbę osób długotrwale lub ciężko chorych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- najmniejszą liczbę zdarzeń przestępczych
- najmniejszą liczbę osadników kanalizacji lokalnej,
- największą liczbę budynków gospodarczych o handlowo-usługowych na 100 budynków,
- najmniejsza ilość azbestu w jednostce.

Do najmniej korzystnych wskaźników zaliczono:

- największą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym,
- ujemną tendencję zmiany liczby ludności,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- największą liczbę osób objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- największą liczbę osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- największą liczbę osób długotrwale lub ciężko chorych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- największą liczbę zdarzeń przestępczych,
- największą liczbę osadników kanalizacji lokalnej,
- największą liczbę budynków gospodarczych o handlowo-usługowych na 100 budynków,
- największą ilość azbestu w jednostce.

Ocena końcowa to pozycja rankingowa uzyskana na podstawie średniej pozycji uzyskanej za poszczególne wskaźniki. Najwyższą ocenę końcową uzyskał obręb ewidencyjny Welin oraz Siedliki. Obszar najbardziej problemowy z najniższą oceną końcową, gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy, wyznaczony w dokumencie jako obszar zdegradowany, to obręb ewidencyjny Parczew Miasto.

3.2.2. Obszar rewitalizacji

Odnosząc się do powyższych analiz zawartych w dokumencie oraz zestawienia rankingowego wynika, iż obszar Miasta Parczew jest terenem najsilniej zdegradowanym. Szczegółowe analizy:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym,
- wskaźnik ubóstwa,
- najwyższa średnia wieku zabudowy,
- stan infrastruktury technicznej,
- liczba osadników lokalnych,

wykazują, że największa kumulacja czynników kryzysowych odnoszących się do sfer: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej występuje na osi od dworca PKP do ulicy 1 Maja oraz w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż ulicy Kościelnej. Część obszaru o największej koncentracji negatywnych zjawisk został wskazany jako obszar rewitalizacji (Mapa nr 4) i zajmuje 1,6% obszaru gminy. Liczba osób zamieszkałych w wyznaczonym terytorium stanowi 26,9% mieszkańców gminy.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Tabela rankingowa

Lp.	Sfery Nazwa jednostki analitycznej	Sfera społeczna						Sfera gospodarcza Potencjał gospodarczy	Sfera przestrzennie-funkcjonalna Osadniki kanalizacji lokalnej	Sfera środowiskowa Wyroby azbestowe	Ocena końcowa
		Demografia: osoby w wieku poprodukcyjnym	Demografia: tendencja zmiany liczby ludności	Osoby objęte pomocą społeczną: ogółem	Osoby objęte pomocą społeczną: bezrobotni	Osoby objęte pomocą społeczną: długotrwala lub ciężka choroba	Przestępczość: liczba zdarzeń				
1	Babianka	19	7	4	9	13	1	14	8	2	5
2	Brudno	11	10	6	8	9	13	12	2	17	11
3	Buraków	20	8	19	19	1	16	17	1	1	15
4	Jasionka	5	12	5	13	7	15	6	6	11	6
5	Koczergi	7	2	16	18	19	14	18	9	6	16
6	Komarne	4	5	20	20	20	1	8	5	8	12
7	Królewski Dwór	17	13	15	16	13	12	1	2	6	14
8	Laski	14	16	7	12	6	1	5	14	16	12
9	Michałówka	3	11	13	1	16	1	11	12	15	9
10	Parczew Miasto	6	20	12	14	18	18	20	20	20	20
11	Parczew Rolny	2	1	8	10	11	1	19	17	2	4
12	Pohulanka	18	14	3	1	1	1	10	10	10	2
13	Przewłoka	16	18	9	5	9	20	13	16	11	17

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Nazwa jednostki analitycznej	Sfera społeczna						Sfera gospodarcza	Sfera przestrzennie-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Ocena końcowa
		Demografia: osoby w wieku poprodukcyjnym	Demografia: tendencja zmiany liczby ludności	Osoby objęte pomocą społeczną: ogółem	Osoby objęte pomocą społeczną: bezrobotni	Osoby objęte pomocą społeczną: długotrwała lub ciężka choroba	Przystępczość: liczba zdarzeń				
14	Siedliki	9	3	1	11	1	1	15	18	9	2
15	Sowin	10	5	2	4	5	19	2	15	18	6
16	Tyśmienica	12	19	17	15	17	16	9	11	2	18
17	Welin	1	8	10	1	1	1	7	2	5	1
18	Wierzbówka	13	4	18	17	15	1	16	19	19	19
19	Wola Przewłocka	8	15	11	6	12	1	4	12	13	8
20	Zaniówka	15	17	14	7	8	1	3	7	14	10

3.3 Charakterystyka obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wskazany w niniejszym Programie Rewitalizacji nie obejmuje wszystkich zidentyfikowanych, w wyniku delimitacji, obszarów w ramach obszaru zdegradowanego. Dokumentem objęto obszar, w którym występuje wysoki stopień koncentracji negatywnych zjawisk kryzysowych, w tym przede wszystkim społecznych, a jednocześnie obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju całego miasta.

Obszar wybrany do rewitalizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Parczew obejmuje 1,6% powierzchni Gminy i zamieszkiwany jest przez 26,9% jej mieszkańców, tym samym spełnione zostają kryteria wielkościowe dla obszarów rewitalizacji, jakie zostały określone w *Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, z których wynika, że obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez nie więcej niż 30% ogółu mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji obejmuje oś od Dworca PKP do ulicy 1 Maja oraz w kierunku południowo-wschodnim wzdłuż ulicy Kościelnej. Cały obszar wybrany do rewitalizacji jest spójny pod względem przestrzenno-funkcyjnym, gdzie różne funkcje wzajemnie się przenikają i dopełniają. Charakterystyka obszaru rewitalizacji dokonana została w oparciu o wskaźniki wykorzystane w ramach przeprowadzonej procedury delimitacji oraz na podstawie analizy danych z bazy Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miejskiego w Parczewie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji i innych źródeł, które agregują statystyki lokalne i regionalne.

3.3.1 Charakterystyka i zidentyfikowane problemy sfery społecznej na obszarze rewitalizacji

Na tle Miasta Parczew **obszar rewitalizacji wyróżnia się stosunkowo niskim zaangażowaniem społecznym**, mierzonym frekwencją społeczności lokalnej w wyborach ogólnokrajowych. Należy podkreślić, że niski poziom frekwencji w wyborach ogólnokrajowych jest zjawiskiem niekorzystnym, bowiem może świadczyć o niskim zainteresowaniu mieszkańców sprawami ogólnokrajowymi. Podobnie jak w przypadku innych analizowanych zjawisk i procesów społecznych, poziom aktywności obywatelskiej i uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu publicznym, mierzony frekwencją wyborczą, jest wyraźnie zróżnicowany w skali wewnętrznej i **stawia obszar w dość niekorzystnym świetle**.

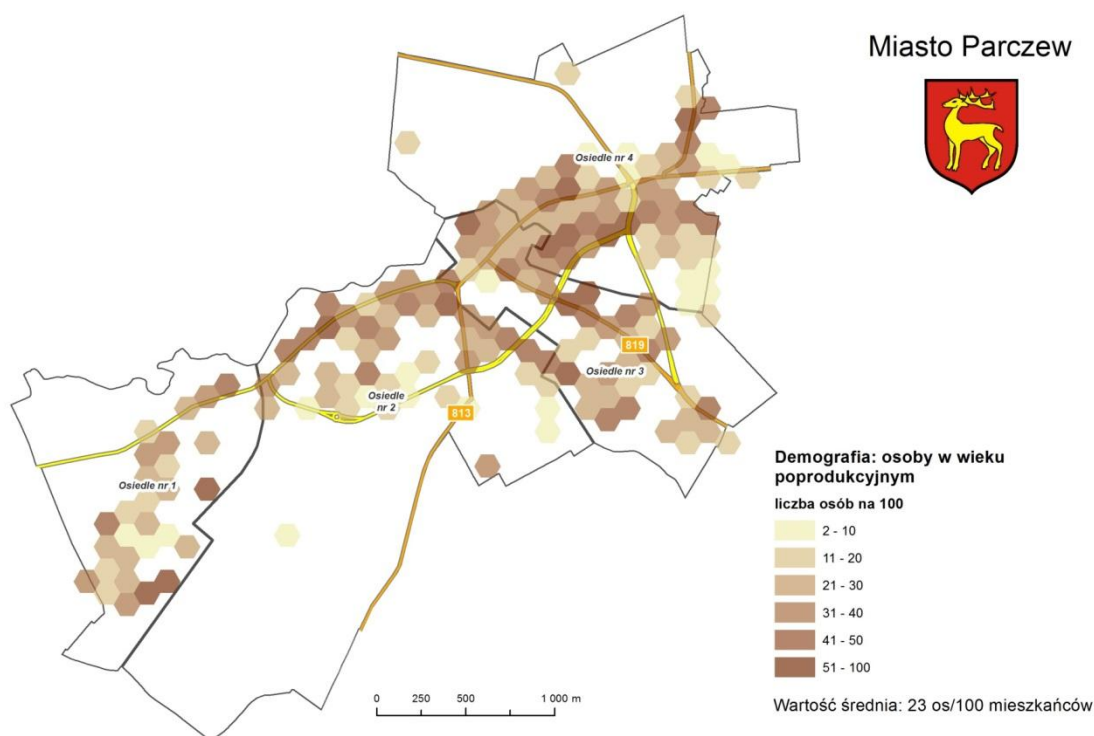
Liczba ludności Gminy Parczew systematycznie zmniejsza się, nie tylko ze względu na negatywne wahania niewielkiego dodatniego przyrostu naturalnego, ale w głównej mierze przez ujemne saldo migracji. To samo zjawisko dotyczy także obszaru rewitalizacji, który w zakresie zjawisk związanych z depopulacją nie różni się od całej Gminy.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Charakterystyczny dla miasta jest postępujący proces suburbanizacji. Odływ mieszkańców notowany jest zarówno w ruchu zagranicznym jak i wewnętrznym, przy czym najczęstszymi kierunkami migracji mieszkańców są gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie sąsiadujące z miastem.

Największa gęstość zaludnienia w przeliczeniu na 1 hektar występuje w południowo-zachodniej części Osiedla nr 4 (pomiędzy ulicami: 11 Listopada, Aleja Zwycięstwa, Aleja Jana Pawła II, Kardynała Stefana Wyszyńskiego) oraz w północno-wschodniej części Osiedla nr 2 (w obrębie ulic: Deszczowa, Aleja Jana Pawła, Polna) i mieści się w przedziale od 76 do 100 osób. Średnia wartość gęstości zaludnienia dla Gminy Parczew wynosi 4 os./1 ha. Na terenie Miasta Parczew najwięcej osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców znajduje się w okolicach dworca PKP (przedział 51-100 os./ 100 mieszkańców). Wysokie wskaźniki dominują również na Osiedlu nr 4 (Mapa nr 15). Średnia dla Miasta Parczew wynosi 23 os. / 100 mieszkańców.

Mapa 15 Demografia - wiek poprodukcyjny (Miasto Parczew)

Źródło: opracowanie własne.

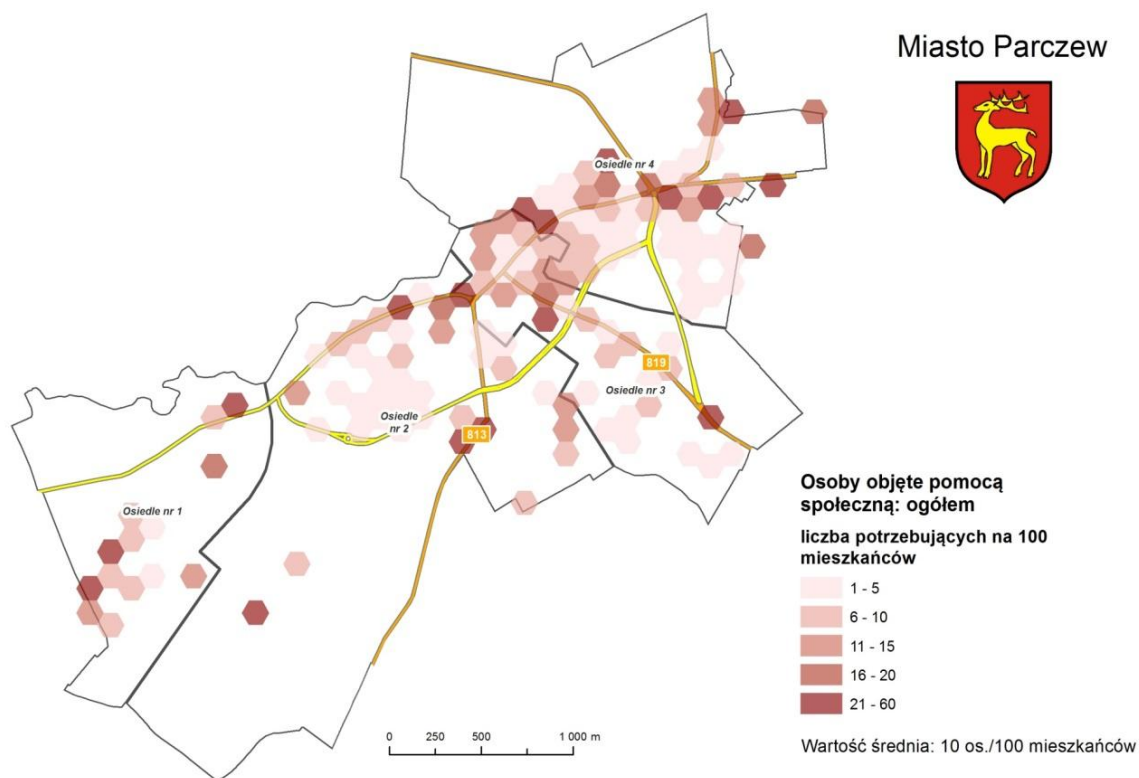
Odzwierciedleniem różnego rodzaju problemów społecznych występujących na obszarze określonych jednostek terytorialnych jest zasięg korzystania z pomocy społecznej, obrazujący liczbę osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

W Gminie Parczew najczęstszymi powodami, dla których udzielne jest wsparcie są: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc w rodzinie, alkoholizm narkomania, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego lub ochronę uzupełniającą zdarzenie losowe.

W obrębie obszaru rewitalizacji **najwyższy wskaźnik przyznanej pomocy społecznej** (21 – 60 os./ 100 mieszkańców) występuje na obszarze Osiedla nr 4 (ul. Nowowiejska) oraz Osiedla nr 1 (okolice dworca PKP - ul. Zgodna) (Mapa nr 16). Średnia dla Miasta Parczew wynosi 10 os./100 mieszkańców.

Mapa 16 Powód przyznania pomocy społecznej – ogółem (Miasto Parczew)

Źródło: opracowanie własne.

3.4 Problemy w pozostałych sferach w obszarze rewitalizacji

3.4.1. Sfera gospodarcza

Przez wzgląd na geograficzne uwarunkowania Gminy Parczew **61,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Parczewa pracuje w sektorze rolniczym**), 12% w przemyśle i budownictwie, a 6,5% w sektorze usługowym oraz 1,3% pracuje w sektorze,(18,8%) zatrudnienie znajdują w sektorze określanym jako pozostałe usługi.

W strukturze zatrudnienia w Gminie Parczew **dominują zatrudnieni na terenie miejskim**, w 2015 roku stanowili oni 95,22% czynnych zawodowo. Pracujący na wsiach stanowili zatem zaledwie 4,88% zatrudnionych w Gminie Parczew. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż liczba zatrudnionych w Gminie Parczew ogółem, stanowi znaczącą część pracujących w całym powiecie (70,14%), co oznacza, iż tamtejszy rynek pracy jest korzystny. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Parczewa 364 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 498 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 134.

W ramach sfery gospodarczej jako problem na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji należy podkreślić rolniczy charakter gospodarki, co przejawia się w dominującym zatrudnieniu mieszkańców obszaru rewitalizacji w sektorze rolniczym. Pomimo tego, samych pracujących na wsiach jest niewiele, co oznacza, iż charakter miasta Parczew jest silnie rolniczy, co we współczesnych realiach gospodarczych sprawia, iż dana jednostka urbanistyczna rozwija się wolniej niż te oparte na działalności sektora usług, czy nawet sektora produkcyjnego.

W Parczewie pod koniec 2016 roku zarejestrowanych było 789 przedsiębiorców. W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych Gminy dominują osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą oraz mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające do 9 pracowników. Według danych GUS, tej wielkości podmioty gospodarcze stanowiły w 2015 r. około 94,73% ogółu jednostek gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W 2015 r. w omawianym obszarze funkcjonowało 54 małe przedsiębiorstwa (podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób), co stanowiło 4,12% zarejestrowanych podmiotów. Przedsiębiorstw średnich - podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników, było tylko 14 na terenie Gminy. Na terenie miasta działalność prowadzi tylko 1 duży podmiot, w którym zatrudnionych jest ponad 250 osób. **Problemem jest zatem brak dużych podmiotów, co wynika z niskiego zainteresowania inwestorów obszarem Parczewa.**

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

3.4.2. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Baza mieszkaniowa na obszarze rewitalizacji jest w **znacznym stopniu przestarzała i wymaga modernizacji**, ze względu na to, że większość mieszkań na badanym obszarze powstała w latach 1945-1970, kiedy technologia w zakresie należytego wykorzystywania energii cieplnej i przystosowania mieszkań do potrzeb użytkowych nie była jeszcze na tyle rozwinięta, aby zapewnić efektywność.

3.4.3. Sfera techniczna

Z analiz wynika, iż skupiska najstarszej zabudowy znajdują się w na obszarze Miasta Parczew okolicy dworca PKP (wiek zabudowy powyżej 80 lat) oraz w ciągu ulicy Kolejowej (od ulicy Władysława Jagiełły do Józefa Bema) i ulicy Kościelnej (od ul. Nadwalnej do skrzyżowania ulic Kościelnej z Aleją Jana Pawła II). Dla obszaru miasta średni wiek zabudowy wynosi 39 lat.

3.4.4. Sfera środowiskowa

Zanieczyszczenie powietrza uznano za jeden głównych problemów dostrzeganych przez społeczność lokalną w zakresie problemów ze środowiskiem. Poprawa stanu aerosanitarnego jest priorytetem ekologicznym związanym ze strategią ograniczenia emisji dla Gminy Parczew. Istotne jest również zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska z uwzględnieniem poprawy jakości powietrza atmosferycznego, wód i gleby oraz działań w gospodarce odpadami

Na podstawie danych pochodzących z Urzędu Miasta w Parczewie dotyczące ilości płyt azbestowych wynika, iż najwięcej wyrobów azbestowych jest w obszarze Miasta Parczew tj. 95 Mg na km². Natomiast najmniejszą ilość azbestu, występuje w obrębie Buradów i jest to 4 Mg na km². Wartość średnia dla gminy wynosi 37,55 Mg na km².

3.5 Raport z badania ankietowego

Raport z badania ankietowego w ramach projektu „**Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023**”

Metodologia badania

W dniach 03.10.2016 -28.10.2016 roku przeprowadzone zostało badanie ankietowe w ramach projektu „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023”. Badanie było realizowane za pomocą trzech technik: papierowych kwestionariuszy do samodzielnego wypełniania PAPI (ang. Paper and Pencil Interview), ankiety internetowej CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview) oraz komputerowo wspomaganym wywiadów osobistych CAPI (ang. Computer Assisted Personal Interviewing).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Parczewie ankietę wypełniło 285 osób, w wersji papierowej kwestionariusze do samodzielnego wypełniło 436 osób, natomiast w formie wywiadów osobistych 47 co daje łącznie 768 wypełnień ankiety.

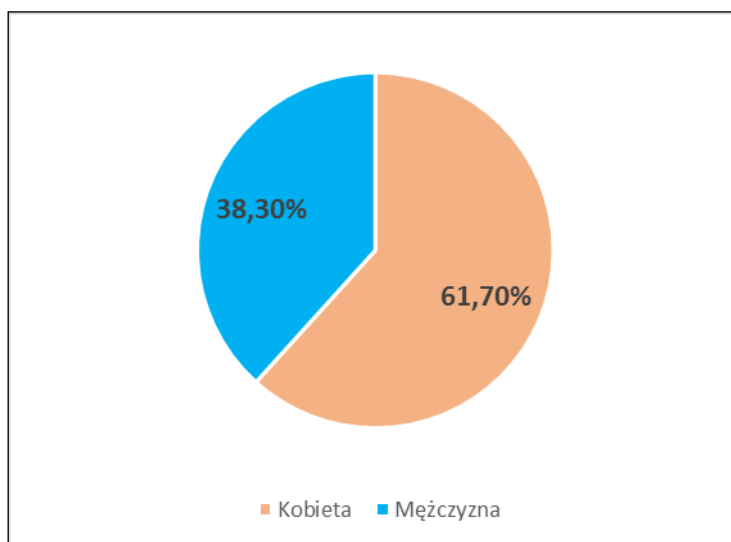
Celem badania było poznanie opinii mieszkańców Gminy Parczew na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji problemowych obszarów gminy oraz oczekiwanych działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze.

Próba

W badaniu wzięły udział łącznie 768 osób, wśród których przeważały kobiety (61,70%). Jeśli chodzi o wiek, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale od 25-44 lat (42,45%). Wiele osób nie wypełniło rubryki z metryczki (254 osób, 37,52%).

Pełna informacja o cechach demograficznych respondentów znajduje się na wykresach poniżej.

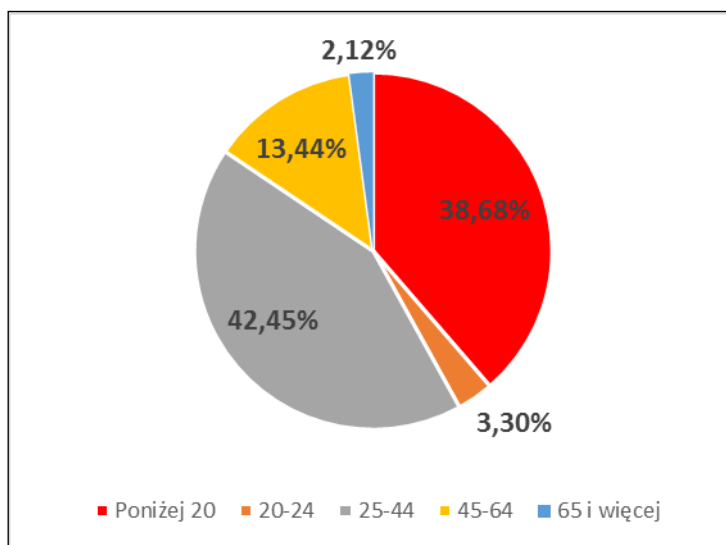
Wykres 12 Płeć respondentów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

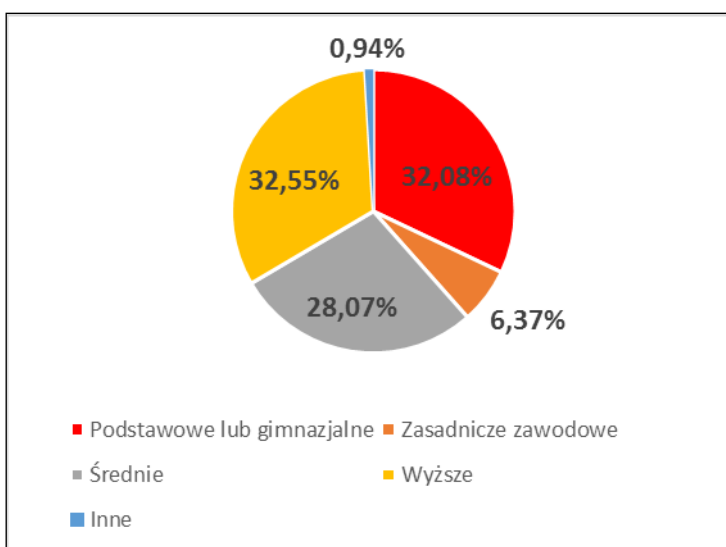
Wykres 13 Wiek respondentów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Wśród biorących udział w badaniu przeważały osoby wykształcone (60,62%) – niemalże 1/3 respondentów miała wykształcenie wyższe (32,55%), natomiast grupa z wykształceniem średnim stanowiła 28,07% ogółu ankietowanych, którzy wypełnili metryczkę.

Wykres 14 Wykształcenie respondentów

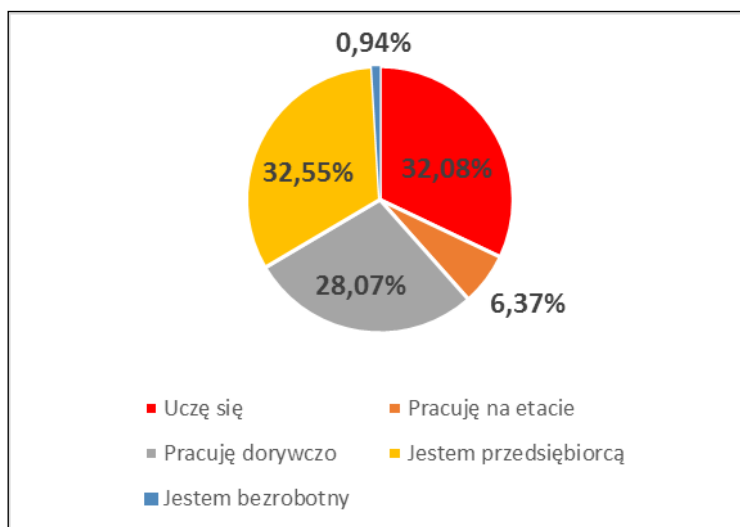

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Jeśli chodzi o sytuację na rynku pracy, najliczniejszą grupę stanowili pracujący – w tym na etacie, dorywczo lub jako przedsiębiorcy (66,98%). Natomiast najmniej osób, które wzięły w badaniu ankietowym jest bezrobotna (0,94%).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

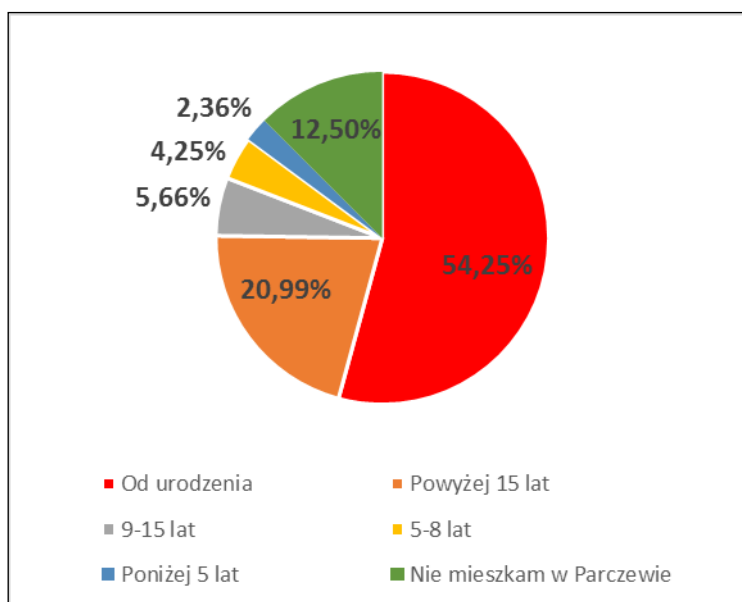
Wykres 15 Status zawodowy respondentów

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Ponad połowa osób biorących udział w badaniu mieszka w gminie Parczew od urodzenia. Jest to bardzo ważne z punktu widzenia merytorycznej wartości badania – osoby te bardzo dobrze znają gminę, jej atuty i słabości, a także potrzeby rozwojowe. Niemniej, osoby zamieszkujące gminę od ponad 15 lat (20,99%) także mogą znać jej specyfikę oraz atuty i słabości.

Wykres 16 Czas zamieszkiwania w gminie Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

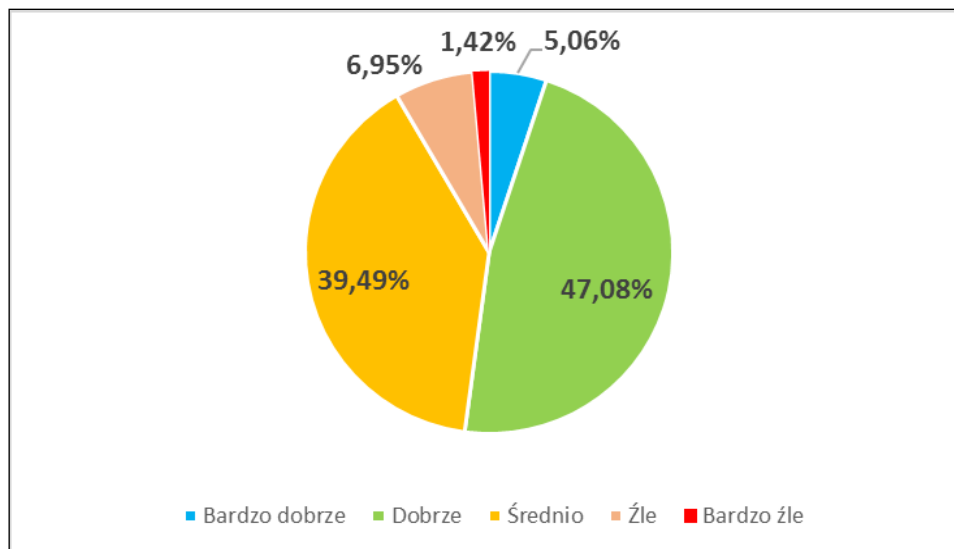
Wyniki

Pierwsze pytanie w ankiecie dotyczyło ogólnej opinii mieszkańców na temat życia w gminie. Z odpowiedzi wyłania się w miarę optymistyczny obraz – najliczniejsze były odpowiedzi

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

„dobrze” (47,08%), a łącznie odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze” udzieliło ponad połowa ankietowanych (52,14%). Stosunkowo mało jest odpowiedzi negatywnych („źle” i „bardzo źle”), tj. 8,37%.

Wykres 17 Ogólna ocena życia w gminie

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Następnie kwestia ta została pogłębiona o wskazanie najważniejszych problemów społecznych, gospodarczych oraz problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym i stanem infrastruktury technicznej w Gminie Parczew.

W zakresie problemów społecznych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy uznano wysoki poziom bezrobocia (272 wskazań, 17,76%), następnie przestępczość (253 wskazań, 16,51%), oraz odpływ ludzi młodych i rodzin z dziećmi (233 wskazań, 15,21%). W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności ulice: 11 Listopada, Mickiewicza, Kolejowa.

Tabela 11 Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Parczew

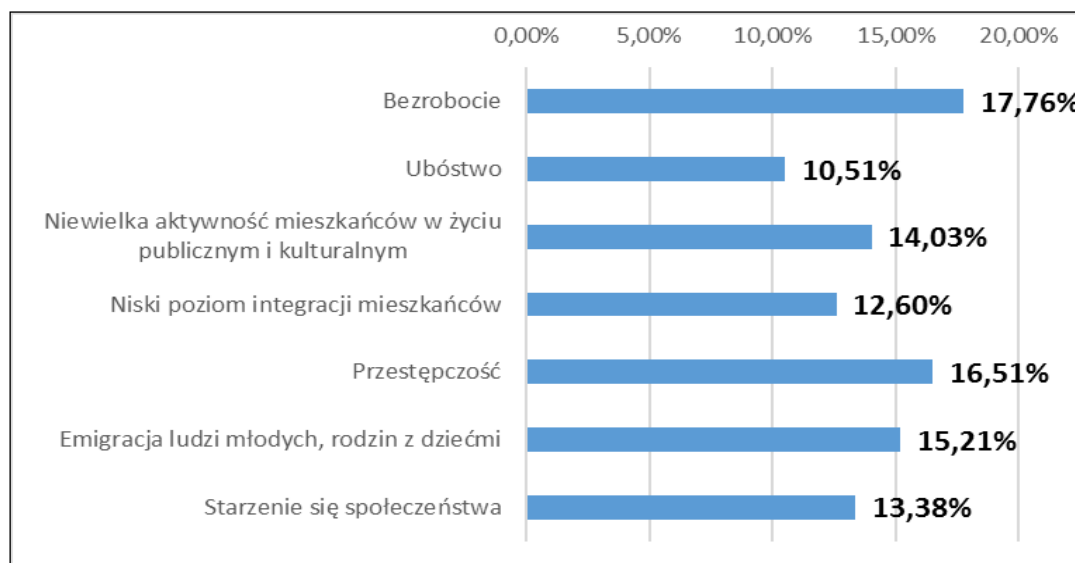
Problemy	liczba	%
Bezrobocie	272	17,76%
Przestępczość	253	16,51%
Emigracja ludzi młodych, rodzin z dziećmi	233	15,21%
Niewielka aktywność mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym	215	14,03%
Starzenie się społeczeństwa	205	13,38%
Niski poziom integracji mieszkańców	193	12,60%
Ubóstwo	161	10,51%

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Łącznie	1532	100,00%
---------	------	---------

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Wykres 18 Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

W zakresie problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano nieekologiczne zachowania wśród mieszkańców (277 wskazania, 26,56%), następnie zły stan zbiorników i cieków wodnych, zanieczyszczenie wody (202 wskazania, 19,37%) oraz zanieczyszczenie powietrza (196 wskazań, 18,79%). W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności park w centrum, zalew miejski i okolice wzdłuż rzek Pivonii i Konotopy.

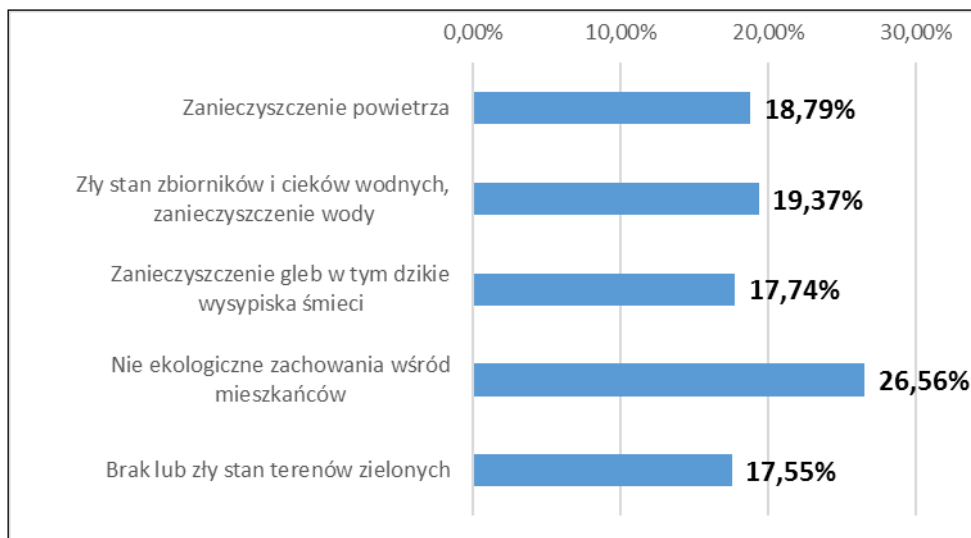
Tabela 12 Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym oraz stanem infrastruktury technicznej w Gminie Parczew (max 4 odpowiedzi)

Problemy	Liczba	%
Zanieczyszczenie powietrza	196	18,79%
Zły stan zbiorników i cieków wodnych, zanieczyszczenie wody	202	19,37%
Zanieczyszczenie gleb w tym dzięki wysypiska śmieci	185	17,74%
Nieekologiczne zachowania wśród mieszkańców	277	26,56%
Brak lub zły stan terenów zielonych	183	17,55%
Łącznie	1043	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 19 Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym w Gminie Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

W zakresie problemów gospodarczych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy uznano brak stałych miejsc pracy dostosowanych do profilu zawodowego mieszkańców (257 wskazań, 35,01%), następnie zbyt małą liczbę lokali usługowych (również 127 wskazań, 17,30%) oraz brak wykwalifikowanych pracowników (119 wskazań, 16,21%). W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności centrum miasta (mała liczba lokali usługowych), ul. Żabia i ul. Kolejowa (pozostałe problemy).

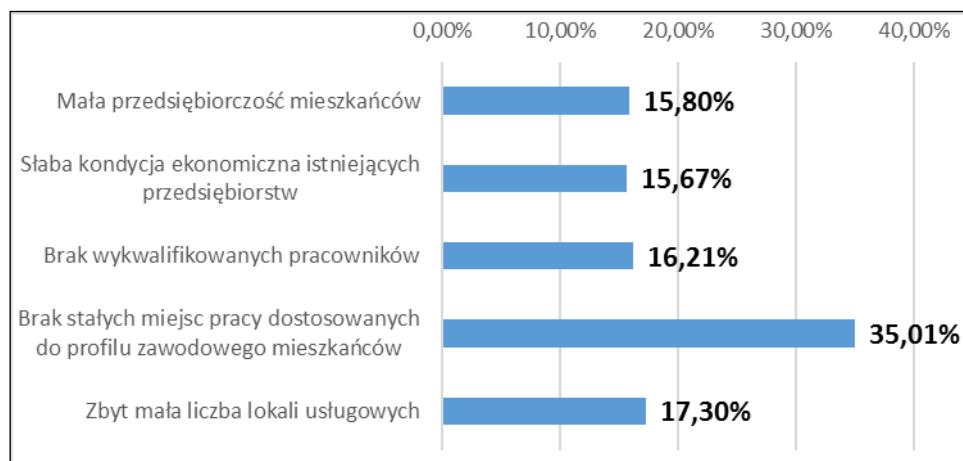
Tabela 13 Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Parczew

Problemy	Liczba	%
Mała przedsiębiorczość mieszkańców	116	15,80%
Słaba kondycja ekonomiczna istniejących przedsiębiorstw	115	15,67%
Brak wykwalifikowanych pracowników	119	16,21%
Brak stałych miejsc pracy dostosowanych do profilu zawodowego mieszkańców	257	35,01%
Zbyt mała liczba lokali usługowych	127	17,30%
Łącznie	734	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 20 Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

W zakresie problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano braki lub złą jakość infrastruktury technicznej: kolejowej, drogowej, wodnokanalizacyjnej, internetowej, gazowej, ciepłowniczej (255 wskazania, 23,85%), następnie brak lub niewystarczający stopień zagospodarowania miejsc publicznie dostępnych (246 wskazania, 23,01%) oraz zły stan, brak lub mała dostępność do obiektów kulturalnych, miejsc spotkań dla mieszkańców (172 wskazania, 16,09%). W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano drogę Parczew-Lubartów, Miasto Parczew, w szczególności: Aleje Jana Pawła II, plac w centrum, Stadion MOSIR, Parczewski Dom Kultury, zalew miejski i okolice wzdłuż rzek Piwonii i Konotopy.

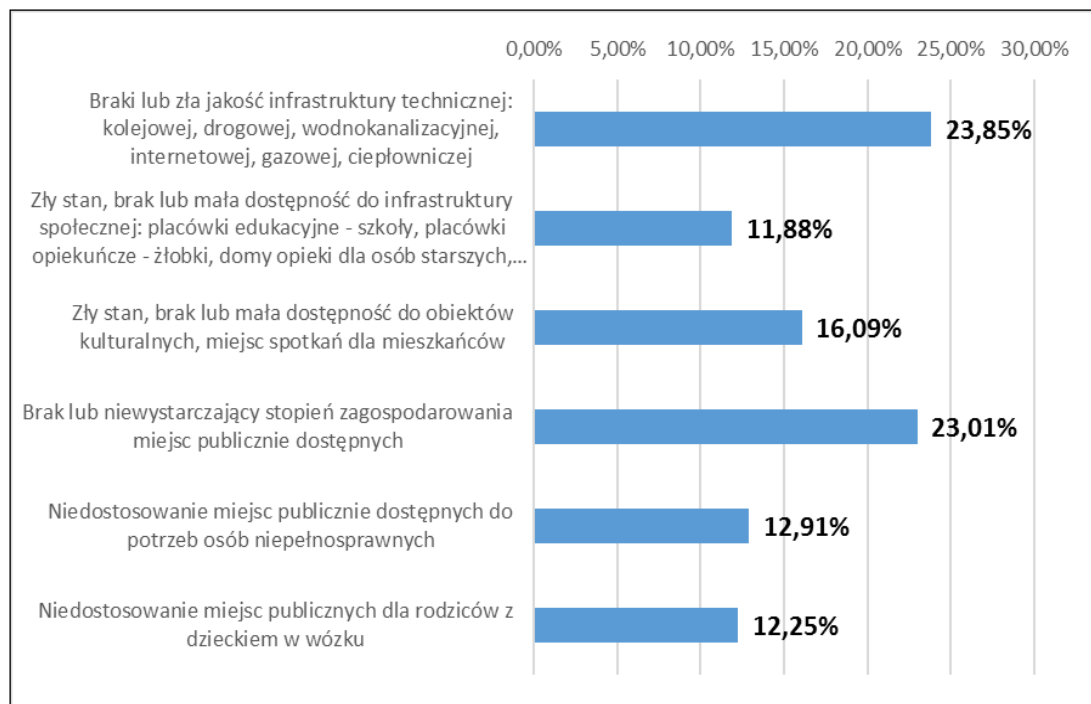
Tabela 14 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew

Problemy	Liczba	%
Braki lub zła jakość infrastruktury technicznej: kolejowej, drogowej, wodnokanalizacyjnej, internetowej, gazowej, ciepłowniczej	255	23,85%
Zły stan, brak lub mała dostępność do infrastruktury społecznej: placówki edukacyjne - szkoły, placówki opiekuńcze - żłobki, domy opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych	127	11,88%
Zły stan, brak lub mała dostępność do obiektów kulturalnych, miejsc spotkań dla mieszkańców	172	16,09%
Brak lub niewystarczający stopień zagospodarowania miejsc publicznie dostępnych	246	23,01%
Niedostosowanie miejsc publicznie dostępnych do potrzeb osób niepełnosprawnych	138	12,91%
Niedostosowanie miejsc publicznych dla rodziców z dzieckiem w wózku	131	12,25%
Łącznie	1069	100,00%

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Wykres 21 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcyjnych Gminy Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

W zakresie problemów dotyczących budynków i budowli w Gminie Parczew, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano braki w wyposażeniu budynków w rozwiązania energooszczędne i proekologiczne (182 wskazania, 42,62%), następnie zły stan budynków publicznych (126 wskazania, 29,51%). W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności:

ul. 11 Listopada, budynki szkół, budynek MOSiR, stacja PKP oraz budynek Urzędu Miejskiego.

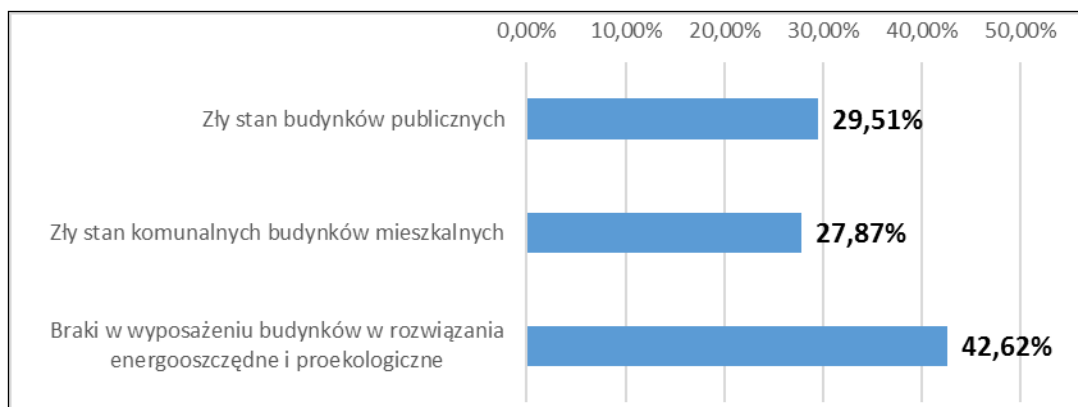
Tabela 15 Wskazanie najpoważniejszych problemów dotyczących budynków i budowli w Gminie Parczew

Problemy	liczba	%
Zły stan budynków publicznych	126	29,51%
Zły stan komunalnych budynków mieszkalnych	119	27,87%
Braki w wyposażeniu budynków w rozwiązania energooszczędne i proekologiczne	182	42,62%
Łącznie	427	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 22 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Następnie poproszono ankietowanych o wskazanie tych grup społecznych, które ich zdaniem powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew. W odpowiedziach wskazano przede wszystkim na młodzież (253 wskazania, 22,53%) oraz na rodziny z dziećmi (230 wskazań, 20,48%). Na trzecim miejscu znaleźli się seniorzy (147 wskazań, 13,09%).

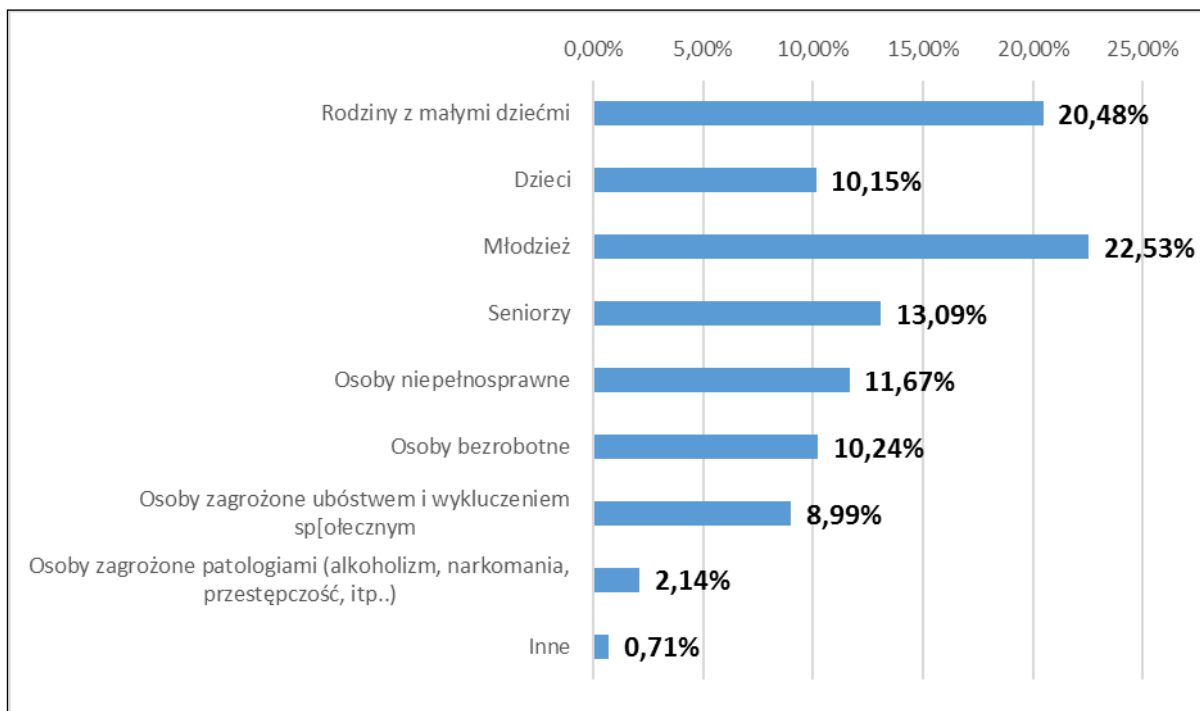
Tabela 16 Wskazanie grup społecznych, które powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew

Problemy	Liczba	%
Rodziny z małymi dziećmi	230	20,48%
Dzieci	114	10,15%
Młodzież	253	22,53%
Seniorzy	147	13,09%
Osoby niepełnosprawne	131	11,67%
Osoby bezrobotne	115	10,24%
Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym	101	8,99%
Osoby zagrożone patologiami (alkoholizm, narkomania, przestępczość, itp..)	24	2,14%
Inne	8	0,71%
Łącznie	1123	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 23 Wskazanie grup społecznych, które powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew

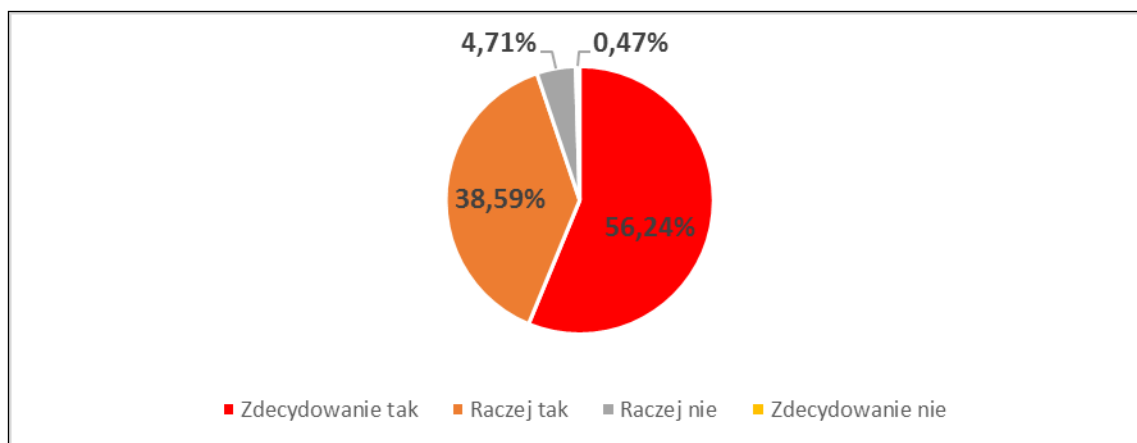

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Na koniec zadano ogólne pytanie, które dotyczyło ogólnej opinii mieszkańców na temat potrzeby przeprowadzenia rewitalizacji czyli ożywienia społeczno-gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego na wybranym obszarze Gminy Parczew. Z odpowiedzi respondentów wyłania się zdecydowana potrzeba realizacji rewitalizacji w Gminie Parczew – przeważały odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” (odpowiednio 56,24% i 38,59%). Odpowiedzi negatywne („raczej nie” i „zdecydowanie nie”) stanowiły zaledwie 5,18% wszystkich wskazań.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Wykres 24 Ogólna ocena potrzeby realizacji rewitalizacji w Gminie Parczew

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI i CAWI, N=768

Podsumowanie

W badaniu ankietowym przeprowadzonym w ramach projektu „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023” wzięło udział 768 osób, wśród których zdecydowanie przeważali mieszkańcy miejscowości Parczew.

Wyniki ankiety wskazują, że respondenci są zadowoleni z mieszkania w gminie – wśród odpowiedzi na pytania o ocenę warunków życia zdecydowanie dominowały pozytywne i średnie.

Następnie respondenci wskazali najważniejsze problemy społeczne, gospodarcze oraz problemy związane ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym i stanem infrastruktury technicznej w Gminie Parczew.

W zakresie problemów społecznych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy uznano wysoki poziom bezrobocia, następnie przestępczość oraz odpływ ludzi młodych i rodzin z dziećmi.

W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności ulice: 11 Listopada, Mickiewicza, Kolejowa.

W zakresie problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano nieekologiczne zachowania wśród mieszkańców, następnie zły stan zbiorników i cieków wodnych, zanieczyszczenie wody oraz zanieczyszczenie powietrza. W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności parki w centrum, zalew miejski i okolice wzdłuż rzek Pivonii i Konotopy.

W zakresie problemów gospodarczych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy uznano brak stałych miejsc pracy dostosowanych do profilu zawodowego mieszkańców, następnie zbyt małą liczbę lokali usługowych oraz brak wykwalifikowanych pracowników. W obszarze

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności centrum miasta (mała liczba lokali usługowych), ul. Żabia i ul. Kolejowa (pozostałe problemy).

W zakresie problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano braki lub złą jakość infrastruktury technicznej: kolejowej, drogowej, wodnokanalizacyjnej, internetowej, gazowej, ciepłowniczej, następnie brak lub niewystarczający stopień zagospodarowania miejsc publicznie dostępnych oraz zły stan, brak lub mała dostępność do obiektów kulturalnych, miejsc spotkań dla mieszkańców. W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano drogę relacji Parczew-Lubartów, Miasto Parczew, w szczególności: Aleje Jana Pawła II, parki w centrum, Stadion MOSiR, Parczewski Dom Kultury, zalew miejski i okolice wzdłuż rzek Pivonii i Konotopy.

W zakresie problemów dotyczących budynków i budowli w Gminie Parczew, za najważniejsze problemy zdecydowanie uznano braki w wyposażeniu budynków w rozwiązania energooszczędne i proekologiczne, następnie zły stan budynków publicznych. W obszarze tych problemów najczęściej wskazywano Miasto Parczew, w szczególności: ul. 11 Listopada, budynki szkół, budynek MOSiR, stacja PKP oraz budynek Urzędu Miejskiego.

Dodatkowo poproszono ankietowanych o wskazanie tych grup społecznych, które ich zdaniem powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew. W odpowiedziach wskazano przede wszystkim na młodzież oraz na rodziny z dziećmi. Na trzecim miejscu, znaleźli się seniorzy.

Na koniec zadano ogólne pytanie, które dotyczyło ogólnej opinii mieszkańców na temat potrzeby przeprowadzenia rewitalizacji czyli ożywienia społeczno-gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego na wybranym obszarze Gminy Parczew. Z wyników ankiety wyłania się zdecydowana potrzeba realizacji rewitalizacji w Gminie Parczew – wśród ankietowanych zdecydowanie przeważały odpowiedzi pozytywne („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) oraz średnie. Odpowiedzi negatywne („raczej nie” i „zdecydowanie nie”) stanowiły zaledwie 5,18% wszystkich wskazań.

Wykorzystanie badania ankietowego w Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023:

1. Diagnoza ilościowa miasta i gminy uwzględniała wyniki badania ankietowego, które było elementem diagnozy jakościowej.
2. Wyniki niniejszego badania ankietowego były prezentowane podczas spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami i wykorzystywane w dokonywaniu diagnozy jakościowej miast i gminy oraz formułowaniu wizji obszaru rewitalizowanego, celów rewitalizacji oraz działań rewitalizacyjnych.
3. Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę wnioski wynikające z niniejszego badania ankietowego.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

4. Relatywnie duża liczba uczestników badania ankietowego uczestniczyła w dalszych konsultacjach społecznych.

5. Wyniki badania ankietowego ułatwiły hierarchizację problemów dotyczących mieszkańców obszarów degradowanych i rewitalizacji.

3.6 Zasoby i potencjał obszaru rewitalizacji

1. Kultura:

- Parczewski Dom Kultury, mieszczący się przy ul. Bema 5, jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Gmina Parczew. PDK zajmuje się upowszechnianiem kultury oraz edukacją kulturalną dając mieszkańcom Parczewa możliwość realizacji pasji artystycznych. W 2016r. działało 19 kół zainteresowań m.in. plastyczne, rękodzieła artystycznego, muzyczne, modelarskie, teatralne, wokalne i taneczne. Starsi mieszkańcy działają w prowadzonym przez PDK Klubie Seniora oraz kole regionalnym. Prężnie działa też Foto-Klub zrzeszający pasjonatów tej dziedziny twórczości artystycznej. Tygodniowo w zajęciach uczestniczy ok. 450 osób: dzieci, młodzieży i dorosłych. Parczewski Dom Kultury regularnie organizuje wystawy malarstwa, rzeźby i fotografii jak również przeglądy i konkursy artystyczne. Jest głównym organizatorem wielu imprez o zasięgu ponadlokalnym, do najważniejszych należą: Ogólnopolski Zlot Kapel Podwórkowych, Dni Parczewa, Jarmark Jagielloński, Kulturalne Forum Młodzieży.

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Parczewie przy ul. 11 Listopada 62

- Biblioteka Miejska w Parczewie utworzona została w maju 1949 roku. Placówka ta była siódmą z kolei, po II wojnie światowej, biblioteką miejską na Lubelszczyźnie. MGBP w Parczewie jest ważną i potrzebną placówką kulturalną, propagującą czytelnictwo wśród mieszkańców miasta i gminy. Parczewską bibliotekę codziennie odwiedza liczne grono czytelników w różnych grupach wiekowych. Biblioteka nie tylko zajmuje się promocją czytelnictwa, ale prowadzi również bogatą działalność kulturalno – oświatową, współpracując ze szkołami, placówkami kultury oraz ośrodkami opiekuńczo – wychowawczymi. Pracownicy organizują tematyczne lekcje biblioteczne, wycieczki edukacyjne, zajęcia z biblioterapii, spotkania promujące czytelnictwo, okolicznościowe wystawy, konkursy. MGBP, jako biblioteka publiczna, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi kultury. Miejsko–Gminna Biblioteka Publiczna w Parczewie posiada: Wypożyczalnię i Czytelnię dla Dorosłych, Oddział dla Dzieci, Czytelnię multimedialną, Punkt Informacji Turystycznej (od 2011 r.) oraz dwie filie biblioteczne: w Tyśmienicy (od 1950 r.) i w Przewłocze (od 1959 r.).

- Powiatowy Punkt Informacji Turystycznej w Parczewie, ul. Kościelna 30

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Działa w strukturach Powiatowej Biblioteki Publicznej Centrum Kultury od 2010 r. udostępniając informatory i wydawnictwa turystyczne związane z regionem. W punkcie odbywają się również spotkania regionalne, promocje wydawnictw oraz prezentacje gmin powiatu parczewskiego.

- Młodzieżowa Orkiestra Dęta Urzędu Miejskiego w Parczewie funkcjonuje przy Urzędzie Miejskim w Parczewie od 2001r. Tworzy ją grupa blisko 30 uczniów i studentów. Orkiestra ma różnorodny repertuar: od muzyki kościelnej, ludowej i patriotycznej po przeboje muzyki rozrywkowej, filmowej i symfonicznej. Jej występy uświetniają uroczystości sakralne, miejskie i powiatowe.

- Kino Parczew ul. Ogrodowa 14g

Kino działa od 2016 r. Swoją ofertę kieruje zarówno dla szkół (bilety grupowe) jak widzów indywidualnych proponując codziennie trzy seanse popołudniowe, dając możliwość obejrzenia nowości filmowych w pobliżu swojego miejsca zamieszkania.

- Sala zabaw dla dzieci Fikoland ul. Ogrodowa 14g

Sala zabaw dla dzieci Fikoland oferuje dzieciom zabawy na wielopoziomowej konstrukcji ze zjeżdżalnicami, trampolinami, basenami z kulkami i torami przeszkód. Sala posiada również kąpielisko dla malucha, gdzie mogą się bawić najmłodsze dzieci.

2. **Opieka zdrowotna**

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie, ul. Kościelna 136
- Przychodnia 2000, ul. Kościelna 136
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "PRO-OMNI", ul. Harcerska 43
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Parczewie, ul. Mickiewicza 5
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ul. Piwonia 54

3. **Sport i rekreacja**

- Kompleks Sportowo-Rekreacyjny JELONEK przy Szkole Podstawowej Nr 2, ul. Polna 34

Od 2012 roku funkcjonuje w Parczewie Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „JELONEK”. W skład obiektu wchodzi: pływalnia oraz zespół boisk sportowych. W obiekcie pływackim znajdują się dwa kąpieliska. Pierwsze, dla dorosłych, o wymiarach 25x12,5 m o zmiennej głębokości od 1,40m do 1,80m. Drugie dla dzieci o powierzchni 84m² lustra wody. Zamontowana jest tu również zjeżdżalnia. Ponadto istnieje możliwość korzystania z sauny i siłowni. Wszelkie rozwiązania architektoniczne pływalni umożliwiają korzystanie z obiektu osobom niepełnosprawnym.

- Orlik przy Publicznym Gimnazjum w Parczewie, ul. Spółdzielcza 7

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Orlik przy Publicznym Gimnazjum istnieje od 2010 r. Obiekt składa się z boiska piłkarskiego, boiska wielofunkcyjnego oraz budynku sanitarno-szatniowego, bieżni i skoczni. Codziennie bawią się tam i ćwiczą dzieci, młodzież i dorośli, rozgrywając mecze piłki nożnej, siatkowej oraz koszykowej a nawet tenisa ziemnego i badmintonu. Na Orliku odbywają się turnieje i zawody sportowe, które cieszą się dużym zainteresowaniem, szczególnie młodzieży gimnazjalnej.

4. Oświata

- Publiczne Przedszkole Nr 1 w Parczewie, ul. Wojska Polskiego 8a
- Niepubliczne Przedszkole Artystyczno - Językowe "Skowronek", ul. Ogrodowa 14G
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Królowej Jadwigi, ul. Polna 34
- Publiczne Gimnazjum im. Władysława Jagiełły przy, ul. Spółdzielczej 7
- Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Parczewie, ul. Mickiewicza 5
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im.S.Staszica w Parczewie, ul. Wojska Polskiego 1
- Technikum Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Parczewie, ul. Harcerska 8

5. Religia

- Parafia pw. Opatrzności Bożej w Parczewie, Aleje Jana Pawła II 112

Parafia rzymskokatolicka, należy do dekanatu parczewskiego w Diecezji Siedleckiej. Oficjalnie erygowana została 2 kwietnia 2000 roku.

- Parafia św. Jana Chrzciciela w Parczewie – parafia rzymskokatolicka w Parczewie. ul. Kościelna 77. Parafia erygowana w 1401 roku. Neogotycki kościół który w 1989 roku został podniesiony do godność Bazyliki Mniejszej przez papieża Jana Pawła II. W świątyni znajduje się XVI-wieczny obraz Matki Bożej z Gruszką. Koronacji obrazu dokonał 6 maja 2001 roku kardynał prymas Polski Józef Glemp.

6. Bezpieczeństwo

- Komenda Powiatowa Policji , ul. Wojska Polskiego 4
- Państwowa Straż Pożarna. Komenda Powiatowa, ul. Piwonii 12

7. Pomoc społeczna

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Ogrodowa 16
- Jadłodajnia, ul. Kolejowa 58

8. Organizacje pozarządowe

- Lokalna Grupa Działania „ Jagiellońska Przystań” ul. Harcerska 8

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

LGD „Jagiellońska Przystań” obecnie obejmuje terytorialnie siedem gmin o charakterze wiejskim lub miejsko-wiejskim: Dębowa Kłoda, Jabłoń, Milanów, Ostrów Lubelski, Parczew, Podedwórze, Siemień. Inicjatorami utworzenia Lokalnej Grupy Działania były władze gminy Parczew i jej mieszkańcy. Misją LGD jest szeroko pojęty rozwój obszarów wiejskich i poprawa jakości życia jego mieszkańców. W ramach aktywizacji mieszkańców organizują konkursy, szkolenia, wyjazdy studyjne oraz imprezy okolicznościowe. Współpracują z partnerami z różnych regionów oraz z organizacjami podejmującymi działania na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego i wzmocnienia Trzeciego Sektora na Lubelszczyźnie. Pozyskują środki zewnętrzne, z których korzystają również organizacje pozarządowe, samorządy i przedsiębiorcy.

- Razem dla Parczewa, ul. Parkowa 4

Celem stowarzyszenia jest działalność wspomagająca technicznie-szkoleniowo-informacyjne organizacje pozarządowe oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Organizowali m.in. warsztaty kuglarskie i łucznicze (finansowane ze środków PROW).

- Fundacja Pomocy Na Rzecz Szpitala w Parczewie "SAMARYTANIN" ul. Kościelna 124
- UKS "OLIMP", ul. Spółdzielcza 7,
- UKS "ORLIK" ul. Mickiewicza 5,
- UKS "Parczewianka", ul. Wojska Polskiego 1,
- Międzyszkolny uczniowski klub pływacki Barakuda, ul. Polna 34,
- KTS "Pantera", ul. Biernackiego 15,
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy, ul. Warszawska 24,
- Towarzystwo Muzyczne w Parczewie, ul. 11 Listopada 62,
- Parczewskie Stowarzyszenie Twórców i Animatorów Kultury, al. Jana Pawła II 36,
- Stowarzyszenie Parczewskich Seniorów, ul. Kolejowa 4/8,
- Stowarzyszenie o Charakterze Strzeleckim i Kolekcjonerskim Sokół w Parczewie, ul. Polna 1

9. Baza noclegowo-gastronomiczna

- Hotel G.H.Otel przy ul. Strażackiej 11

Jest to najstarszy hotel w mieście wybudowany na początku lat 60, gruntownie przebudowany i wyremontowany w 2012 roku. Dogodna lokalizacja w centrum miasta zapewnia swobodny dostęp do najważniejszych instytucji miasta.

- Wierzbicka Krystyna. Dom noclegowy ul. Kardynała Wyszyńskiego 2
- Gracja Pub & Cafe ul. Piwonia 3
- Galeria Smaków ul. 11 Listopada 13

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- Pierogarnia Plac Wolności 17
- Wodzińska Danuta "Bar Szybkiej Obsługi" Plac Wolności 29
- Bar u Asi ul. Warszawska 16
- Pizzeria Imperial ul. Nadwalna 3
- Pizzeria Don Castelvetro ul. Kolejowa 119
- Zacisze ul. Kościelna 26
- Dahab Kebab ul. Kościelna 134

10. Urzędy

- Urząd Miejski w Parczewie przy ul. Warszawskiej 24
- Starostwo Powiatowe w Parczewie przy ul. Warszawskiej 24
- Prokuratura Rejonowa w Parczewie przy ul. Warszawskiej 24
- Powiatowy Urząd Pracy w Parczewie ul. Bema 2
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Biuro Terenowe w Parczewie przy placu Wolności 7
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Parczewie przy ul. 11 Listopada 15
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro powiatowe w Parczewie ul. Nowa 35
- Zarząd Dróg Powiatowych w Parczewie ul. Kościelna 32
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego ul. 11 Listopada 62

11. Pomniki

- **Pomnik Niepodległości** upamiętniający odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 roku, który stanął w miejscu nieistniejącego kościoła p.w. Świętego Ducha. Trzymetrowa kolumna z granitu zwieńczona rzeźbą orła zrywającego się do lotu, wzniesiona została w 1928 roku. W czasie okupacji hitlerowskiej pomnik zdewastowano, przez co stracił orła i tablicę. Po odwilży politycznej pomnik doczekał się renowacji według dawnego wzoru. Po dzień dzisiejszy odbywają się tutaj lokalne uroczystości patriotyczne. Pomnik usytuowany jest przy ulicy Wojska Polskiego
- **Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego** na placu przy ul.11 Listopada. Pomnik wzniesiony z okazji 10.lecia Niepodległości Polski i "Cudu nad Wisłą". Inicjatorem budowy pomnika był parczewski lekarz, Pan Mieczysław Frączkiewicz.
- **Pomnik – Krzyż Milenijny** 600. lecie miasta Parczew uczczono wzniesieniem Krzyża Milenijnego, symbolu jedności mieszkańców Ziemi Parczewskiej z Kościołem. Jest to 18 metrowej wysokości krzyż z ocynkowanej stali. Na złączeniu ramion znajduje się logo Milenijnego Roku 2000. Pomnik stoi na placu przed siedzibą Urzędu Miejskiego w Parczewie.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- **Pomnik pamięci ofiar II wojny światowej w Lasach Parczewskich**
Pomnik pamięci poległych w czasie II wojny światowej w Lasach parczewskich „W hołdzie poległych w Lasach Parczewskich w walce z okupantem niemieckim i sowieckim w latach II wojny światowej – mieszkańcy Ziemi Parczewskiej”. Pomnik umiejscowiony jest w centrum miasta, przy Placu Wolności, obok Parku Miejskiego.
- **Pomnik ku czci więźniów Zamku Lubelskiego**, straconych przez Niemców na rynku w Parczewie „W tym miejscu w dniu 17 stycznia 1944 roku, Hitlerowcy dokonali egzekucji 12 więźniów Zamku Lubelskiego, których pochowano na miejscowym cmentarzu”. Pomnik znajduje się przy Placu Wolności.

Część II - Wizja stanu i obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

1. Wizja

Określona w niniejszym rozdziale wizja rewitalizacji Miasta Parczew stanowi wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców i pozostałych interesariuszy rewitalizacji, obrazujący docelowy stan obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Warto podkreślić, że choć działania projektowane w ramach programu rewitalizacji obejmują swoim działaniem nie tylko sferę społeczną, ale również infrastrukturalną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną i środowiskową, z pewnością nie wyeliminują całkowicie problemów zauważonych w czasie diagnozy, jednak pozwolą znacząco ograniczyć wpływ negatywnych czynników na stan wskazanego obszaru rewitalizacji.

Zgodnie z wizją interesariuszy rewitalizacji, w trakcie realizacji programu **obszar rewitalizacji stanie się miejscem optymalnie wykorzystującym posiadane zasoby i potencjał na rzecz lokalnej społeczności, a zrealizowane inicjatywy zapewnią wysoką jakość życia mieszkańców Parczewa oraz podniosą atrakcyjność obszaru zarówno pod względem turystycznym jak i gospodarczym.**

2. Cele, kierunki działań i ich komplementarność

Przeprowadzona diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych pozwoliła zidentyfikować skalę potrzeb rewitalizacyjnych, a tym samym określić cele Programu. Jego założenia ułożone zostały w hierarchii - od celów strategicznych po projekty. Wyznaczenie konkretnych założeń jednostkowych poprzedza określenie wizji stanu obszaru po rewitalizacji, która jest spójna z głównym celem programu rewitalizacji.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

2.1 Cele strategiczne, cele operacyjne i ich kierunki

W niniejszej części Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew zamieszczone zostały cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych (działania). Każde działanie obejmuje określoną grupę projektów rewitalizacyjnych. Są one względem siebie w różnym stopniu komplementarne. Tak zaprogramowana struktura Programu zapewnia jego kompleksowość.

Zarówno cele programu jak i działania wyznaczone zostały w drodze konsultacji społecznych, uwzględniają postulaty wynikające z trybu partycypacji społecznej oraz odnoszą się do dziedzin w których zdiagnozowano problemy i zmierzają do ich ograniczenia.

Głównym celem programu jest:

Ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze rewitalizacji, poprzez działania nastawione na kompleksowe wykorzystanie posiadanego potencjału i zasobów.

Cel główny realizowany będzie poprzez następujące cele strategiczne, wyznaczone dla każdej ze sfer rewitalizacji.

Cele strategiczne:

1. Zwiększenie poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji i aktywności społecznej oraz przeciwdziałanie procesom wykluczenia społecznego i poprawę dostępności usług publicznych. (sfera społeczna)
2. Wzrost skali lokalnej przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców. (sfera gospodarcza)
3. Ukształtowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego oraz zapewnienie dostępności i wysokiej jakości infrastruktury technicznej i społecznej. (sfera przestrzenno-funkcjonalna)
4. Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej a w szczególności zapewnienie dostępu do technologii podnoszącej bezpieczeństwo mieszkańców. (sfera techniczna)
5. Zwiększenie poziomu ochrony oraz świadomości poszanowania środowiska przyrodniczego poprzez optymalizację gospodarki zasobami naturalnymi na obszarze rewitalizacji. (sfera środowiskowa)

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Tabela 17 Powiązania działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi programu

Cel główny						
Ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze rewitalizacji poprzez działania nastawione na kompleksowe wykorzystanie posiadanego potencjału i zasobów.						
Cele strategiczne						
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa		
S	G	P	T	Ś		
Zwiększenie poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez promocję integracji i aktywności społecznej oraz przeciwdziałanie procesom wykluczenia społecznego i poprawę dostępności usług publicznych	Wzrost skali lokalnej przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji oraz zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców	Ukształtowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego oraz zapewnienie dostępności i wysokiej jakości infrastruktury technicznej i społecznej	Poprawa stanu technicznego infrastruktury publicznej a w szczególności zapewnienie dostępu do technologii podnoszącej bezpieczeństwo mieszkańców	Zwiększenie poziomu ochrony oraz świadomości poszanowania środowiska przyrodniczego poprzez optymalizację gospodarki zasobami naturalnymi na obszarze rewitalizacji		
Działania						
Działanie 1. Rozwój aktywności i integracji obywatelskiej mieszkańców						
Działanie 2. Rekreacja i edukacja sposobem na aktywizację dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji						
Działanie 3. Integracja międzypokoleniowa oraz budowanie wartości i tożsamości miasta poprzez wykorzystanie potencjału historyczno-kulturowego Parczewa						
Działanie 4. Parczew miastem atrakcyjnym dla turystów i mieszkańców						
Działanie 5. Usługi dla ludności motorem wzrostu aktywności i integracji społecznej oraz determinantą poprawy jakości życia mieszkańców Parczewa						
Stopień wpływu działań na realizację celów w poszczególnych sferach (skala: wysoki, średni, niski, pośredni)	Powiązanie z celami strategicznymi	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Działanie 1	S, P, T, Ś	Wysoki	Pośredni	Średni	Niski	Niski
Działanie 2	S, G, P, T, Ś	Wysoki	Średni	Wysoki	Średni	Wysoki
Działanie 3	S, P, T, Ś	Wysoki	Pośredni	Średni	Średni	Niski

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Działanie 4	S, G, P, T, Ś,	Wysoki	Wysoki	Wysoki	Wysoki	Wysoki
Działanie 5	S, G, P, T, Ś	Wysoki	Średni	Wysoki	Wysoki	Średni

Tabela 18 Komplementarność poszczególnych działań

Działania	Działanie 1	Działanie 2	Działanie 3	Działanie 4	Działanie 5
Działanie 1	x	+	++	+	++
Działanie 2	+	x	+	+	++
Działanie 3	++	+	x	++	+
Działanie 4	+	+	++	x	++
Działanie 5	++	++	+	++	x

+ średnia komplementarność działań

++ wysoka komplementarność działań

x- nie dotyczy

Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego rewitalizacji zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze.

Dodatkowym efektem będzie położenie nacisku na jakościowy wymiar procesów rozwojowych oraz zbudowanie trwałych postaw do zwiększania wykorzystania potencjału gminy. Program rewitalizacji ma stać się narzędziem likwidacji barier oraz ożywienia terenów zdegradowanych poprzez poprawę ich dostępności, adaptację terenów niezagospodarowanych, a także poprawę bezpieczeństwa publicznego. Służyć będzie wzmocnieniu lokalnych potencjałów zarówno ekonomicznych jak i społecznych obszarów objętych interwencją oraz otaczających ich terenów zurbanizowanych .

2.2 Mechanizmy zapewniania komplementarności poszczególnych działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Kryteria te były kluczowe przy wyborze projektów rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Parczew. Efekt synergii uzyskany dzięki zapewnieniu

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

komplementarności realizowanych działań zwiększy efektywność i tempo osiągania oczekiwanych rezultatów procesu rewitalizacji na przyjętym obszarze.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna planowanych przedsięwzięć została zapewniona poprzez skupienie wybranych do realizacji projektów na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji. Ich bliskie sąsiedztwo spowoduje, że działania/projekty uzupełniają się wzajemnie i przyczyniają się do osiągnięcia wspólnego celu; są one realizowane na obszarze i oddziałują na ten założony obszar rewitalizacji. Projekty wzajemnie się uzupełniają i odpowiadają na problemy mieszkańców obszaru i w założeniu oddziałują w sposób skoncentrowany i kompleksowy. Pogrupowanie projektów w działania i przedstawienie ich powiązań w ramach matrycy komplementarności pozwala jeszcze lepiej dostrzec w jaki sposób projekt infrastrukturalny współgra z projektami o charakterze miękkim.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane w taki sposób, aby projekty rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej dla których dominującą sferą interwencji jest sfera przestrzenno-funkcjonalna, techniczna i środowiskowa, stanowiły trwałe fundament dla rozwoju społecznych projektów rewitalizacyjnych i były z nimi ściśle powiązane.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Jednym z elementów Lokalnego Programu Rewitalizacji jest system zarządzania programem wraz z założeniami monitorowania rezultatów i sposobami wdrażania korekt w realizowanych działaniach. Przewidziano niezbędne ramy dla efektywnego współdziałania instytucji i podmiotów oraz wzajemnej koordynacji ich działań. Wypracowane spójne procedury zarządzania programem rewitalizacji w oparciu o istniejące struktury administracyjne i systemy zarządzania miastem pozwolą na zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej oraz skuteczne wdrożenie powiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System realizacji i wdrażania LPR oraz szczegółową strukturę zarządzania jego realizacją przedstawiono w części III Programu.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym LPR polegać będzie na kontynuacji działań zapoczątkowanych w poprzednim okresie programowania i realizacji projektów ujętych w uprzednio obowiązującym w Lokalnym

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Programie Rewitalizacji Miasta Parczew. Projekty, których nie udało się zrealizować lub nie zrealizowano ich w dostatecznym stopniu zostały włączone w całości lub w ramach kolejnego etapu inwestycji w ramy obecnych projektów rewitalizacyjnych, zwiększając tym samym ich szansę na skuteczne uzyskanie dofinansowania i wdrożenie. Projekty określone w Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023 stanowią zatem częściowe przedłużenie działań ujętych w poprzedniej wersji programu. Dzięki kontynuacji poprzednich projektów oraz realizacji nowych zintegrowanych inicjatyw skoncentrowanych na jednym, jednolitym obszarze rewitalizacji, oddziaływanie procesu rewitalizacji w nadchodzącej perspektywie będzie silniejsze, a jego kontrolowanie i zarządzanie nim powinno stać się prostsze i bardziej efektywne.

Komplementarność źródeł finansowania

Lokalny Program Rewitalizacji przygotowano z zachowaniem komplementarności źródeł finansowania, tak aby projekty i przedsięwzięcia opierały się na umiejętności łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania i uzupełniania wsparcia z różnych środków takich jak EFRR, EFS, FS przy jednoczesnej eliminacji ryzyka podwójnego finansowania. Projekty zakładane do realizacji w ramach LPR wykazują także udział środków prywatnych w finansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co będzie miało przełożenie na aktywizację i integrację finansową zasobów wewnętrznych obszaru na rzecz jego dynamicznego rozwoju.

3. Charakterystyka planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działanie nr 1	
Nazwa działania	Rozwój aktywności i integracji obywatelskiej mieszkańców
Lokalizacja projektów	<p>Projekt 1.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, ul. 11 Listopada 62 (obszar rewitalizacji) • Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „JELONEK”, ul. Polna 34 (obszar rewitalizacji) • Działka nr 1503, tereny wzdłuż rzeki Konotopy (obszar rewitalizacji) • Działka nr 67/2 (Zalew Miejski) (obszar rewitalizacji) <p>Projekt 1.2: Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „JELONEK”, ul. Polna 34 (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 1.3: Centrum Spotkań Międzypokoleniowych, ul. 11 Listopada 62 i Osiedle Polna (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 1.4: Centrum Spotkań Międzypokoleniowych, ul. 11 Listopada 62, (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 1.5: Centrum Spotkań Międzypokoleniowych, ul. 11 Listopada 62,</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>(obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 1.6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Ogrodowa 16 (obszar rewitalizacji) • Centrum Spotkań Międzypokoleniowych, ul. 11 Listopada 62 (obszar rewitalizacji) • Jadłodajnia, ul. Kolejowa 58 (obszar rewitalizacji) • Działka nr 67/2 (Zalew Miejski) (obszar rewitalizacji) <p>Projekt 1.7: Zakład Doskonalenia Zawodowego, ul. Harcerska 8 (obszar rewitalizacji)</p>
<p>Zakres rzeczowy projektów</p>	<p>Celem projektów w działaniu 1 jest wspieranie wszelkich inicjatyw rozwijających aktywność obywatelską mieszkańców oraz sprzyjających integracji międzypokoleniowej. W działaniu 1 uwzględniono również projekty, których celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.</p> <p>1.1 Aktywny Senior</p> <p>Głównym celem jest upowszechnienie wiedzy i umiejętności umożliwiających sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie przez osoby starsze oraz zwiększenie ich aktywności fizycznej oraz integracji.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia będą zorganizowane trzy rodzaje zajęć dla seniorów w tym osób po 60 roku życia (w trzech rodzajach zajęć będą mogły brać udział te same osoby lub inne w zależności od ich zainteresowań i możliwości) na obszarze rewitalizacji Miasta Parczew.</p> <p>Planowane zajęcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqua aerobik (edukacja sportowo – rekreacyjna) – zwiększy aktywność ruchową seniorów co przyczyni się do poprawy jakości życia osób starszych. Zajęcia będą odbywać się na terenie Kompleksu Sportowo – Rekreacyjnego „JELONEK” w Parczewie. 2. Nordic walking (edukacja sportowo – rekreacyjna) - zwiększy aktywność ruchową seniorów oraz przyczynia się do aktywizacji i integracji osób starszych. Zajęcia będą odbywać się na obszarze rewitalizacji Miasta Parczew na stworzonym w ramach rewitalizacji deptaku, wzdłuż rzeki Konotopy, nad zagospodarowaną częścią zalewu miejskiego oraz wzdłuż ulic znajdujących się w rewitalizowanej części Miasta Parczew. 3. Zajęcia edukacyjne z zakresu nowych technologii. Zajęcia będą prowadzone w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej. Warsztaty prowadzone będą językiem dostosowanym do osób starszych, skupiając się na praktycznej obsłudze nowoczesnych technologii komunikacyjnych w celu zapobiegania wykluczenia cyfrowego oraz izolacji osób starszych.
	<p>1.2 Parczewska sekcja pływacka juniorów</p> <p>Celem działania jest zwiększenie aktywności ruchowej a co za tym idzie bezpiecznego spędzania wolnego czasu przez dzieci poprzez zwiększenie oferty sportowo-rekreacyjnej dla dzieci.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zorganizowane zostaną zajęcia z pływania dla</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>dzieci i młodzieży w trzech grupach wiekowych: 6-8 lat, 9-10 lat, 11-12 lat, W ramach projektu dzieci, których rodziców nie stać na zapewnienie tego typu zajęć dodatkowych, będą mogły uczestniczyć w bezpłatnych lekcjach pływania. Ponadto, dzieci uczestniczyć będą w zawodach pływackich co zwiększy ich motywację do regularnych treningów co przełoży się na kształtowanie dobrych nawyków wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Zajęcia prowadzone będą przez wykwalifikowanego trenera, który posiada doświadczenie w pracy z dziećmi.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zostaną zakupione również pomoce dydaktyczne takie jak: deski pływackie małe i duże, makarony oraz płetwy.</p>
	<p>1.3 Centrum Spotkań Międzypokoleniowych</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest stworzenie warunków do aktywności obywatelskiej poprzez wygospodarowanie przestrzeni na potrzeby działalności organizacji pozarządowych a w szczególności organizacji zrzeszających lub działających na rzecz osób starszych.</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada zaadaptowanie lokalu dawnego ODK na działalność społeczno-kulturalną. Na parterze utworzony zostanie Centrum Spotkań Międzypokoleniowych (CSM), gdzie swoją działalność będą prowadziły organizacje pozarządowe w tym kluby seniora, zrzeszenia emerytów i rencistów, uniwersytet trzeciego wieku oraz młodzieżowe inicjatywy lokalne. Na parterze powstanie również Punkt Informacji Turystycznej z ekspozycjami historycznymi oraz twórczością lokalnych twórców. I piętro zagospodarowane zostanie przez Miejsko- Gminną Bibliotekę Publiczną, zwiększona zostanie powierzchnia użytkowa biblioteki poprzez zagospodarowanie dodatkowych pomieszczeń. Dla zwiększenia dostępności do usług społecznych dla mieszkańców stworzona zostanie Filia CSM na osiedlu Polna. Na potrzeby filii zagospodarowany zostanie lokal gdzie prowadzone będą działania centrum (mini eventy, spotkania dla seniorów, wystawy i inne).</p> <p>Działania obejmą remont lokalu w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie multimedialnej sali widowiskowej, projektowni salek szkoleniowych, sale prób, zaplecza kuchennego i socjalnego, szatni, sanitariatów, punktu Informacji Turystycznej z ekspozycjami, • modernizacja pomieszczeń biblioteki MGBP, • dostosowanie wejścia do budynku oraz ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych i osób starszych, • renowację elewacji zewnętrznej budynku z wkomponowaniem zewnętrznych tablic ekspozycyjnych, • monitoring, • zakup wyposażenia: krzesła, stoły, tablice ekspozycyjne, sprzęt multimedialny itp., • remont i dostosowanie do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych lokalu na potrzeby Filii CSM, • modernizacja ciągów pieszo-jezdnych w otoczeniu Filii CSM, • zagospodarowanie zieleni i mała infrastruktura w otoczeniu Filii CSM.
	<p>1.4 Senior na czasie</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest wprowadzenie osób z kategorii wiekowej 60+ w</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>świat Internetu i nauczenie wykorzystania sprzętu IT, jako narzędzi do zdobywania informacji, wiedzy, poszerzania swoich umiejętności oraz jako narzędzia komunikacji.</p> <p>Planowane zajęcia:</p> <p>1. Zajęcia edukacyjne z zakresu nowych technologii.</p> <p>Zajęcia przyczynią się do rozwiązania problemu niewystarczającej i niedostosowanej do potrzeb osób starszych oferty edukacyjnej na obszarze rewitalizacji. Realizacja zajęć edukacyjnych przełoży się na wzrost aktywności tych osób i ich sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie. Zajęcia będą prowadzone w sali multimedialnej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej.</p> <p>2. Edukacja zdrowotna.</p> <p>W ramach zadania zaplanowano przeprowadzenie wykładów o tematyce zdrowotnej, w tym o zagrożeniach wynikających z niewłaściwego zażywania leków, zdrowego żywienia itp. Edukacja zdrowotna zapewni uzupełnienie działań sportowych przeznaczonych dla osób starszych oraz stanowi ważny element działań na rzecz aktywnego trybu życia osób w starszym wieku. Zajęcia prowadzone będą w formie wykładów prowadzonych przez specjalistów połączonych z elementami integracji uczestników, otwartych rozmów, wymiany doświadczeń. :</p>
	<p>1.5 Aktywne włączenie w Gminie Parczew</p> <p>Celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej w Gminie Parczew w tym Programu Aktywności Lokalnej.</p> <p>Projekt zakłada kompleksowe działanie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji w tym:</p> <p>1. Przeprowadzenie diagnozy potrzeb uczestników projektu z udziałem doradcy zawodowego oraz stworzenie dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ścieżki reintegracji, .</p> <p>2. Realizację Programu Aktywności Lokalnej w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środowiskowej pracy socjalnej – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, instrumenty aktywnej integracji – o charakterze aktywizacyjnym mających doprowadzić do aktywizacji społeczno-zawodowej i przywrócenia osobom zdolności właściwego realizowania obowiązków opiekuńczo – wychowawczych wobec małoletnich dzieci. Instrumenty aktywnej integracji dzielą się na 4 grupy: 1) instrumenty aktywizacji zawodowej – szkolenia zawodowe oraz przygotowanie zawodowe lub staże ; 2) instrumenty aktywizacji edukacyjnej; 3)

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>instrumenty aktywizacji społecznej; 4) instrumenty aktywizacji zdrowotnej.</p> <p>W Programie Aktywności Lokalnej dostępne będą instrumenty aktywnej integracji w tym: asystent rodziny; poradnictwo specjalistyczne; klub samopomocowy; vouchery na usługi społeczne; trening kompetencji życiowych i umiejętności społeczno- zawodowych.</p> <p>Działania o charakterze środowiskowym – to m.in. organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym. W Programie działaniami o charakterze środowiskowym będzie impreza dla dzieci uczestników PAL i ich otoczenia o charakterze rekreacyjno-kulturalnym; Realizację działań planuje się z wykorzystaniem zasobów lokalnej społeczności, w tym infrastruktury dofinansowanej z ze środków wspólnotowych i innych, m.in. budynek jadalni oraz Centrum Spotkań Międzypokoleniowych gdzie realizowane działania aktywnej integracji.</p>
	<p>1.6 Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi</p> <p>Celem głównym jest wieloaspektowe wsparcie rodzin w tym z obszaru rewitalizacji oraz ich członków, prowadzące do rozwiązania istniejących problemów oraz poprawy funkcjonowania rodziny w społeczeństwie, jak również każdego z jej członków.</p> <p>Planowane działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza indywidualnych potrzeb i potencjałów uczestników projektu w celu przygotowania i realizacji wsparcia w oparciu o ścieżkę reintegracji (SR), na podstawie której będzie realizowane wsparcie. • Asystent rodziny. W ramach zadania wsparciem zostanie objętych 10 rodzin w zależności od zdiagnozowanych potrzeb. Asystent będzie pomagał w poprawie sytuacji życiowej. Będzie towarzyszył w kontaktach z instytucjami i służbami, edukował oraz wspierał w korzystaniu z przysługujących praw, form pomocy, leczenia, opieką nad dziećmi. • Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. W ramach zadania wsparciem zostanie objęte 3 rodziny zagrożone odebraniem dziecka, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb, które nie zostały objęte wsparciem Asystenta rodziny. Celem jest podniesienie kompetencji rodzin, budowanie kontaktu rodzica z dzieckiem, badanie potrzeb dziecka w zakresie ogólnorozwojowym i psychologicznym przez terapeutę dziecięcego. • Prowadzenie zintegrowanego poradnictwa rodzinnego. W ramach zadania w zależności od potrzeb, zapewnione będzie poradnictwo rodzinne. Zajęcia będą miały formę indywidualną oraz grupową. Wsparcie zaplanowano dla 30 Uczestników. • Trening kompetencji edukacji finansowej w zakresie zapobiegania zadłużaniu rodzin. W ramach zadania 30 uczestników zostanie wyposażonych w wiedzę prawno-finansową oraz w umiejętności niezbędne dla racjonalnego gospodarowania własnymi środkami i terminowego reagowania w sytuacjach kryzysu finansowego. Trening trwa 10h.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne i ogólnorozwojowe dla dzieci w wieku 7-17 lat. Działania będą realizowane w 4 modułach tematycznych: innowacyjne gry symulacyjne typu business play, spotkania z ciekawymi ludźmi z różnych dziedzin i zawodów. • Międzypokoleniowe działania integrujące rodziny. Cykl rodzinnych warsztatów i spotkań, które mają charakter edukacji i rozwoju poprzez twórczą zabawę: integrują i wzmacniają umiejętności społeczne całych Rodzin. Zadanie składa się z 5 warsztatów opartych na wspólnej pracy (ok. 7 osób) oraz 5 spotkań międzypokoleniowych (min. 15 osób). Działania obejmują uczestników projektu wraz z otoczeniem. 		
	<p>1.7 Nowe kwalifikacje-nowe możliwości.</p> <p>Celem projektu jest zwiększenie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy poprzez skuteczną aktywizację zawodową. Dla osiągnięcia założonych celów zrealizowane zostaną poniższe zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie Indywidualnego Planu Działania w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) DORADZTWO INDYWIDUALNE –diagnozowanie indywidualnych potrzeb UP wynikających z aktualnego stanu wiedzy, doświadczenia, zdolności i przeciwwskazań do wykonywania danego zawodu b) WARSZTATY GRUPOWE – „RYNEK PRACY” Z zakresu informacji o rynku pracy, metod i form poszukiwania pracy, aktualnych trendów i wymagań pracodawców, opracowania dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjnej, omówienie form zatrudniania w tym samozatrudnienie, nauka autoprezentacji – kreowania wizerunku. • INDYWIDUALNE POŚREDNICTWO PRACY z elementami poradnictwa zawodowego zgodnie z indywidualnymi potrzebami UP. • Szkolenia zawodowe - UP skierowani zostaną na szkolenia zgodnie z zdiagnozowanymi potrzebami i ich potencjałem uczestników projektu oraz zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem na rynku pracy. <p>Staże dla Uczestników Projektu mające na celu nabycie i uzupełnienie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności wykonywania zawodu. Staże trwać będą nie mniej niż 3 miesiące a maksymalnie 6 m-cy /UP.</p>		
Numer projektu	Nazwa projektu	Podmioty realizujące projekty	Szacunkowa wartość projektu w PLN
1.1	Aktywny Senior	Klub Seniora „Złota Jesień”	50 000,00
1.2	Parczewska sekcja pływacka juniorów	MKS „VICTORIA”	100 000,00
1.3	Centrum Spotkań Międzypokoleniowych	Gmina Parczew w partnerstwie z Spółdzielnią Mieszkaniową w Parczewie	2 000 000,00

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

1.4	Senior na czasie	Lokalna Grupa Działania „Jagiellońska Przystań”	20 000,00
1.5	Aktywne włączenie w Gminie Parczew	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie	200 000,00
1.6	Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie	204 600,00
1.7	Nowe kwalifikacje-nowe możliwości.	Zakład Doskonalenia Zawodowego	900 000,00
Prognozowane rezultaty projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost integracji międzypokoleniowej oraz aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji, - Zwiększenie oferty sportowo – rekreacyjnej oraz aktywności osób starszych poprzez organizację zajęć – aqua aerobiku i nordic walkingu, - Zwiększenie oferty edukacyjnej z obszaru nowych technologii oraz działań prozdrowotnych dla osób starszych, - Aktywizacja sportowa dzieci na obszarze rewitalizacji Gminy Parczew; - Wzrost samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji, - Ogólna poprawa sytuacji życiowej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie szans na zatrudnienie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób objętych działaniami sportowo- edukacyjnymi (Listy obecności z zajęć, - Liczba osób objętych projektami aktywizacji zawodowej (rejstry wydanych zaświadczeń, I-ba umów stażowych i o pracę). - Liczba osób objętych wspartych PAI i działaniami aktywnego włączenia (rejstry uczestników, rejstry MOPS, opinie pracowników socjalnych), - Ankiety wśród mieszkańców. 		

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Działanie nr 2	
Nazwa działania	Rekreacja i edukacja sposobem na aktywizację dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja projektów	<p>Projekt 2.1: działki zbiegu rzek Piwonii i Konotopy (841/2, 841/3, 841/4, 799/1, 799/2, 799/3) (obszar rewitalizacji),</p> <p>Projekt 2.2: ul. Sienkiewicza / nr działki 1311, 1312, 1313, 1314 (obszar rewitalizacji), ul. Prosta / nr działki 2399/1 (poza obszarem rewitalizacji)</p> <p>Projekt 2.3: Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Polna 34 (na obszarze rewitalizacji) Szkoła Podstawowa nr 1 w Parczewie ul. 11 Listopada 90 i Zespół Placówek Szkolnych w Przewłocze (poza obszarem rewitalizacji)</p> <p>Projekt 2.4: Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia” ul. Spółdzielcza 7 (obszar rewitalizacji),</p> <p>Projekt 2.5 Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia” ul. Spółdzielcza 7 (obszar rewitalizacji),</p>
Zakres rzeczowy projektów	<p>Celem projektów w ramach działania 2 jest wsparcie dzieci i młodzieży. Ukierunkowanie działania na tę grupę odbiorców ma na celu pokazanie młodym osobom, Parczewa jako miasta z perspektywami, a w rezultacie przeciwdziałanie starzeniu się społeczeństwa. Działanie 2 to zestawienie projektów łączących w sobie zarówno aspekty związane z tworzeniem miejsc sprzyjających rekreacji jak i te o charakterystyce edukacyjnej.</p> <p style="text-align: center;">2.1 Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwonii w Parczewie</p> <p>Celem działania jest przywrócenie rekreacyjnego charakteru zdegradowanych terenów zielonych zbiegu rzek Piwonii i Konotopy. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia oferty rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji oraz do zniwelowania zagrożeń wynikających z obecnego stanu tych terenów. Przedsięwzięcie przyczyni się do stworzenia warunków do realizacji działań rekreacyjno-kulturowych dla mieszkańców oraz do rozwoju gospodarczego tego terenu.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zostaną zrealizowane działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyrównanie i utwardzenie terenu zbiegu rzeki Konotopy i Piwonii, • realizacja ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzek, • usypanie mini plaży, • uporządkowanie i zagospodarowanie zieleni wraz z małą infrastrukturą (wiaty, stoliki piknikowe, ławeczki, lampy parkowe, kosze na śmieci), • uporządkowanie i zabezpieczenie koryta rzeki wraz mostkiem, • wykonanie parkingu, • utwardzenie ciągu komunikacyjnego,

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<ul style="list-style-type: none"> • wykonanie placu zabaw z urządzeniami do ćwiczeń, • monitoring, • tablice informacyjne.
	<p style="text-align: center;">2.2 Budowa placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie</p> <p>Celem projektu jest stworzenie miejsc, które będą sprzyjać aktywności fizycznej i rekreacji mieszkańców oraz stanowić miejsce spotkań całych rodzin. Realizacja przedsięwzięcia pośrednio przyczyni się do niwelowania zjawiska wyludnienia poprzez stworzenie warunków do bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu oraz wychowywania dzieci. Zwiększenie oferty rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji przyczyni się również do polepszenia warunków życia mieszkańców oraz budowania tożsamości z miastem a co za tym idzie eliminowania zjawiska emigracji do większych ośrodków miejskich. Projekt obejmuje wykonanie dwóch placów rekreacyjno-edukacyjnych (obydwa place będą miały takie same wyposażenie), łączących plac zabaw dla dzieci z siłownią na świeżym powietrzu z elementami edukacyjnymi. Plac zabaw przy ul. Sienkiewicza zlokalizowany na obszarze rewitalizacji Plac rekreacyjno-edukacyjny będzie się składał z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placu zabaw w tym: zestawu zabawowego (wieży kwadratowej z daszkiem, wieży strażackiej, zjeżdżalni, mostu linowego, kładki linowej, wejścia linowego, kociego grzbietu) karuzeli trójramiennej; sprężynowca, piaskownicy, huśtawki. • Siłowni na świeżym powietrzu w tym urządzeń fitness: biegacz, orbitrek, drabinka z drążkiem, twister z wahadłem, tablic edukacyjnych. • Infrastruktura towarzysząca: ławki parkowe, kosze na śmieci, tablice regulaminowe, ogrodzenie drewniane lampa parkowa solarna. <p>Ul. Prosta położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Planowana lokalizacja placu w tej części miasta (poza obszarem rewitalizacji) wynika z braku odpowiednich terenów w płd.-zach. części obszaru rewitalizacji, które pozwalałyby na realizację tego typu przedsięwzięcia.</p>
	<p style="text-align: center;">2.3 Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych</p> <p>Cel główny projektu to podniesienie jakości kształcenia w szkołach podstawowych poprzez .in.. działania zmierzające do wykształcenia u uczniów kompetencji kluczowych, doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli oraz doposażenie w sprzęt dydaktyczny szkół podstawowych. Projekt odpowiada na zdiagnozowane potrzeby szkół i zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup wyposażenia pracowni informatycznych i matematyczno-przyrodniczych w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz do nauki , • dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - służą wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, • zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe - mają za zadanie

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>pobudzenie innowacyjności i kreatywności uczniów w obszarze kompetencji kluczowych: ICT, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych z uwzględnieniem rozwoju postaw pracy zespołowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania nowoczesnych narzędzi dydaktycznych w nauczaniu oraz pracy indywidualnej z uczniem. <p>Zakup wyposażenia pracowni informatycznych i matematyczno-przyrodniczych w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w Zespole Placówek Szkolnych w Przewłocze (poza obszarem rewitalizacji) oraz w Szkole Podstawowej nr 2, ul. Polna 34 (na obszarze rewitalizacji) pozwolą na zorganizowanie w przyszłości spotkań służących integracji, wymianie doświadczeń oraz rozwojowi postaw pracy zespołowej pomiędzy uczniami różnych szkół.</p>
	<p style="text-align: center;">2.4 Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia”</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest utworzenie przestrzeni do kreatywnego rozwoju i bezpiecznego spędzania wolnego czasu oraz przyjaznego dla twórczości i form wyrażania się młodzieży. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia obecnej oferty kulturalnej gminy Parczew o działania zainicjowane i wykreowane przez młodzież. Działalność MOK odpowie na potrzeby osób młodych, które poszukują środków wyrazu oraz prowadzi będzie niekonwencjonalne działania edukacyjne i obywatelskie. Realizacja projektu efektywnie przyczyni się do zmniejszenia problemów społecznych wśród młodzieży.</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada remont i przystosowanie zdegenerowanego pomieszczenia starej kotłowni przy budynku szkoły do pełnienia funkcji prospołecznych i pro kulturalnych –w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksową modernizację pomieszczeń wraz z ciągami komunikacyjnymi (sanitariaty, zaplecze, salki warsztatowe, sala koncertowa). • Wykonanie usprawnień dla osób niepełnosprawnych. • Zaadaptowanie pomieszczeń na salę koncertową wraz z zakupem urządzeń audiowizualnych, system nagłośnieniowy, wyposażeniem niezbędnym do pełnienia funkcji interaktywnej sali koncertowej. • założenie monitoringu dla zwiększenia bezpieczeństwa.
	<p style="text-align: center;">2.5 Od szkolenia do zatrudnienia –YEI</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 24 roku życia bez pracy, w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. Młodzież NEET).</p> <p>Działania przyczynią się do eliminacji zjawisk społecznych, będących przyczyną powstawania zjawiska wykluczenia społecznego wśród osób młodych. Projekt zakłada realizację usług aktywnej integracji w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo specjalistyczne (grupowe i indywidualne wsparcie psychologiczne), • zajęcia z zakresu zapobiegania depresji wśród młodzieży, • porady doradcy zawodowego, • warsztaty aktywnego poszukiwania pracy i przygotowania do samodzielności,

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<ul style="list-style-type: none"> • kursy językowe i komputerowe, prawo jazdy kat. B, • pośrednictwo pracy, • staże zawodowe . 		
Numer projektu	Nazwa projektu	Podmioty realizujące projekty	Szacunkowa wartość projektu w PLN
2.1	Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwonii w Parczewie	Gmina Parczew	800 000,00
2.2	Budowa placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie	Stowarzyszenie "Razem dla Parczewa"	185 000,00
2.3	Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych	Gmina Parczew	700 000,00
2.4	Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia”	Gmina Parczew	300 000,00
2.5	Od szkolenia do zatrudnienia - YEI	Lubelska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	300 000,00
Prognozowane rezultaty projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie obszarów atrakcyjnych turystycznie na obszarze rewitalizacji, - Zwiększenie obszaru terenów użyteczności publicznej dostosowanych do pełnienia funkcji turystyczno-rekreacyjnych, - Zwiększenie oferty rekreacyjno-sportowej na obszarze rewitalizacji - Polepszenie warunków do edukacji, - Zwiększenie oferty edukacyjnej w tym zajęć wyrównawczych oraz rozwijających uzdolnienia, - Zwiększenie przestrzeni publicznej przeznaczonej na cele kulturalne, - Zwiększenie aktywności młodzieży poprzez działalność MOK. 		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia terenów przygotowanych do celów turystycznych, - Powierzchnia terenów przygotowanych do celów rekreacyjno-sportowych, - Liczba szkół na obszarze rewitalizacji wyposażonych w sprzęt dydaktyczny, - Liczba dzieci objętych zajęciami wyrównawczymi i rozwijającymi, - Powierzchnia lokali przystosowanych do pełnienia celów kulturalnych. 		

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Działanie nr 3	
Nazwa działania	Integracja międzypokoleniowa oraz budowanie wartości i tożsamości miasta poprzez wykorzystanie potencjału historyczno-kulturowego Parczewa
Lokalizacja projektów	<p>Projekt 3.1: ul. Wojska Polskiego w Parczewie (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 3.2: Obszar rewitalizacji – miejsca ważne pod względem historycznym, znajdujące się na tym obszarze m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plac Wolności oraz kilka sąsiednich ulic – średniowieczny układ urbanistyczny ulic w centrum miasta; • Hala targowa przy Plac Wolności; • Dawna Szkoła Carska ul. Wojska Polskiego 2, • Bożnica ul. Piwonia 1, • Mykwa ul. Piwonia 1, • Dawny cmentarz żydowski – kirkut, ul. 11 Listopada, • Dawny dworzec PKP; • treny nad rzeką Piwonią • Zalew miejski; • Dawna siedziba sądu w Parczewie ul. Warszawska <p>Projekt 3.3: Plac Wolności (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 3.4: Park przy ul. 11 Listopada (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 3.5: Plac Wolności (obszar rewitalizacji)</p>
Zakres rzeczowy projektów	<p>Celem działania jest wyeksponowanie wartości i tożsamości miasta oraz wykorzystania potencjału historyczno-kulturowego zarówno do projektów podnoszących poziom integracji i aktywności mieszkańców jak i tych mających na celu poprawę wizerunku miasta i gminy w oczach turystów.</p> <p style="text-align: center;">3.1 Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym</p> <p>Celem projektu jest zachowanie symboli pamięci narodowej o najważniejszych wydarzeniach w historii Polski ważnych nie tylko dla społeczności lokalnej ale dla całego narodu polskiego. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do podtrzymywania tożsamości narodowej wśród mieszkańców w szczególności młodzieży, a także wyeksponowania wartości i tożsamości miasta, a także wykorzystania potencjału historyczno-kulturowego obszaru rewitalizacji. Rewaloryzacja pomnika pozwoli na kontynuację tradycji prowadzenia lokalnych imprez patriotycznych pod pomnikiem oraz stworzenia warunków i zachęcania osób młodych do zapoznawania się z historią państwa i lokalnych historii z tym związanych.</p> <p>Opis zaplanowanych działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • renowacja pomnika,

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<ul style="list-style-type: none">• zagospodarowanie zieleni w otoczeniu pomnika (nasadzenia, trawnik, klomby kwiatowe),• nawierzchnia brukowa / chodnikowa,• oświetlenie chodnikowe oraz parkowe,• ławeczki i kosze na śmieci.
	<p style="text-align: center;">3.2 Gra miejska „Śladami historii”</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz edukacja z historii Parczewa poprzez organizację gry miejskiej. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz wyeksponowanie bogatych walorów turystyczno-historycznych Parczewa. Stworzona gra miejska stanowiła będzie produkt turystyczny uzupełniając obecną ofertę rekreacyjno-turystyczną.</p> <p>„Śladami historii” – przedsięwzięcie będzie polegało na organizacji gry miejskiej. Zostanie wydrukowana mapa obszaru Rewitalizacji Miasta Parczew wraz ze scenariuszem gry oraz pierwszą wskazówką – jak znaleźć pierwszy punkt wyjściowy. Gra „Śladami historii” będzie opierała się na bogatej historii Parczewa sięgającej czasów Jagiellonów aż po okres powojenny, poprzez co uczestnicy gry zapoznają się z historią Parczewa oraz zwiedzają największe atrakcje i miejsca historyczne.</p> <p>Na obszarze rewitalizacji zostanie ustawionych od kilku do kilkudziesięciu tabliczek z opisem historycznym danego miejsca (naklejka z punktami dla kapitana drużyny za znalezienie kolejnego punktu historycznego) oraz zagadką i wskazówką do znalezienia kolejnego punktu.</p>
	<p style="text-align: center;">3.3 Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest wykorzystanie i aktywizacja przestrzeni miejskiej ogólnodostępnej oraz stworzenie centralnego punktu reprezentacyjnego dla całego miasta. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do ożywienia społecznego placu poprzez stworzenie przestrzeni otwartej odsłaniającej zabytkowy układ urbanistyczny wraz nowymi formami architektonicznymi. Plac będzie zachęcał do aktywności i integracji miejskiej. Wygospodarowanie przestrzeni poprzez stworzenie deptaka umożliwi organizację imprez kulturalnych dla mieszkańców oraz przyczyni się do ożywienia gospodarczego obszaru. Zaplanowana interaktywna forma fontanny przyciągnie do centrum całe rodziny. Działanie zakłada realizację:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyposażenie Placu w ujednolicone elementy małej architektury, takie jak: ławki, śmietniki oraz wysokie i niskie lampy oświetleniowe zlokalizowane wzdłuż alejek,• modernizacja hali targowej – wymiana dachu,• realizacja nowoczesnej fontanny wyposażonej w czujniki ruchu,

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

	<ul style="list-style-type: none">• realizacja kiosku oraz zaplecza sanitarnego,• realizacja placu rekreacji dla dzieci oraz dla osób dorosłych,• realizacja ciągu pieszo-jezdnego,• uporządkowanie terenów zieleni,• ujednoczenie nawierzchni Placu,• realizacja sieci monitoringu,• wygospodarowanie deptaka,• realizacja miejsc parkingowych.
	<p style="text-align: center;">3.4 Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada</p> <p>Celem działania jest rewaloryzacja zdegradowanego parku miejskiego poprzez przywrócenie mu funkcji reprezentacyjnych oraz upamiętniających historyczne uwarunkowania tego obszaru. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wyeksponowania historii i wielokulturowości Parczewa. Zachowanie pamięci o wydarzeniach historycznych przyczyni się do budowania w mieszkańcach tożsamości z miastem a co za tym idzie związania się z Parczewem. Ponadto realizacja zadania wpłynie na zmniejszenie liczby zdarzeń chuligańskich w parku oraz wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>Przedsięwzięcie zakłada zagospodarowanie istniejącego Parku Miejskiego, wykorzystanie i aktywizację przestrzeni miejskiej ogólnodostępnej oraz uporządkowanie terenu zieleni w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyposażenie placu w ujednoczone elementy małej architektury takie jak: ławki, śmietniki oraz lampy oświetleniowe zlokalizowane wzdłuż alejek,• ogrodzenie terenu parku oraz stworzenie trzech wejść na teren parku,• uporządkowanie terenów zieleni,• wprowadzenie systemu informacyjnego dotyczącego parku,• realizacja parkingu dla samochodów osobowych oraz autobusów,• powstanie punktu charakterystycznego (klomb / symboliczna statua) w centrum parku,• realizacja sieci monitoringu.
	<p style="text-align: center;">3.5 Kulturalny Parczew</p> <p>Celem działania jest zwiększenie zasięgu oraz liczby organizowanych imprez kulturalnych na rzecz mieszkańców Parczewa. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do promocji gminy Parczew a co za tym idzie wyrobienia marki oraz promocja produktów lokalnych oraz twórczości lokalnych artystów i rzemieślników. Ponadto, celem projektu jest rozwijanie aktywności społecznej, promowanie folkloru miejskiego a także promowanie lokalnej twórczości kulturalnej. Celem tej imprezy jest również propagowanie i upowszechnianie kultury muzycznej w społeczeństwie. Działanie będzie wpływać na podniesienie jakości życia społeczności lokalnej poprzez zaspakajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców oraz promowanie Parczewa.</p> <p>W związku z otwarciem przestrzeni oraz rewitalizacją Placu Wolności planowany jest szereg działań kulturalnych na tym obszarze, w tym:</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>1. <u>Jarmark Jagielloński</u> Jarmark Jagielloński to impreza nawiązująca do historii powstania naszego (prawa miejskie uzyskane 1401r.) miasta na szlaku handlowym z Krakowa do Wilna. To impreza promująca rzemieślników i twórców ludowych z terenu województwa lubelskiego. Jest to pewnego rodzaju festiwal twórczości ludowej, artystycznej i rzemieślniczej. Na licznych stoiskach znajdują się wyroby ludowe, artystyczne i rzemieślnicze. W programie jarmarku przewidziano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przemarsz artystów w strojach z epoki wraz z inscenizacjami walk rycerskich, • prezentację: rzeźby, malarstwa, ceramiki, wyrobów ze słomy i kwiatów, haftu, wyrobów wikliniarskich, garncarstwa, tkactwa, • występy zespołów ludowych i muzycznych, • występ zespołu muzyki dawnej, • pokazy rycerskie, • konkurs na najlepszą potrawę regionalną. <p>Imprez przyczyni się do wspierania twórczości ludowej, artystycznej i rzemieślniczej, poprzez promocję i pielęgnowanie tradycji ludowych i narodowych, promocja twórców z terenu Lubelszczyzny prezentację dorobku i umiejętności twórców ludowych, podtrzymywanie tradycji zanikających zawodów.</p> <p>2. <u>Letnie koncerty kameralne</u> Od czerwca do września odbędzie się cykl kameralnych koncertów akustycznych połączonych z wystawą plenerową. Wydarzenia będą otwarte i bezpłatne dla mieszkańców. Celem działania będzie promowanie dorobku artystycznego muzyków i wokalistów związanych z Parczewem i Lubelszczyzną. Projekt obok promocji talentów muzycznych, ma na celu ożywienie kulturalne przestrzeni koło hali targowej- deptak przy Placu Wolności. Projekt istotnie wpływa na ożywianie lokalnego handlu, poprzez m.in. zwiększanie atrakcyjności oferty miejsca w ocenie mieszkańców i turystów.</p> <p>3. <u>Ogólnopolski Złot Kapel Podwórkowych w Parczewie</u> Celem zadania jest podtrzymywanie i promowanie tradycji i folkloru miejskiego poprzez prezentację dorobku i umiejętności kapel podwórkowych z terenu województwa lubelskiego jak i innych części kraju. Zespoły biorące udział w zlocie będą miały możliwość uczestniczenia w warsztatach muzycznych. Na potrzeby organizacji przedsięwzięć planowane jest zakup wyposażenia scenicznego w tym sceny stacjonarnej, namiotów, ławek, krzesełek gablot wystawienniczych, sprzętu nagłaśniającego.</p>		
Numer projektu	Nazwa projektu	Podmioty realizujące projekty	Szacunkowa wartość projektu w PLN
3.1	Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym	Gmina Parczew	200 000,00
3.2	Gra miejska „Śladami historii”	Stowarzyszenie Razem dla Parczewa	50 000,00

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

3.3	Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację	Gmina Parczew	2 000 000,00
3.4	Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada	Gmina Parczew	1 200 000,00
3.5	Kulturalny Parczew	Parczewski Dom Kultury w Parczewie	200 000,00
Prognozowane rezultaty projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie zasięgu i oferty kulturalnej na obszarze rewitalizacji - Wzmocnienie więzi i tożsamości z miastem mieszkańców, - Zwiększenie potencjału turystycznego obszaru rewitalizacji poprzez wyeksponowanie walorów historycznych gminy, - Zwiększenie obszaru terenów użyteczności publicznej dostosowanych do pełnienia funkcji kulturalnych i rekreacyjnych, -Zwiększenie potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji. 		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> -Powierzchnia terenów przygotowanych do celów kulturalnych, -Powierzchnia terenów przygotowanych do celów kultywowania - pamięci narodowej i patriotycznych, -Liczba uczestników gry miejskiej, -Liczba utworzonych punktów gospodarczych na obszarze rewitalizacji. 		

Działanie nr 4	
Nazwa działania	Parczew miastem atrakcyjnym dla turystów i mieszkańców.
Lokalizacja projektów	<p>Projekt 4.1: działka nr 66,(obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 4.2: lokal usługowy, ul. Żabia 6 (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 4.3: dworzec PKP, ul. Kolejowa (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 4.4: obszar rewitalizacji</p> <p>Projekt 4.5: działka ewidencyjna 67/2, zalew miejski (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 4.6: Brzeg rzeki Konotopy od Al. Jana Pawła II do ujścia rzeki do Piwonii (obszar rewitalizacji)</p>
Zakres rzeczowy projektów	<p>Celem w działaniu 4 jest wsparcie przedsięwzięć, które przyczynią się do wzrostu atrakcyjności miasta i gminy Parczew. W ramach działania zaplanowano projekty, które choć nastawione na rozwój turystyki, poprawią jakość życia wszystkich mieszkańców.</p> <p style="text-align: center;">4.1 Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo-handlowego-rekreacyjnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą</p> <p>Celem działania jest stworzenie nowych usług dla mieszkańców obszaru zdegradowanego poprzez zagospodarowanie</p>

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

	<p>zdegradowanego terenu w atrakcyjnej lokalizacji przy zalewie miejskim poprzez budowę Kompleksu Handlowo-Usługowo-Rekreacyjnego. Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia oferty rekreacyjnej oraz turystycznej co przełoży się niwelację problemów społecznych oraz rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizacji. Działanie ściśle związane oraz stanowiło będzie uzupełnienie działań dot. przywrócenia funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego. Z punktu widzenia gospodarczego przedsięwzięcie zapewni zlecenia wykonawcze lokalnym przedsiębiorcom i dostawcom, zaś po zrealizowaniu inwestycji zapewni dodatkowe miejsca pracy dla lokalnej społeczności co wpłynie na zmniejszenie bezrobocia.</p> <p>Zakres działań:</p> <ul style="list-style-type: none">• budowa budynków stanowiących kompleks usługowo-handlowy wraz z otaczającą infrastrukturą,• niwelacja terenu wraz z utwardzeniem i stworzeniem parkingu,• spływ kajakowy rzeką Piwonią (wypożyczalnia sprzętu).
	<p style="text-align: center;">4.2 Naleśnikarnia na starym rynku</p> <p>Celem projektu jest zwiększenie oferty usług gastronomicznych na obszarze rewitalizacji a co za tym idzie uatrakcyjnienie rekreacyjno-turystyczne obszaru. Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia aktywności lokalnej mieszkańców oraz ożywienia gospodarczego obszaru, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy. Działanie będzie komplementarne z planowanym zagospodarowaniem zbiegu rzek Piwonii i Konotopy. Planowane przedsięwzięcie polega na utworzeniu lokalu gastronomicznego na ulicy Żabiej 6. Lokal obecnie jest przystosowany do wykonywania w nich usług, trzeba go jednak przekształcić dostosować do pełnienia funkcji gastronomicznych w tym wyposażyć w sprzęt gastronomiczny oraz stoliki i krzesła dla odwiedzających to miejsce klientów.</p>
	<p style="text-align: center;">4.3 Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego</p> <p>Celem działania jest przywrócenie dawnej funkcji zdegradowanego dworca PKP wraz z terenem przyległym poprzez stworzenie punktu obsługi zbiorowego ruchu pasażerskiego wraz z punktem park&ride (transport multimodalny).</p> <p>Realizatorem działań będzie właściciel budynku i gruntów PKP. W przypadku uzyskania prawa do dysponowania nieruchomością realizację działań prowadziła będzie Gmina Parczew.</p> <p>W związku z modernizacją infrastruktury kolejowej na trasie Lublin-Warszawa w 2017 r. ruch kolejowy do stolicy został przekierowany na trasę Lublin Północny – Lubartów – Parczew – Łuków – Siedlce. Wszystkie pociągi dalekobieżne będą zatrzymywać się w Parczewie co stanowi ogromną szansę dla gminy Parczew i jej mieszkańców.</p> <p>W budynku powstanie również Punkt Informacji Turystycznej, gdzie</p>

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

	<p>wyeksponowane będą wszystkie miejsca historyczne oraz atrakcje tak aby przejezdni mogli się zapoznać z ofertą turystyczno-rekreacyjną gminy Parczew. Gmina Parczew czyniła będzie zabiegi aby z czasem przejąć teren przyległy do dworca (teren zielony obecnie bardzo zdegradowany) oraz wieżę ciśnień w celu stworzenia kompleksowej oferty dla mieszkańców oraz przejezdnych i turystów.</p> <p>Dla stworzenia zaplanowanych działań niezbędne będą działania:</p> <ul style="list-style-type: none">• renowacja budynku wraz z wymianą dachu, elewacji, stolarki, instalacji, przygotowanie poczekalni dla pasażerów wraz z sanitariatami, wygospodarowanie Punktu Informacji Turystycznej,• usprawnienia dla osób niepełnosprawnych,• modernizacja zatoczki oraz stworzenie parkingu park&ride,• uporządkowanie terenu przyległego tj. uporządkowanie zieleni, mała architektura, oświetlenie, tablice ekspozycyjne,• modernizacja wieży ciśnień – stworzenie punktu widokowego – mini obserwatorium,• monitoring wizyjny obiektu i otoczenia. <p>Realizacja założonych działań przyczyni się do poprawy wizerunku miasta oraz zwiększenia dla mieszkańców dostępności do zewnętrznego rynku pracy. Punkt Informacji Turystycznej będzie służył wyeksponowaniu oferty turystyczno-rekreacyjnej oraz wykreowaniu marki miasta. Przygotowanie infrastruktury przyczyni się również do ożywienia gospodarczego obszaru tj. powstania punktów gastronomiczno-handlowych oraz usługowych np. postój taksówek, wypożyczalnia rowerów, kiosk z pamiątkami.</p>
	4.4 Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoringu
	<p>Celem działania jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.</p> <p>W ramach projektów ujętych w LPR wybrane zostaną najbardziej newralgiczne punkty w mieście na obszarze podlegającym rewitalizacji, gdzie zostaną zamontowane kamery. Stały monitoring ma za zadanie ograniczyć takie zdarzenia jak niszczenie mienia, rozboje, kradzieże czy spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych. Potrzebę zwiększenia poczucia bezpieczeństwa poprzez monitoring wizyjny zgłaszany był przez mieszkańców. W ramach działania stworzone zostanie centrum obsługi monitoringu wyposażone w sprzęt specjalistyczny tj, serwery, monitory, które obsługiwały będą systemy monitoringu wizyjnego z poszczególnych obszarów/obiektów.</p>
	4.5 Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie
	<p>Celem przedsięwzięcia jest zagospodarowanie zdegradowanego zbiornika wodnego, przystosowanie go do użytkowania rekreacyjnego, w tym do pełnienia funkcji kąpieliska, wyposażenie w infrastrukturę oraz uporządkowanie terenów zieleni wokół akwenu. Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia oferty rekreacyjno-sportowo-turystycznej</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>na obszarze rewitalizacji. Powstałe usługi w wyniku działania przyczynią się do aktywizacji mieszkańców i integracji społeczności lokalnej.</p> <p>Nad zalewem powstaną obiekty i urządzenia służące rekreacji (m.in. pomosty wędkarskie, miejsca grillowe, plac zabaw), uprawianiu sportu (m.in. przystań kajakowa rowerów wodnych, urządzenia gimnastyczne, boisko do siatkówki plażowej) i wypoczynkowi (plaża), wprowadzone zostaną nowe funkcje: usługowa, turystyczna, rekreacyjna, co wpłynie na poprawę jakości życia oraz umożliwi aktywizację i integrację społeczności lokalnej, wzrośnie atrakcyjność przestrzeni miejskiej oraz atrakcyjność turystyczna,</p> <p>Dodatkowo w celu poprawy bezpieczeństwa, teren obejmie sieć kamer monitoringu. Zadanie realizowane w projekcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podział zbiornika wodnego na dwie strefy: strefę imprez oraz strefę cichą, rozdzielone pomostem lub bojami: w strefie cichej, w dwóch miejscach zaprojektowano pomosty wędkarskie, w strefie imprez – przystań kajakową oraz plażę z boiskiem do siatkówki plażowej, • realizacja sieci tematycznych miejsc wypoczynku i ćwiczeń – wyposażonych m.in. w urządzenia gimnastyczne – połączonych alejkami spacerowymi, wokół zbiornika, • wyposażenie alejek spacerowych w ujednolicone elementy małej architektury takie jak ławki, śmietniki i lampy oświetleniowe, • realizacja placu zabaw oraz nowego wielofunkcyjnego budynku z tarasem umożliwiającym świadczenie usług z zakresu gastronomii, z zapleczem sanitarnym i przebieralnią, w sąsiedztwie plaży, • realizacja miejsc grillowych z wiatą, • realizacja parkingu na ok. sto samochodów, • utwardzenie drogi dojazdowej. 		
	<p style="text-align: center;">4.6 Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II</p> <p>Celem działania jest stworzenie przestrzeni miejskiej do wypoczynku oraz aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy wizerunku miasta w obszarze rewitalizacji oraz stworzenia warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego terenów wzdłuż rzeki Konotopy. Poprzez powstawanie punktów gastronomicznych czy handlowo-usługowych.</p> <p>Działanie zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizację ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II wraz z oświetleniem i małą architekturą, mostkami na rzece, • zagospodarowanie zbiornika wód opadowych przy ul. Al. Jana Pawła II. poprzez oczyszczenie oraz utwardzenie placu, • stworzenie sieci monitoringu. 		
<p>Numer projektu</p>	<p>Nazwa projektu</p>	<p>Podmioty realizujące projekty</p>	<p>Szacunkowa wartość projektu w PLN</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

4.1	Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo-handlowo-rekreacyjnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą	ARTEL – Artur Sączuk	4 200 000,00
4.2	Naleśnikarnia na starym rynku	Iwona Sokołowska, Fuksja-day spa	100 000,00
4.3	Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego	PKP / Gmina Parczew	1 300 000,00
4.4	Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoringu	Gmina Parczew	200 000,00
4.5	Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie	Gmina Parczew	1 400 000,00
4.6	Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od. Ul. Bema do Al. Jana Pawła II	Gmina Parczew	1 000 000,00
Prognozowane rezultaty projektów	<ul style="list-style-type: none"> -Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych działających w obszarze turystyki i rekreacji, -Zwiększenie powierzchni obszarów wyposażonych w infrastrukturę rekreacyjną, -Zmniejszenie lokalnego bezrobocia poprzez stworzenie nowych miejsc pracy, -Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji poprzez sieć monitoringu . 		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> -Liczba wybudowanych/utworzonych nowych punktów usługowo-handlowych, -Powierzchnia terenów pod rekreację, -Liczba punktów monitoringowych na obszarze rewitalizacji. 		

Działanie nr 5	
Nazwa działania	Usługi dla ludności motorem wzrostu aktywności i integracji społecznej oraz determinantą poprawy jakości życia mieszkańców Parczewa
Lokalizacja projektów	Projekt 5.1: ul. Kościelna (obszar rewitalizacji) Projekt 5.2: Zieleń parkowa, ul. Ogrodowa i Kościelna (obszar rewitalizacji) Projekt 5.3: Jadłodajnia, ul. Kolejowa 58 (obszar rewitalizacji) Projekt 5.4: Budynek szkoły, ul. Spółdzielcza 7(obszar rewitalizacji),

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>Projekt 5.5: Budynek Urzędu Miejskiego, ul. Warszawska 24 (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 5.6: Budynki mieszkalne w Gminie Parczew (455 lokalizacji) w tym na obszarze rewitalizacji</p> <p>Projekt 5.7: Obszar rewitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych , ul. Wojska Polskiego 1, • I Liceum Ogólnokształcące , ul. Mickiewicza 5, • Powiatowa Biblioteka Publiczna – Centrum Kultury, ul. Kościelna 32, • Warsztaty Szkolne ZSP, ul. Kościelna 30, <p>Projekt 5.8: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Kościelna 136, (obszar rewitalizacji)</p> <p>Projekt 5.9 Osiedle Polna (obszar rewitalizacji)</p>
<p>Zakres rzeczowy projektów</p>	<p>Celem działania 5 jest rozwój usług świadczonych na rzecz społeczności lokalnej. Działanie w swoim zakresie obejmuje projekty dotyczące różnych aspektów życia mieszkańców. Do działania przypisane zostały projekty które poprzez poprawę infrastruktury czy zastosowane rozwiązania techniczne pozwolą świadczyć usługi na rzecz ludności o lepszej jakości.</p> <p style="text-align: center;">5.1 Zwiększenie dostępności usług medycznych poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej</p> <p>W celu ułatwienia mieszkańcom dostępu do usług medycznych planowana jest rewaloryzacja miejsc postojowych przy szpitalu. Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy warunków korzystania z usług medycznych znajdujących się przy ul. Kościelnej gdzie skupia się większość punktów medycznych w Parczewie w tym SPZOZ, przychodnie rodzinne i specjalistyczne wraz laboratoriami i zakładami rehabilitacji.</p> <p>Działanie zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizację systemu komunikacyjnego oraz nawierzchni, • zagospodarowanie zieleni, • odwodnienie, • modernizacja oświetlenia. <p style="text-align: center;">5.2 Zagospodarowanie parku przy ulicy Ogrodowej i Kościelnej</p> <p>Celem działania jest uatrakcyjnienie wymienionego obszaru, prowadzące do aktywnego wykorzystywania wolnego czasu przez mieszkańców okolicznych osiedli. Zapewni to lepszą integrację społeczną, wzmocni poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Ze względu na uwarunkowania tradycyjno- zwyczajowe miejsce może stać się obszarem aktywnego wypoczynku młodzieży. Wykonanie chodników pełniących funkcję ścieżek rekreacyjno- komunikacyjnych na obszarze drzewostanu, z zachowaniem parkowej charakterystyki. Budowa ozdobno- funkcjonalnych mostków przez cieki wodne w obszarze. Budowa placu zabaw dla dzieci.</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>Zadania w projekcie:</p> <ul style="list-style-type: none">• uporządkowanie oraz zagospodarowanie zieleni parkowej,• wykonanie ciągów pieszo-jezdných,• wykonanie małej infrastruktury,• budowa placu zabaw,• budowa jednego mostków dla pieszych (element ocieplający przestrzeń publiczną),• budowa parkingu w obszarze sąsiadującym z ulicą Tomaszunasa,• uruchomienie HotSpotu w obszarze parku.
	<p>5.3 Rewaloryzacja jadłodajni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest utrzymanie funkcji społecznych budynku jadłodajni poprzez kompleksową rewaloryzację oraz nadanie nowej funkcji punktu porad specjalistycznych i aktywnej integracji dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zaplanowane działania przyczynią się do polepszenia warunków świadczenia usług społecznych na rzecz osób wykluczonych społecznie. W budynku realizowane będą zadania jadłodajni oraz stworzony zostanie punkt świadczenia porad specjalistycznych w tym psychologicznych i socjalnych oraz aktywnej integracji dla osób wykluczonych społecznie.</p> <p>Rewaloryzacja budynku obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none">• wymianę konstrukcji i pokrycia dachu,• wymianę elementów odwodnienia budynku,• modernizację kominów, przewodów kominowych i wentylacji,• remont elewacji i stolarki drzwiowej,• remont pomieszczeń,• wykonanie podjazdu i usprawnień dla osób niepełnosprawnych.
	<p>5.4 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Parczew</p> <p>Celem projektu jest termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w gm. Parczew. Przedsięwzięcie obejmuje poniższe budynki:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Publicznego Gimnazjum, ul. Spółdzielcza 7, (obszar rewitalizacji)2. Zespołu Placówek Szkolnych w Przewłocze, Przewłoka 98, (poza obszarem rewitalizacji)3. Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Parczewie, al. Jana Pawła II 11, (poza obszarem rewitalizacji) <p>Zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none">• termomodernizacja Publicznego Gimnazjum w Parczewie zawierać będzie: docieplenie ścian, wymianę okien, wymianę instalacja c.o., budowa instalacji solarnej (systemy inteligentne),• termomodernizacji budynku Zespołu Placówek Szkolnych w Przewłocze w zakresie: docieplenia ścian, wymiany instalacja c.o., wymiana oświetlenia, budowy instalacji solarnej (systemy inteligentne),• termomodernizacja budynku administracyjnego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Parczewie obejmować będzie wymianę pieca z węglowego na gaz ziemny, docieplenie ścian i stropów, wymianę

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>stolarki drzwiowej i okiennej.</p> <p>Obiekty przystosowane będą dla osób niepełnosprawnych. Zadanie przewiduje również działania promocyjne, tablice pamiątkowe itp.</p> <p>Cele realizowane w projekcie są zbieżne z celami Lokalnego Programu Rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do zmniejszenia kosztów ogrzewania poprzez zastosowane energooszczędnych rozwiązani takich jak wymiana c.o., oświetlenie. Zmniejszenie kosztów spowoduje większą ilość środków finansowych na realizację nowych zajęć w Miejscowym Ośrodku Sportu i Rekreacji, spowoduje obniżenie cen biletów a tym samym większą dostępność dla mieszkańców.</p>
	<p style="text-align: center;">5.5 Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego poprzez budowę windy</p> <p>Celem projektu jest likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia planowana jest budowa windy wraz z modernizacją ciągu komunikacyjnego. Planowany jest ponadto remont łazienki w celu dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dostosowania do potrzeb matki z dzieckiem (przewijak).</p>
	<p style="text-align: center;">5.6 Czysta energia w Dolinie Piwonii</p> <p>Celem projektu jest wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej - zakup i montaż instalacji solarnych (Instalacji) na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej w indywidualnych gospodarstwach domowych w gminie Parczew. Przedsięwzięcie wpłynie na podniesienie jakości życia mieszkańców, redukcję kosztów związanych z podgrzewaniem wody oraz poprawę jakości powietrza w gminie Parczew.</p> <p>Montaż 455 kpl. instalacji solarnych na budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Parczew.</p> <ul style="list-style-type: none">• 230- instalacji 2 kolektorowych ze zasobnikiem c.w.u. 200l• 190- instalacji 3 kolektorowych ze zasobnikiem c.w.u. 300l• 35 – instalacji 4 kolektorowych ze zasobnikiem c.w.u. 400l <p>W skład każdej instalacji będzie wchodził Zespół Sterowniczo – Pompowy, naczynia przeponowe, zawory itp. Przewidziane zostały również działania promocyjne , tablice informacyjne, strona internetowa</p>
	<p style="text-align: center;">5.7 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu parczewskiego</p> <p>Cele społeczne jakie zostaną osiągnięte dzięki realizacji proj. związane będą z poprawą stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz poprawą warunków kształcenia i pobytu w jednostkach oświatowych. Poprawiające się warunki techniczne obiektów przyczynią się do wzrostu jakości kształcenia, a także zwiększą bezpieczeństwo użytkowania infrastruktury edukacyjnej.</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>W ramach proj. w budynkach wykonane zostaną zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa modernizacja instalacji c.o. (wszystkie budynki), • zmiana źródła ciepła na gaz z butli (w budynkach Powiatowej Biblioteki Publicznej – Centrum Kultury i Warsztatach Szkolnych ZSP), • modernizacja wymiennikowni miejskiej sieci ciepłowniczej (w budynku I LO w Parczewie), • montaż systemu zarządzania energią (wszystkie budynki), • docieplenie przegród zewnętrznych (wszystkie budynki), • wymiana oświetlenia (wszystkie budynki), • modernizacja systemu c.w.u. (w budynkach Warsztatów Szkolnych ZSP, I LO w Parczewie i ZSP w Parczewie), • wymiana stolarki (wszystkie budynki), • montaż paneli fotowoltaicznych (wszystkie budynki). <p>W efekcie realizacji proj. nastąpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie zapotrzebowania na energię, • wzrost efektywności energetycznej, • zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych, • wzrost rozwoju regionu poprzez utrzymanie jakości powietrza, • wzrost jakości życia w regionie poprzez poprawę jakości powietrza, • redukcja zanieczyszczeń do atmosfery, • wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, • poprawę warunków użytkowania obiektów użyteczności publicznej,
	<p style="text-align: center;">5.8 Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu</p> <p>Głównym celem projektu jest poprawa funkcjonalności zarówno ruchu samochodowego jak i pieszego pacjentów i pracowników SPZOZ w Parczewie poprzez reorganizację ruchu i powstanie nowych miejsc parkingowych jak i zagospodarowanie istniejących terenów zielonych w celu odpoczynku i relaksu dla leczonych pacjentów ich rodzin w trakcie odwiedzin jak i pracowników.</p> <p>Ponadto przebudowa i organizacja w trakcie wymiany ogrodzenia ruchu samochodowego oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu parkingowego.</p> <p>Przedsięwzięcie to ma znaczny wpływ na korzystanie w sposób bezpieczny z usług oferowanych przez SP ZOZ w Parczewie społeczności lokalnej. W ramach projektu zaplanowana została:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymiana ogrodzenia wzdłuż ulicy Kościelnej i Szpitalnej. • Zagospodarowanie terenów zieleni wraz z zaprojektowaniem alejek z ławkami. • Utworzenie nowych miejsc parkingowych dla pracowników i pacjentów. • Przebudowa wjazdu na teren SP ZOZ w Parczewie z zastosowaniem nowych oznaczeń i systemu parkingowego.
	<p style="text-align: center;">5.9 Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest polepszenie warunków życia mieszkańców osiedla przy ul. Polnej poprzez modernizację budynków wielorodzinnych oraz przyległej infrastruktury. Działanie przyczyni się do zmniejszenia kosztów mieszkaniowych poprzez spadek kosztów</p>

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	<p>zużycia energii cieplnej oraz poprawę bezpieczeństwa oraz komfortu życia mieszkańców.</p> <p>Zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont elewacji, • wymiana stolarki okiennej w piwnicach oraz drzwi wejściowych do budynków, • usprawnienie instalacji ciepłej wody użytkowej • remont nawierzchni ciągów pieszo-jezdných • rewitalizacja terenów zielonych, 		
Numer projektu	Nazwa projektu	Podmioty realizujące projekty	Szacunkowa wartość projektu w PLN
5.1	Zwiększenie dostępności usług medycznych poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej	Gmina Parczew	500 000,00
5.2	Zagospodarowanie parku przy ulicy Ogrodowej i Kościelnej	Gmina Parczew	300 000,00
5.3	Rewaloryzacja jadłodajni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.	Gmina Parczew	600 000,00
5.4	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Parczew	Gmina Parczew	1 800 000,00
5.5	Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie poprzez budowę windy	Gmina Parczew	400 000,00
5.6	Czysta energia w Dolinie Piwonii	Gmina Parczew	4 965 000,00
5.7	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu parczewskiego	Powiat Parczewski	3 150 000,00
5.8	Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie	1 000 000,00
5.9	Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Parczewie	1 000 000,00
Prognozowane rezultaty projektów	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych do budynków użyteczności publicznej (szpital, Urząd Miejski, jadłodajnia), - Zmniejszenie emisji CO2 poprzez korzystanie z odnawialnych źródeł energii, - Zwiększenie powierzchni publicznych dostosowanych do prowadzenie usług społecznych na rzecz osób wykluczonych, - Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji. 		
Sposób pomiaru i oceny rezultatów projektów w	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, - Liczba osób korzystających z działalności jadłodajni, - Liczba osób korzystających z działań aktywizacyjnych. 		

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

odniesieniu do celów rewitalizacji	- Liczba budynków na których zamontowano instalacje solarne
------------------------------------	---

Podsumowanie programowanych projektów podstawowych zawarte jest w poniższej tabeli:

Tabela 17 Podsumowanie działań rewitalizacyjnych i projektów do nich przypisanych

Działanie	Projekt	Charakter projektu
Działanie 1 Rozwój aktywności i integracji obywatelskiej mieszkańców	Aktywny Senior	podstawowy
	Parczewska sekcja pływacka juniorów	podstawowy
	Centrum Spotkań Międzypokoleniowych	podstawowy
	Senior na czasie	podstawowy
	Aktywne włączenie w Gminie Parczew	podstawowy
	Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi	podstawowy
	Nowe kwalifikacje-nowe możliwości	podstawowy
Działanie 2 Rekreacja i edukacja sposobem na aktywizację dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwoni w Parczewie	podstawowy
	Budowa dwóch placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie	uzupełniający
	Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych	podstawowy
	Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia”	podstawowy
	Od szkolenia do zatrudnienia - YEI	podstawowy
Działanie 3 Integracja międzypokoleniowa oraz budowanie wartości i tożsamości miasta poprzez wykorzystanie potencjału historyczno-kulturowego Parczewa	Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym	podstawowy
	Gra miejska „Śladami historii”	uzupełniający
	Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację	podstawowy
	Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada	podstawowy
	Kulturalny Parczew	uzupełniający
Działanie 4 Parczew miastem atrakcyjnym dla turystów i mieszkańców.	Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo-handlowo-rekreacyjnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą	podstawowy
	Naleśnikarnia na starym rynku	uzupełniający
	Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego	podstawowy
	Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoringu	uzupełniający
	Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie	podstawowy
	Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II	podstawowy
Działanie 5	Zwiększenie dostępności usług medycznych	uzupełniający

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Usługi dla ludności motorem wzrostu aktywności i integracji społecznej oraz determinantą poprawy jakości życia mieszkańców Parczewa	poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej	
	Zagospodarowanie parku przy ulicy Ogrodowej i Kościelnej	podstawowy
	Rewaloryzacja jadalni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych	podstawowy
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Parczew	uzupełniający
	Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie poprzez budowę windy	uzupełniający
	Czysta energia w Dolinie Piwonii	uzupełniający
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu parczewskiego	uzupełniający
	Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu	uzupełniający
	Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna	uzupełniający

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

4. Szacowana wartość projektów

Tabela finansowa prezentuje w sposób indykatywny budżet projektów oraz potencjalne źródła finansowania zewnętrznego. W przypadku braku uzyskania dofinansowanie realizatorzy projektów dołożą wszelkich starań aby były one zrealizowane, nie mniej jednak będzie to oznaczało zmniejszenie zakresu, wydłużenie czasu realizacji, odłożenie w czasie realizacji. Ponadto wśród projektów znajdują się i takie (głównie te o charakterze nie inwestycyjnym, które będą realizowane niezależnie od wsparcia zewnętrznego (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie, organizacje pozarządowe)).

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Szacowana wartość projektu zł	Źródła finansowania	środki prywatne zł	środki publiczne/fundusze europejskie zł	budżet gminy(np. dotacje, budżet obywatelski) zł
1.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu parczewskiego	Powiat Parczewski	8 357 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 5.2; budżet gminy (np.: dotacje, budżet obywatelski)	0,00 zł	5 783 000,00 zł	2 574 000,00 zł
2.	Czysta energia w Dolinie Piwonii	Gmina Parczew	4 964 170,00 zł	środki prywatne; środki publiczne/fundusze europejskie; RPOWL 4.1, budżet gminy	744 120,00 zł	3 627 000,00 zł	593 050,00 zł
3.	Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo-handlowo-rekreacyjnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą	ARTEL – Artur Sączuk	4 200 000,00 zł	środki prywatne; Środki publiczne/fundusze europejskie; RPOWL	1 260 000,00 zł	2 940 000,00 zł	0,00 zł
4.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Parczew	Gmina Parczew	3 150 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 5.2; budżet gminy (np.: dotacje, budżet obywatelski)	0,00 zł	2 070 000,00 zł	1 080 000,00 zł
5.	Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację	Gmina Parczew	2 000 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	1 900 000,00 zł	100 000,00 zł
6.	Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie	Gmina Parczew	1 400 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	1 330 000,00 zł	70 000,00 zł
7.	Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego	PKP / Gmina Parczew	1 300 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	1 235 000,00 zł	65 000,00 zł
8.	Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada	Gmina Parczew	1 200 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet	0,00 zł	1 140 000,00 zł	60 000,00 zł

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Szacowana wartość projektu zł	Źródła finansowania	środki prywatne zł	środki publiczne/fundusze europejskie zł	budżet gminy(np. dotacje, budżet obywatelski) zł
				gminy			
9.	Centrum Spotkań Międzypokoleniowych	Gmina Parczew w partnerstwie z Spółdzielnią Mieszkaniową w Parczewie	2 000 000,00	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	1 900 000,00 zł	100 000,00 zł
10.	Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II	Gmina Parczew	1 000 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	950 000,00 zł	50 000,00 zł
11.	Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Parczewie	1 000 000,00 zł	środki prywatne; Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 11.2	150 000,00 zł	850 000,00 zł	0,00
12.	Nowe kwalifikacje-nowe możliwości	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Lublinie	900 000,00 zł	środki prywatne; Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 9.1	50 000,00 zł	850 000,00 zł	0,00 zł
13.	Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwonii w Parczewie.	Gmina Parczew	800 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	760 000,00 zł	40 000,00 zł
14.	Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych	Gmina Parczew	700 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 12.2, budżet gminy	0,00 zł	595 000,00 zł	105 000,00 zł
15.	Rewaloryzacja jadalni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.	Gmina Parczew	600 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	570 000,00 zł	30 000,00 zł
16.	Zwiększenie dostępności usług medycznych poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej	Gmina Parczew	500 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	475 000,00 zł	25 000,00 zł
17.	Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie poprzez budowę windy.	Gmina Parczew	400 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie PFRON , budżet gminy	0,00 zł	150 000,00 zł	250 000,00 zł

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Szacowana wartość projektu zł	Źródła finansowania	środki prywatne zł	środki publiczne/fundusze europejskie zł	budżet gminy(np. dotacje, budżet obywatelski) zł
18.	Zagospodarowanie parku przy ul. Ogrodowej i Kościelnej	Gmina Parczew	300 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	285 000,00 zł	15 000,00 zł
19.	Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kottownia”	Gmina Parczew	300 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	285 000,00 zł	15 000,00 zł
20.	Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie	204 600,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 11.2; budżet gminy	0,00 zł	173 910,00 zł	30 690,00 zł
21.	Aktywne włączenie w Gminie Parczew	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Parczewie	200 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPO WL Działanie 11.1, budżet gminy	0,00 zł	200 000,00 zł	0,00 zł
22.	Kulturalny Parczew	Parczewski Dom Kultury w Parczewie	200 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie	0,00 zł	80 000,00 zł	120 000,00 zł
23.	Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym.	Gmina Parczew	200 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	190 000,00 zł	10 000,00 zł
24.	Budowa dwóch placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie	Stowarzyszenie "Razem dla Parczewa"	185 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie PROW	0,00 zł	185 000,00 zł	0,00 zł
25.	Parczewska sekcja pływacka juniorów	MKS „VICTORIA”	100 000,00 zł	Środki prywatne, Środki publiczne/fundusze europejskie Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	10 000,00 zł	90 000,00 zł	0,00 zł
26.	Naleśnikarnia na starym rynku.	Iwona Sokołowska - Fuksja-day spa	100 000,00 zł	Środki prywatne; Środki publiczne/fundusze europejskie LGR W dolinie Tyśmienicy i Wieprza	40 000,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł
27.	Gra miejska „Śladami historii”	Stowarzyszenie Razem dla Parczewa	50 000,00 zł	Środki publiczne/fundusze europejskie PROW (środki LGD)	0,00 zł	50 000,00 zł	0,00 zł
28.	Aktywny Senior	Klub Seniora „Złota Jesień”	50 000,00 zł	Środki prywatne, Środki publiczne/fundusze europejskie Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS)	5 000,00 zł	45 000,00 zł	0,00 zł

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Szacowana wartość projektu zł	Źródła finansowania	środki prywatne zł	środki publiczne/fundusze europejskie zł	budżet gminy(np. dotacje, budżet obywatelski) zł
29.	Senior na czasie	Lokalna Grupa Działania „Jagiellońska Przystań”	20 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	0,00 zł	20 000,00 zł	0,00 zł
30.	Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Parczewie	1 000 000,00 zł	środki prywatne; Środki publiczne/ fundusze europejskie	300 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł
31.	Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoringu	Gmina Parczew	200 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie RPOWL Działanie 13.3, budżet gminy	0,00 zł	190 000,00 zł	10 000,00 zł
32.	Od szkolenia do zatrudnienia - YEI	Lubelska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	300 000,00 zł	Środki publiczne/ fundusze europejskie PO WER 1.3.2	0,00 zł	300 000,00 zł	0,00 zł
	Razem	-	37 880 770,00 zł	-	2 559 120,00 zł	29 978 910,00 zł	5 342 740,00 zł

Część III - Wdrażanie i monitoring

1. System realizacji Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem stanowiącym operacyjną podstawę do wdrażania projektów rewitalizacyjnych realizowanych przez następujące grupy podmiotów:

- Podmioty wykonawcze, czyli jednostki realizujące przedsięwzięcia wskazane w LPR należące zarówno do sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego,
- Podmioty zarządzające, czyli podmioty odpowiedzialne za wdrożenie, monitoring i ewaluację Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, oparte jest na wsparciu realizacji projektów stworzonych z myślą osiągnięcia celów spójnych z celami strategicznymi oraz operacyjnymi przewidzianymi w LPR. Lista projektów zaplanowanych do realizacji w ramach wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew ma charakter listy otwartej. Projekty realizowane w ramach LPR powinny stwarzać możliwości współuczestniczenia lokalnej społeczności w poszczególnych projektach np. w ramach dyskusji o sposobach zagospodarowania i przyjmowania właściwych rozwiązań, czy poprzez premiowanie zatrudniania lokalnych bezrobotnych. Ponadto, do zakwalifikowania dowolnego projektu jako projektu spełniającego kryteria projektu rewitalizacyjnego, niezbędne będzie wskazanie w jaki sposób projekt proponowany przez podmiot wykonawczy, realizuje cel strategiczny bądź cele operacyjne LPR ze szczególnym uwzględnieniem informacji o tym w jaki sposób pomaga rozwiązywać problemy wskazane w diagnozie obszaru przygotowanej na potrzeby LPR. Stopień realizacji LPR uzależniony jest od uzyskania wsparcia zewnętrznego, które ma kluczowe znaczenie dla efektywności i kompleksowości procesu rewitalizacji. W przypadku nie uzyskania finansowania zewnętrznego w projektach je uwzględniających, gmina będzie sukcesywnie prowadziła zaplanowane działania, jednak ograniczone możliwości finansowe mogą znacząco wpłynąć na zakres i czas ich realizacji.

Projekty podstawowe uzupełniają się wzajemnie oraz **zaplanowane są do realizacji w sposób nie stwarzający konfliktu** realizacji kilku zadań na tym samym obszarze w tym samym czasie. Wstępny plan realizacji poszczególnych projektów został przedstawiony za pomocą harmonogramu. Pogrupowanie projektów w działania pozwala w jasny sposób dostrzec w jaki sposób projekty powiązane są ze sobą oraz ułatwia sprawny nadzór nad ich realizacją.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Szczegółowe znaczenie dla kompleksowości procesu rewitalizacji mają projekty:

Projekt „Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia”- realizacja zakresu rzeczowego obejmująca kompleksową modernizację pomieszczeń, wykonanie usprawnień dla osób niepełnosprawnych oraz adaptacja pomieszczeń na salę koncertową i wyposażeniem ukierunkowana jest na przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji kulturalnej, co w konsekwencji pozwoli na uruchomienie kolejnych przedsięwzięć zmierzających do integracji społeczeństwa.

Projekt „Aktywny Senior” - realizacja zakresu rzeczowego tj. organizację zajęć dla seniorów w tym osób po 60 roku życia, ukierunkowana jest na sprawne funkcjonowanie w społeczeństwie osób starszych, co w konsekwencji pozwoli na uruchomienie kolejnych przedsięwzięć skierowanych dla osób wykluczonych.

Projekt „Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację” - realizacja zakresu rzeczowego projektu położonego centralnie w mieście i pełniącego najważniejsze funkcje w przestrzeni publicznej Parczewa umożliwi lepsze wykorzystanie placu jako miejsca spotkań, rekreacji oraz uporządkuje funkcje gospodarcze wraz z rozwiązaniami komunikacyjnymi. Projekt przyczyni się do zmiany wizerunku miasta jako miejsca bardziej przyjaznego mieszkańcom i turystom. Projekt zlikwiduje bariery dostępu do prowadzonych obecnie wokół placu punktów gastronomicznych i handlowych, przyczyniając się tym samym do utworzenia nowych miejsc a w konsekwencji podniesie poziom życia mieszkańców. Plac będzie miejscem spotkań w ramach projektu np. Aktywny Senior.

Projekt „Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego” - realizacja zakresu rzeczowego projektu pozwoli na przywrócenie dawnej funkcji zdegradowanego dworca PKP. Zaniedbany teren wokół PKP zostanie przekształcony w miejsce o funkcjach informacyjnych powstanie Punkt Informacji Turystycznej informujący o atrakcjach z całego regionu. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy wizerunku miasta oraz zwiększenia dla mieszkańców dostępności do zewnętrznego rynku pracy, co pozwoli na uruchomienie kolejnych działań związanych z podnoszeniem atrakcyjności Parczewa.

Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie-realizacja zakresu rzeczowego pozwoli na zagospodarowanie zdegradowanego zbiornika wodnego i przystosowanie go do użytkowania rekreacyjnego, w tym do pełnienia funkcji kąpieliska, wyposażenie w infrastrukturę. Projekt stworzy przestrzeń do powstawania nowych firm z branży turystycznej , co w konsekwencji spowoduje wzrost zatrudnienia na obszarze rewitalizacji.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Projekt „Centrum Spotkań Międzypokoleniowych” - realizacja zakresu rzeczowego pozwoli na stworzenie warunków do aktywności obywatelskiej poprzez wygospodarowanie przestrzeni na potrzeby działalności organizacji pozarządowych a w szczególności organizacji zrzeszających lub działających na rzecz osób starszych. Projekt zapewni możliwości stworzenia miejsca całorocznych spotkań., co w konsekwencji wpłynie na integrację lokalną mieszkańców Parczewa.

Projekt „Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwonii w Parczewie” - realizacja zakresu rzeczowego pozwoli na przywrócenie rekreacyjnego charakteru zdegradowanych terenów zielonych zbiegu rzeki Piwonii i Konotopy. Projekt ukierunkowany jest na stworzenie miejsca rekreacyjnego, co w konsekwencji pozwoli na uruchomienie kolejnych działań społecznych na terenie Parczewa.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Harmonogram			2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Działanie 1	Rozwój aktywności i integracji obywatelskiej mieszkańców	Aktywny Senior							
		Parczewska sekcja pływacka juniorów							
		Centrum Spotkań Międzypokoleniowych							
		Senior na czasie							
		Aktywne włączenie w Gminie Parczew							
		Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi							
		Nowe kwalifikacje-nowe możliwości							
Działanie 2	Rekreacja i edukacja sposobem na aktywizację dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Pivonii w Parczewie							
		Budowa dwóch placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie							
		Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych							
		Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kotłownia”							
		Od szkolenia do zatrudnienia - YEI							
Działanie 3	Integracja międzypokoleniowa oraz budowanie wartości i tożsamości miasta poprzez wykorzystanie potencjału historyczno-kulturowego Parczewa	Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym							
		Gra miejska „Śladami historii”							
		Plac Wolności otwarty na kulturę i integrację							
		Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada							
		Kulturalny Parczew							

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

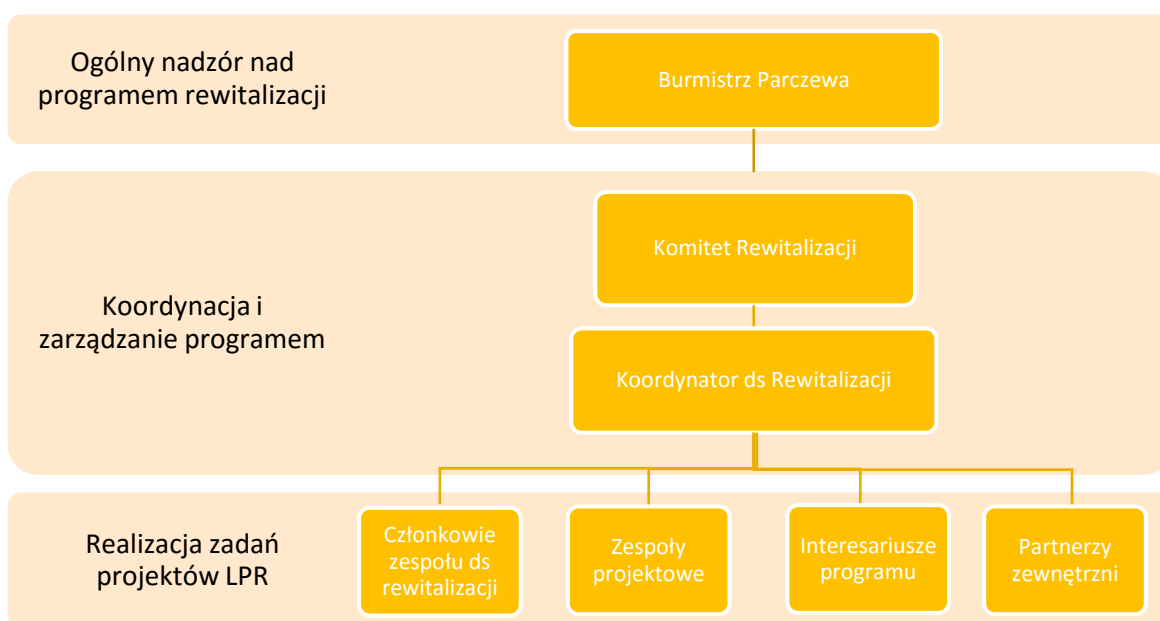
Działanie 4	Parczew miastem atrakcyjnym dla turystów i mieszkańców.	Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo-handlowo-rekreacyjnego wraz z towarzyszącą infrastrukturą								
		Naleśnikarnia na starym rynku								
		Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego								
		Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoringu								
		Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie								
		Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II								
Działanie 5	Usługi dla ludności motorem wzrostu aktywności i integracji społecznej oraz determinantą poprawy jakości życia mieszkańców Parczewa	Zwiększenie dostępności usług medycznych poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej								
		Zagospodarowanie parku przy ulicy Ogrodowej i Kościelnej								
		Rewaloryzacja jadalni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych								
		Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Parczew								
		Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie poprzez budowę windy								
		Czysta energia w Dolinie Piwonii								
		Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej powiatu parczewskiego								
		Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu								
		Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna								

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

2. Struktura zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji

Za realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Burmistrz Parczewa. W celu sprawnego zarządzania realizacją programu Burmistrz powołuje zespół projektowy do realizacji projektu pn. „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023”. Wdrażanie i zarządzanie planem wymagać będzie współpracy wielu podmiotów i osób, reprezentujących sektor publiczny i społeczny. W ramach zespołu powołani zostali członkowie zespołu ds. rewitalizacji oraz koordynator ds. rewitalizacji. Szczegółowy zakres obowiązków na poszczególnych stanowiskach w zespole określa Burmistrz Parczewa w stosownym zarządzeniu.

Wykres 25 Struktura organizacyjna zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

Zespół powinien spotykać się nie rzadziej niż raz na pół roku oraz co roku dokonywać oceny realizacji programu i ewentualnie jego aktualizacji. Do obowiązków zespołu będzie należało nadzorowanie wdrażania projektów rewitalizacyjnych prowadzonych przez Referaty Urzędu Miejskiego i jednostki organizacyjne, koordynacja działań pomiędzy Urzędem Miejskim a podmiotami zewnętrznymi, monitoring postępów procesu rewitalizacji, wykonanie badań ewaluacyjnych, organizacja konsultacji społecznych dotyczących realizowanych projektów, w tym spotkań z mieszkańcami, a także bieżąca obsługa administracyjno-informacyjna procesu rewitalizacji.

3. System monitorowania i oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zapewnieniu efektywności i transparentności prowadzonych działań rewitalizacyjnych służyć będzie proces monitoringu i ewaluacji. Monitorowanie i ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji ma charakter procesu ciągłego. Oznacza to, że proces monitorowania nie jest procesem jednorazowym dokonywanym na koniec okresu programowania, a jest realizowany na bieżąco zgodnie z harmonogramem realizacji projektów oraz w przypadku sytuacji losowych, które wymagają wprowadzenia zmian w sposobie realizacji LPR.

Podstawowymi elementami składowymi przyjętego systemu monitoringu będą:

- analiza zagregowanych wskaźników rezultatu oraz wskaźników produktu osiągniętych na skutek realizacji projektów rewitalizacyjnych
- analiza jakościowa zmian w strukturze społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, technicznej i środowiskowej oraz ocena działań podejmowanych przez podmioty zewnętrzne wpisujących się w założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023;

Pierwszym etapem systemu monitorowania jest obserwacja procesu realizacji projektów dokonywana przez członków zespołu ds. rewitalizacji. Związana jest ona przede wszystkim z **bieżącą kontrolą realizacji projektów rewitalizacyjnych**, zbieraniem informacji umożliwiających ocenę realizacji LPR zgodnie z przyjętymi wskaźnikami oceny oraz przyjmowanie zgłoszeń interesariuszy LPR. Badanie poziomu realizacji celów strategicznych powinno być dokonywane minimum raz do roku, natomiast cele operacyjne, czyli te bezpośrednio związane z realizacją konkretnych projektów, winny być weryfikowane na końcu realizacji projektu oraz corocznie w okresie oddziaływania projektu na otoczenie zewnętrzne przez minimum 3 lata. Cele projektów realizowanych w ramach LPR powinny być zbieżne z celami strategicznymi LPR i przyczyniać się do ich realizacji. Przykładowe wskaźniki produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 18 Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów

Propozycje opomiarowania efektów projektów		Wskaźnik produktu	Sugerowana wartość minimalna	Wskaźnik rezultatu	Sugerowana wartość minimalna	
Działanie 1	Rozwój aktywności i integracji obywatelskiej mieszkańców	Aktywny Senior	liczba godzin zorganizowanych zajęć	100	liczba seniorów objętych wsparciem	20
		Parczewska sekcja pływacka juniorów	liczba godzin zorganizowanych zajęć	80	Liczba dzieci objętych wsparciem	30

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

		Centrum Spotkań Międzypokoleniowych	powierzchnia zmodernizowanych pomieszczeń,	950 m ²	Liczba instytucji i organizacji pozarządowych działających w CSM	6
			liczba budynków poddanych modernizacji	2		
			Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	2		
		Senior na czasie	liczba godzin zorganizowanych zajęć	40	liczba seniorów objętych wsparciem	20
		Aktywne włączenie w Gminie Parczew	liczba form wsparcia na 1 uczestnika	5	liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	30
		Kompleksowe wspieranie rodzin z dziećmi	liczba form wsparcia na 1 rodzinę	6	Liczba rodzin objętych wsparciem	5
		Nowe kwalifikacyjne możliwości.	liczba form wsparcia na 1 uczestnika	5	liczba osób objętych wsparciem	50
Działanie 2	Rekreacja i edukacja sposobem na aktywizację dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	Przywrócenie rekreacyjnego charakteru terenów zielonych zbiegu rzek Konotopy i Piwoni w Parczewie	powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji	11 440 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	100
			liczba utworzonych punktów rekreacyjnych	1		
		Budowa placów rekreacyjno-edukacyjnych w Parczewie	liczba utworzonych placów rekreacyjno-edukacyjnych	2	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	300
			powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji	80 m ²		
		Szkolna Akademia Kompetencji Kluczowych	liczba szkół wyposażonych w pracownie matematyczno-przyrodnicze i TIK	3	liczba uczniów objętych projektem	550
			liczba godzin przeprowadzonych zajęć wyrównawczydydaktycznych	2025		
			liczba godzin przeprowadzonych zajęć rozwijających	1800	liczba nauczycieli objętych projektem	68

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

			liczba godzin szkoleń dla nauczycieli	116		
		Młodzieżowy Ośrodek Kultury „Stara Kociołnia”	powierzchnia zmodernizowanych pomieszczeń	30 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	150
			liczba zmodernizowanych pomieszczeń,	1		
			Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	1		
		Od szkolenia do zatrudnienia - YEI	liczba form wsparcia na 1 uczestnika	4	liczba osób objętych wsparciem	30
liczba godzin wsparcia na 1 uczestnika	150					
Działanie 3	Integracja międzypokoleniowa oraz budowanie wartości i tożsamości miasta poprzez wykorzystanie potencjału historyczno-kulturowego Parczewa	Rewaloryzacja Pomnika Niepodległości wraz z terenem przyległym	powierzchnia terenów poddanych rewaloryzacji	1 190 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	100
		Gra miejska „Śladami historii”	opracowany scenariusz gry miejskiej	1	liczba uczestników gry w ujęciu rocznym	50
		Placu Wolności otwarty na kulturę i integrację	powierzchnia terenów poddanych rewaloryzacji	5 771 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	500
		Rewaloryzacja parku miejskiego przy ul. 11 Listopada	powierzchnia terenów poddanych rewaloryzacji	14 960 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	100
		Kulturalny Parczew	liczba zorganizowanych eventów kulturalnych	3	liczba uczestników eventów	300
			Zagospodarowanie terenu w postaci budowy kompleksu usługowo – handlowo - rekreacyjnego wraz z towarzyszącą	liczba nowopowstałych budynków komercyjnych na obszarze rewitalizacji	1	liczba nowopowstałych punktów gastronomicznych
Działanie 4	Parczew miastem atrakcyjnym dla turystów i mieszkańców.		liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanym obszarze	1	liczba nowych miejsc pracy	5

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	infrastrukturą					
		Naleśnikarnia na starym rynku	liczba budynków poddanych modernizacji	1	liczba nowopowstałych punktów gastronomicznych	1
			liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanym obszarze	1	liczba nowych miejsc pracy	2
		Modernizacja budynku dworca PKP wraz z rekultywacją terenu przyległego	liczba budynków poddanych modernizacji,	2	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	250
			powierzchnia terenu poddana rewaloryzacji	15 600 m ²		
			liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	2		
		Bezpieczny Parczew – centrum obsługi monitoring	liczba zamontowanych kamer	20	liczba wydarzeń społeczno-kulturalnych w obszarze monitoring	10
		Przywrócenie funkcji rekreacyjnych zalewu miejskiego w Parczewie	powierzchnia terenów poddanych rewaloryzacji	68 480 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	250
			liczba utworzonych punktów rekreacyjnych	1		
		Szlak turystyczno-rekreacyjny wzdłuż rzeki Konotopy od ul. Bema do Al. Jana Pawła II	powierzchnia terenów poddanych rewaloryzacji	140 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	300
liczba utworzonych punktów rekreacyjnych	1					
Działanie 5	Usługi dla ludności motorem wzrostu aktywności i integracji społecznej oraz determinanta poprawy jakości życia mieszkańców Parczewa	Zwiększenie dostępności usług medycznych poprzez remont parkingu przy ul. Kościelnej	liczba utworzonych miejsc parkingowych	100	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	10000

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

		Zagospodarowanie parku przy ulicy Ogrodowej i Kościelnej	powierzchnia terenów poddanych rewitalizacji	8 720 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	100
			liczba utworzonych punktów rekreacyjnych	1		
		Rewaloryzacja jadłodajni wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych	liczba budynków poddanych modernizacji	1	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio w ujęciu rocznym)	400
			liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	1		
		Termomodernizacja budynków użyteczności i publicznej w Gminie Parczew	liczba budynków objęta termomodernizacją	4	klasa energetyczna budynku po modernizacji	Kat. B energooszczędny
		Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Miejskiego w Parczewie poprzez budowę windy	liczba zamontowanych usprawnień dla osób niepełnosprawnych	2	liczba osób niepełnosprawnych korzystających z budynku (średnio/miesiąc)	25
			liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	1		
		Czysta energia w Dolinie Piwonii	liczba zainstalowanych systemów solarnych na obszarze rewitalizacji	50	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury	100
		Termomodernizacja obiektów użyteczności i publicznej powiatu parczewskiego	liczba budynków objęta termomodernizacją	4	klasa energetyczna budynku po modernizacji	Kat. B energooszczędny
Modernizacja budynków mieszkalnych na osiedlu Polna	liczba budynków objęta termomodernizacją	10	liczba mieszkańców objęta projektem	1000		
Poprawa funkcjonalności terenów przy szpitalu	powierzchnia terenu poddana rewitalizacji	5 000 m ²	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (średnio/ miesiąc)	300		

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Kolejnym etapem monitoringu wdrażania LPR jest weryfikacja poziomu realizacji założonych celów poszczególnych projektów. Zagregowane informacje dotyczące stopnia realizacji celów projektów kierowane są do omówienia poziomu ich istotności i siły wpływu na realizację LPR na forum zespołu ds. rewitalizacji. Na forum zespołu podejmowana jest decyzja o sposobie reagowania na pozyskane informacje. Ostatnim elementem procesu jest wprowadzenie zatwierdzonych zmian w dotychczasowym sposobie realizacji LPR. Formalną podstawą do **wprowadzenia zmian w LPR będzie uchwała Rady Miejskiej**, której propozycję stworzyć i przedstawić winien zespół ds. rewitalizacji.

Podsumowaniem realizacji LPR będzie analiza jakościowa zmian w strukturze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej i porównanie jej wyników do wniosków diagnozy przeprowadzonej za pomocą analizy wielokryterialnej na potrzeby programowania LPR na okres 2017-2023.

Tabela 19 Wskaźniki użyte w analizie wielokryterialnej oraz oczekiwane kierunki zmian ich wartości

Sfera	Wskaźniki analizy wielokryterialnej	Oczekiwany kierunek zmian	Źródło danych
Społeczna	Demografia: osoby w wieku poprodukcyjnym	Spadek	GUS, Bank Danych Lokalnych, Statystyki Gminy
	Demografia: tendencja zmiany liczby ludności	Wzrost	GUS, Bank Danych Lokalnych, Statystyki Gminy
	Osoby objęte pomocą społeczną: ogółem	Spadek	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pracy
	Osoby objęte pomocą społeczną: bezrobotni	Spadek	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pracy
	Osoby objęte pomocą społeczną: długotrwała lub ciężka choroba	spadek	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Pracy, ZUS
	Przestępczość: liczba zdarzeń	spadek	Policja
Gospodarcza	Potencjał gospodarczy	wzrost	CEIDG
Przestrzenno-funkcjonalna	Osadniki kanalizacji lokalnej	wzrost	Miejskie Wodociągi
Środowiskowa	Wyroby azbestowe	spadek	GUS, Bank Danych Lokalnych

Podmiotem odpowiedzialnym za prawidłową realizację procesu monitorowania i oceny jest Komitet Rewitalizacji.

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

4. System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Otoczenie programu czyli wszystko to, co może wpływać przez swoją zmianę na realizację założeń programu. Otoczenie programu możemy podzielić na kilka grup czynników oddziałujących na program: czynniki polityczne, czynniki ekonomiczne, czynniki społeczne czy czynniki technologiczne. Czynniki polityczne to przede wszystkim zmiany przepisów prawa, czynniki ekonomiczno-gospodarcze to wszelkie zmiany makroekonomiczne związane na przykład z handlem w niedzielę i święta czy licencjami, z kolei makroekonomiczne czynniki społeczne związane są z modą i zwyczajami społecznymi, natomiast czynniki technologiczne to stopień rozwoju poszczególnych technologii. Zadaniem Zespołu ds. wdrażania programu rewitalizacji jest obserwacja poszczególnych obszarów. W przypadku obserwacji istotnej zmiany w czynnikach makroekonomicznych powinna ona stanowić przesłankę do modyfikacji LPR.

Analiza otoczenia programu w poszczególnych sferach może być wykonywana przy wykorzystaniu zaproponowanego uproszczonego formularza analizy szans i zagrożeń. Przykład wypełnionego formularza przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 20 Przykładowy wypełniony formularz analizy szans i zagrożeń dla zewnętrznego obszaru gospodarczego

Formularz analizy szans i zagrożeń			
Obserwator	Dane obserwatora (członka zespołu ds. rewitalizacji)		
Obszar zagadnieniowy	Gospodarka	Okres badawczy	2017
Szanse	Ocena wpływu	Propozycja działania	
Prorodzinna polityka rządu	Dodatkowe środki pieniężne w budżetach domowych mogą wpłynąć na wzrost konsumpcji u lokalnych przedsiębiorców	Bieżące monitorowanie zjawiska	
Dotacje z Urzędu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Wsparcie przy uruchomieniu działalności może być logiczną kontynuacją wszelkich działań związanych ze szkoleniami	Przekazanie odpowiednich informacji do podmiotów prowadzących projekty z zakresu szkoleń	
Zagrożenia	Ocena wpływu	Propozycja działania	
Program 500+	Pewne osoby, aby pobierać świadczenie 500+, mogą zdecydować się na porzucenie pracy, a co za tym idzie	Nawiązanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami i monitorowanie skali zjawiska	

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

	zwiększyć koszty przedsiębiorców, w związku z przeprowadzeniem procesu rekrutacji nowych pracowników i ich wdrażaniem w nowe obowiązki	
--	--	--

Poszukiwanie szans to przede wszystkim odpowiedź na pytania: jakie zmiany w otoczeniu mogą wpłynąć pozytywnie na realizację LPR, jakie tendencje obserwowane są w otoczeniu czy jakie skuteczne rozwiązania stosowane są w gminach o podobnych charakterystykach i jakie są szanse na wdrożenie ich w Parczewie. Obserwacja zagrożeń jest natomiast oparta głównie na poszukiwaniu informacji, których urzeczywistnienie może stanowić zagrożenie dla realizacji LPR. Ważne, by w zmianach otoczenia wziąć pod uwagę nie tylko zmiany w przepisach i regulacjach, które mogą wpłynąć na realizację projektów przewidzianych w LPR, ale również uwzględnić szanse i zagrożenia wynikające z innych aspektów takich jak demografia, trendy polityka, technologia.

Kolejne dwie kolumny analizy szans i zagrożeń bazują na wiedzy eksperckiej przeprowadzającego analizę. Ocena wpływu to indywidualna interpretacja obserwowanego zjawiska przez osobę dokonującą analizy, natomiast propozycja działania to jego opinia o tym w jaki sposób należy zareagować na zmieniające się otoczenie.

Ocena czynników makroekonomicznych powinna być sporządzana co najmniej raz do roku i przedstawiana na forum Zespołu ds. Rewitalizacji w celu omówienia poziomu istotności zjawisk zaistniałych w otoczeniu i ich ewentualnego wpływu na LPR. Na podstawie dyskusji, zespół podejmuje decyzję o podjęciu lub zaniechaniu działań modyfikujących. W przypadku podjęcia decyzji o zasadności wprowadzenia zmian w LPR, Koordynator ds. rewitalizacji ma obowiązek przygotować i przedłożyć do zatwierdzenia przez Radę Miejską projekt uchwały zmieniającej LPR.

Część IV-Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) organ opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Dnia 25.04.2017 roku Burmistrz Parczewa złożył wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Lubelskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Aktualizacja Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem z dnia 05 maja 2017 roku znak DNS-NZ.7016.113.2017.GT wyraził opinię, iż „Aktualizacja Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023” to dokument, który nie jest wymieniony w art.46 ustawy o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r poz.353 z późn.zm) z dnia 3 października 2008 roku.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 8 maja 2017 roku znak WST I.410.23.2017.Wd wyraził opinię, iż dokument „Aktualizacja Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023” spełnia zapisane w ustawie warunki od odstąpienia do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zaproponowane w planie zadania inwestycyjne nie należą do przedsięwzięć mogących potencjalnie zagrozić środowisku i nie stanowią podstawy do realizacji przedsięwzięć zawsze szkodzących środowisku można uznać zatem, że spełniony jest jeden z warunków, który umożliwia rozważnie możliwości odstąpienia od oceny strategicznej. W dokumencie przedstawiono informacje na temat sposobu prowadzenia monitoringu zmian w wdrażaniu zapisów planu i możliwości jego ewaluacji w trakcie realizacji ale bez wskazania ram dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Miasto Parczew zlokalizowane jest w dolina dwóch niewielkich rzek Pivonii i Konotopy poza obszarami chronionymi. Środowisko naturalne na terenie Gminy Parczew charakteryzuje się

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

wysoką atrakcyjnością, o czym świadczą liczne rezerваты oraz pomniki przyrody. W pobliżu Gminy Parczew znajdują się takie rezerваты jak:

- Rezerwat „Lasy Parczewskie” rezerwat leśny typu kulturowego o powierzchni 157,29 hektara położony w dużym kompleksie Lasów Parczewskich w gminie Dębowa Kłoda w leśnictwie Białka.
- Rezerwat „Jezioro Obradowskie”- częściowy rezerwat rodzaju wodnego położony w pobliżu miejscowości laski o powierzchni 82,74 ha
- Rezerwat „Torfowisko przy Jeziorze Czarnym” - rezerwat ścisły o powierzchni 47,82 hektara położony na terenie gminy Sosnowica w leśnictwie Borek.
- Rezerwat „Królowa Droga” - rezerwat częściowy rodzaju leśnego o powierzchni 38,57 hektara, który zlokalizowany jest w leśnictwie Makoszka, w gminie Dębowa Kłoda, w odległości ok. 8 km od Parczewa.
- Rezerwat Czarny Las będący rezerwatem leśnym i florystycznym o powierzchni 15,96 hektara, który znajduje się w okolicach Milanowa

Na terenie gminy znajdują się także pomniki przyrody objęte ochroną prawną oraz kilka chronionych gatunków fauny i flory, a także trzy obszary objęte formą ochrony Natura 2000 to znaczy Dolina Tyśmienicy, Lasy Parczewskie, Ostoja Parczewska. Znajdujące się na terenie Gminy Parczew lasy. Parczewskie stanowią otulinę Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie.

Wpływ LPR na spójność ww. obszarów chronionych i innych położonych znacznie dalej od granic miasta obszarów sieci Natura 2000 będzie znikomy. Dokument ten nie generuje również oddziaływań transgranicznych.

Reasumując należy stwierdzić, że projekt dokumentu pod nazwą „Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023” spełnia zapisane w ustawie warunki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Spis map:

Mapa 1 Położenie Parczew na tle kraju i województwa Lubelskiego.....	31
Mapa 2 Zamieszkałe jednostki urbanistyczne w Gminie Parczew	62
Mapa 3 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.....	62
Mapa 4 Demografia - wiek poprodukcyjny (Gmina Parczew).....	65
Mapa 5 Demografia – tendencje zmiany liczby ludności w latach 1995-2015.....	65
Mapa 6 Powód przyznania pomocy społecznej – ogółem (Gmina Parczew)	67
Mapa 7 Powód przyznania pomocy społecznej – ze względu na bezrobocie	67
Mapa 8 Powód przyznania pomocy społecznej – ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę	68
Mapa 9 Interwencje policyjne na 1000 mieszkańców.....	69
Mapa 10 Potencjał gospodarczy	70
Mapa 11 Wiek budynków – średnia wieku w układzie pól	71
Mapa 12 Osadniki kanalizacji lokalnej.....	72
Mapa 13 Osadniki kanalizacji lokalnej na 1ha	72
Mapa 14 Ilość wyrobów azbestowych (Mg/km ²).....	73
Mapa 15 Demografia - wiek poprodukcyjny (Miasto Parczew)	79
Mapa 16 Powód przyznania pomocy społecznej – ogółem (Miasto Parczew)	80

Spis tabel:

Tabela 1 Etapy opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji	11
Tabela 2 Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	14
Tabela 3 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków	33
Tabela 4 Wykaz zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków	34
Tabela 5 Średnie wyniki uczniów ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej w Gminie Parczew na tle Polski i województwa w procentach w 2015 roku [%].....	42
Tabela 6 Średnie wyniki uczniów z egzaminu gimnazjalnego w Gminie Parczew na tle Polski i województwa w 2015 roku [%]	42
Tabela 7 Rynek pracy w Gminie i Powiecie	43
Tabela 8 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w gminie Parczew na tle porównywalnych jednostek terytorialnych	44
Tabela 9 Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia w Gminie Parczew na tle porównywalnych jednostek terytorialnych	45
Tabela 10 Frekwencja wyborcza w Gminie Parczew na tle Polski i województwa lubelskiego	47
Tabela 11 Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Parczew	86
Tabela 12 Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym, zagospodarowaniem przestrzennym oraz stanem infrastruktury technicznej w Gminie Parczew (max 4 odpowiedzi)	87
Tabela 13 Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Parczew.....	88
Tabela 14 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew.....	89
Tabela 15 Wskazanie najpoważniejszych problemów dotyczących budynków i budowli w Gminie Parczew.....	90
Tabela 16 Wskazanie grup społecznych, które powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew	91
Tabela 17 Podsumowanie działań rewitalizacyjnych i projektów do nich przypisanych.....	130
Tabela 18 Proponowane wskaźniki produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów	142

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Tabela 19 Wskaźniki użyte w analizie wielokryterialnej oraz oczekiwane kierunki zmian ich wartości	147
Tabela 20 Przykładowy wypełniony formularz analizy szans i zagrożeń dla zewnętrznego obszaru gospodarczego	148

Spis wykresów:

Wykres 1 Zmiany liczby ludności gminy Parczew w latach 2000 – 2015	38
Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Parczew w latach 2000 – 2014	39
Wykres 3 Saldo migracji w Gminie Parczew w latach 2000-2014	40
Wykres 4 Przyrost naturalny i saldo migracji dla Gminy Parczew w latach 2000-2014	41
Wykres 5 Wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2002-2015	41
Wykres 6 Liczba pracujących w Gminie Parczew w latach 2006-2015	43
Wykres 7 Stopa bezrobocia w badanym obszarze w zestawieniu ze skalą problemu dla Polski i województwa lubelskiego	44
Wykres 8 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na terenie Gminy Parczew	50
Wykres 9 Liczba zatrudnionych na terenie Gminy Parczew, miasta, obszarów wiejskich Gminy i Powiatu	51
Wykres 10 Struktura wielkościowa podmiotów na obszarze objętym badaniem	51
Wykres 11 Liczba mieszkań i ich powierzchnia w Gminie Parczew w latach 2005-2015	58
Wykres 12 Płeć respondentów	83
Wykres 13 Wiek respondentów	84
Wykres 14 Wykształcenie respondentów	84
Wykres 15 Status zawodowy respondentów	85
Wykres 16 Czas zamieszkiwania w gminie Parczew	85
Wykres 17 Ogólna ocena życia w gminie	86
Wykres 18 Wskazanie najpoważniejszych problemów społecznych Gminy Parczew	87
Wykres 19 Wskazanie najpoważniejszych problemów związanych ze środowiskiem naturalnym w Gminie Parczew	88
Wykres 20 Wskazanie najpoważniejszych problemów gospodarczych Gminy Parczew	89
Wykres 21 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew	90
Wykres 22 Wskazanie najpoważniejszych problemów przestrzenno-funkcjonalnych Gminy Parczew	91
Wykres 23 Wskazanie grup społecznych, które powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych w Gminie Parczew	92
Wykres 24 Ogólna ocena potrzeby realizacji rewitalizacji w Gminie Parczew	93
Wykres 25 Struktura organizacyjna zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji	141

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Załącznik 1 Raport z procesu partycypacji

✓ **Pierwsze spotkanie, które odbyło się dnia 09.11.2016r.**, dotyczyło diagnozy problemów i zjawisk kryzysowych w mieście i gminie Parczew - w spotkaniu podzielonym na trzy grupy wzięło udział łącznie 81 osób w tym Radni Rady Miejskiej, przedstawiciele organizacji pozarządowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz lokalnych szkół, ośrodków kultury i sportu. Ponadto w spotkaniu uczestniczyli eksperci ds. planowania przestrzennego, urbaniści, eksperci ds. techniczno-inwestycyjnych oraz lokalni przedsiębiorcy.

Zdjęcia: Materiał Urzędu Miejskiego w Parczewie

✓ **Drugie spotkanie, które odbyło się dnia 09.12.2016r.** - dotyczyło konsultacji projektu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz działań zaprezentowano obszar rewitalizacji. Przedstawiono wyniki wielokryterialnej analizy przestrzennej Gminy Parczew, w której uwzględnione zostały czynniki degradacyjne, na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji oraz interaktywną mapę wraz zaznaczeniem obszaru rewitalizacji. W spotkaniu wzięło udział 46 osób.

Zdjęcia: Materiał Urzędu Miejskiego w Parczewie

Wyniki prac:

PROBLEMY W OBSZARZE REWITALIZACJI

Sfera społeczna

- narastający problem starzejącego się społeczeństwa – coraz więcej osób wymagających opieki;
- brak stałej siedziby dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- ujemna tendencja zmian liczby ludności,
- „ucieczka” młodych ludzi do większych ośrodków miejskich;

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- duża liczba osób objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - utrzymujący się problem ubóstwa,
- duża liczba osób bezrobotnych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- przypadki roszczeniowych postaw w zakresie pomocy społecznej;
- duża liczba osób długotrwale lub ciężko chorych objętych pomocą społeczną w przeliczeniu na 1000 mieszkańców,
- duża liczba zdarzeń przestępczych,
- niski poziom aktywności mieszkańców w życiu społecznym, sportowym i kulturowym gminy, zwłaszcza młodzieży;
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna i kulturalna (np. brak filii biblioteki na os. Polna);
- zmniejszająca się ilość aktywnie działających organizacji pozarządowych;
- ograniczenia lokalowe innych aktywnie działających organizacji pozarządowych;
- problemy z pozyskiwaniem środków zewnętrznych na działalność organizacji pozarządowych;
- niski poziom informacji w społeczeństwie o pozytywnych działaniach organizacji społecznych;
- niedostateczne eksponowanie osób i organizacji działających społecznie na rzecz swojego środowiska, działań;
- przypadki dewastowania mienia publicznego, np. budynek Urzędu Pracy, parking przy budynku Urzędu Miejskiego;
- przypadki zakłócania porządku publicznego;
- picie alkoholu w miejscach publicznych – np. park, centrum;
- przypadki używania środków odurzających wśród młodzieży;
- spadek poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców;
- niewystarczający poziom monitoringu w miejscach szczególnie wrażliwych;
- brak lub niedostateczna oferta pożytecznego spędzania wolnego czasu dla młodzieży, brak miejsc spotkań dla młodzieży dostosowanych do ich potrzeb;
- zbyt mało animatorów działań kulturalnych i innych;
- słabo wyeksponowane wartości i tożsamość miasta - niski stopień utożsamiania się mieszkańców z miastem/gminą;
- niewykorzystany potencjał historyczno-kulturowy;
- niedostateczna integracja międzypokoleniowa (m.in. place zabaw).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Sfera gospodarcza

- utrudnione warunki prowadzenia działalności gospodarczej i lokowania inwestycji: utrudniony dostęp do infrastruktury technicznej, np. sieć gazowa; niski standard i jakość dróg; słaba jakość i dostępność mediów elektronicznych oraz sieci teleinformatycznych; brak wydodrębnionych terenów dla specjalnej strefy ekonomicznej; brak w pełni wyposażonych w infrastrukturę terenów pod inwestycje przemysłowe; potrzeba aktualizacji SUIKZP i MPZP dla gminy i miasta;
- bardzo ograniczone zasoby siły roboczej zwłaszcza o kierunkowym wykształceniu zawodowym (zanik kształcenia zawodowego);
- niewykorzystany gospodarczo potencjał rekreacyjno-turystyczny i historyczny (np. zalew miejski);
- niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna i turystyczna;
- niedostateczna informacja turystyczna i słabo wyeksponowane atrakcje turystyczne;
- ograniczone zasoby kapitałowe na rozwój przedsiębiorstw (m.in. trudny dostęp do funduszy pomocowych, zdolność aplikowania, zbyt małe środki dotacyjne);
- niewykreowana marka miasta Parczew;
- bardzo ograniczone środki finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- nie funkcjonuje zinstytucjonalizowana forma współpracy samorządu z biznesem.

Sfera środowiskowa

- palenie odpadów na osiedlach domów jednorodzinnych (uciążliwość dla mieszkańców);
- zanieczyszczenie odchodami zwierzęcymi (po psach);
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców;
- niewystarczający poziom segregowania odpadów na poziomie gospodarstw domowych;
- zbyt niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- niepełne skanalizowanie miasta: np. aleje Jana Pawła II, ul. 11 Listopada;
- zagrożenie awariami przemysłowymi oraz w ciągach dróg wojewódzkich i na linii kolejowej;
- zaniedbany zbiornik wody opadowej w centrum miasta przy rzece Konotopie;
- niezagospodarowane brzegi rzek.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- systematyczny wzrost natężenia ruchu drogowego: wzrost zanieczyszczenia powietrza oraz poziomu hałasu - nadmierny ruch tranzytowy przez centrum miasta;
- niefunkcjonalny transport publiczny - słabe skomunikowanie transportem publicznym miasta Parczew z sąsiednimi miejscowościami i gminami;
- niewykorzystane do celów turystycznych i rekreacyjnych okolice rzek Piwonii i Konotopy oraz zalewu miejskiego;
- brak powiązań komunikacyjnych z atrakcyjnymi przyrodniczo obszarami gminy (jezioro Obradowskie, Lasy Parczewskie);
- słabe i chaotyczne zagospodarowanie przestrzeni publicznej na Os. Polna (zieleń miejska, mała architektura);
- niewystarczająca ilość miejsc parkingowych w stosunku do ilości aut, zwłaszcza przy obiektach użyteczności publicznej i na osiedlach mieszkaniowych wielorodzinnych – Os. Wojska Polskiego i Os. Polna i centrum miasta;
- zaniedbany park miejski przy ul. 11 Listopada;
- bardzo zły stan chodników na ul. Nowowiejskiej, al. Jana Pawła II;
- zdegradowane ciągi pieszo-jezdne – os. Polna;
- zdegradowane obszary i obiekty kolejowe;
- brak parkingu przy przystanku szynobusów - róg ul. JP II i Kolejowej;
- brak lub niedostateczna ilość, przestarzałe i energochłonne oświetlenie uliczne (np. os. Polna i centrum miasta);
- brak wyposażonych w infrastrukturę techniczną obszarów pod budownictwo wielorodzinne;
- bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych w przestrzeniach publicznych;
- potrzeba rozwoju infrastruktury zwiększającej dostępność do szybkiego Internetu (zwłaszcza w budynkach jednorodzinnych);
- zbyt uboga infrastruktura w zakresie świadczenia e-usług;
- wymagający rozbudowy i modernizacji budynki Urzędu Miejskiego;
- słabo wyeksponowane w przestrzeni miasta jego wartości i tożsamość (obiekty historyczne);
- brak dywersyfikacji źródeł zasilania w energię elektryczną;
- konieczność uporządkowania terenu przy ul. Żabiej i u ujścia rzek Piwonii i Konotopy;
- słabo zagospodarowany zalew miejski do celów rekreacyjnych;
- zaniedbane parki przy ul. 11 Listopada i przy zbiegu ul. Kościelna i Ogrodowa.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

Sfera techniczna

- wysoka energochłonność większości budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych;
- zbyt energochłonny system dostarczania ciepłej wody użytkowej - Os. Polna Spółdzielni Mieszkaniowej;
- niewystarczające zasoby lokalowe PDK i Biblioteki Miejskiej;
- niewykorzystany obiekt przy ul. 11 Listopada 62 na cele społeczne/kulturalne;
- niezagospodarowany budynek dworca PKP;
- wymagająca modernizacji hala targowa w centrum miasta;
- zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych;
- zabytkowy obszar w centrum Parczewa wymagający rewitalizacji.

✓ **Trzecie spotkanie odbyło się 11.01.2017 roku**

W spotkaniu uczestniczyło 30 osób w tym między innymi przedstawiciele organizacji pozarządowych, Rady Miejskiej oraz przedsiębiorców. Podczas spotkania uczestnicy wskazali jakie działania należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu. Ponadto, podczas spotkania zaprezentowane zostało przykładowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne o charakterze społecznym oraz omówiono zasady przygotowania Kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ostatnim punktem spotkania były konsultacje indywidualne z osobami zainteresowanym realizacją działań na obszarze rewitalizacji.

Zdjęcia: Materiał Urzędu Miejskiego w Parczewie

Wyniki prac:

DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE

Jakie działania w sferze społecznej należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu?

- ✓ tworzenie warunków dla przedsiębiorstw do zwiększania zatrudnienia –wyznaczenie i przygotowywanie terenów inwestycyjnych (Strefa ekonomiczna);
- ✓ poprawa jakości i dostępności usług medycznych;
- ✓ rozwój bazy lokalowej dla celów społecznych (w nieużytkowanych lokalach: Osiedlowy Dom Kultury, obiekt Gimnazjum);

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEWA NA LATA 2017-2023

- ✓ uruchomienie dziennego domu pobytu dla seniorów;
- ✓ poprawa komunikacji publicznej Parczewa z większymi ośrodkami gospodarczymi;
- ✓ promocja marek własnych (lokalnych);
- ✓ rozszerzanie oferty kulturowej, sportowo-rekreacyjnej dla mieszkańców (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży);
- ✓ rozwijanie infrastruktury kultury i sportowo-rekreacyjnej (np. skate park, miejsce do organizacji imprez kulturalnych, zagospodarowanie parków);
- ✓ budowanie tożsamości historycznej wśród mieszkańców;
- ✓ aktywizowanie i integrowanie lokalnego sektora pozarządowego;
- ✓ promowanie pozytywnych przykładów działań społecznych;
- ✓ podejmowanie działań aktywizujących mieszkańców do uczestnictwa w opracowywaniu/konsultowaniu gminnych dokumentów kierunkowych;
- ✓ objęcie monitoringiem wizyjnym obszarów o zidentyfikowanym największym natężeniu zjawisk negatywnych.

Jakie działania w sferze gospodarczej należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu?

- ✓ tworzenie warunków dla przedsiębiorstw do zwiększania zatrudnienia –wyznaczenie i przygotowywanie terenów inwestycyjnych (Strefa ekonomiczna);
- ✓ sukcesywna modernizacja infrastruktury technicznej (energetyczna);
- ✓ poprawa dostępności komunikacyjnej;
- ✓ poprawa dostępności sygnału internetowego;
- ✓ promocja marek własnych (lokalnych);
- ✓ tworzenie funduszy dla przedsięwzięć „Start-up”, na przekwalifikowanie lub podnoszenie kwalifikacji;
- ✓ utworzenie funduszu gwarancyjnego dla lokalnych przedsiębiorstw;
- ✓ uaktualnianie dokumentów planistycznych;
- ✓ współpraca z Powiatem w zakresie rozwijania szkolnictwa zawodowego;
- ✓ prowadzenie współpracy samorządu z lokalnym biznesem;
- ✓ wykorzystanie gospodarcze terenów przy targowisku (rozbudowa targowiska);
- ✓ podejmowanie inwestycji sprzyjających gospodarczemu wykorzystaniu lokalnego potencjału rekreacyjno-turystycznego i historycznego;
- ✓ rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej;
- ✓ zwiększanie dostępności informacji turystycznej;
- ✓ podejmowania działań inwestycyjnych i organizacyjnych celem wyeksponowania atrakcji turystycznych miasta;

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

- ✓ kreowanie marki miasta.

Jakie działania w sferze środowiskowej należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu?

- ✓ Systematyczne obniżanie zagrożenia wynikające z niskiej emisji kompleksowa modernizacja miejskiej sieci ciepłowniczej, szczególnie kotłowni miejskiej;
- ✓ prowadzenie proekologicznych działań edukacyjnych i akcji społecznych celem likwidowania uciążliwości wynikających z palenia odpadów w kotłowniach domowych, zanieczyszczenia odchodami po psach itp.;
- ✓ prowadzenie proekologicznych działań edukacyjnych i promocyjnych celem podwyższenia poziomu segregowania odpadów w gospodarstwach domowych;
- ✓ inicjowanie i wspieranie inwestycji zwiększających stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- ✓ rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej;
- ✓ porządkowanie i poprawa zagospodarowania brzegów rzek i zbiornika wód opadowych w centrum miasta.

Jakie działania w sferze przestrzennej należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu?

- ✓ podejmowanie i inicjowanie działań inwestycyjnych celem ograniczenia ruchu tranzytowego przez centrum miasta;
- ✓ wspieranie rozwoju lokalnego transportu publicznego;
- ✓ rozwój infrastruktury umożliwiającej wykorzystanie okolic rzek Pivonii i Konotopy oraz zalewu miejskiego do celów turystycznych i rekreacyjnych;
- ✓ odnowa zdegradowanych przestrzeni miejskich - poprawa zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznych (np. na Os. Polna, tereny zielone – tzw. parki miejskie);
- ✓ rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej i towarzyszącej (np. parkingi, chodniki dla pieszych, oświetlenie uliczne);
- ✓ rewitalizacja zdegradowanych obszarów i obiektów kolejowych – poprawa jakości korzystania z przestrzeni i obiektów;
- ✓ przygotowywanie terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe;
- ✓ likwidacja barier architektonicznych;
- ✓ rozwój infrastruktury zwiększającej dostępność do szybkiego Internetu;
- ✓ rozbudowa i modernizacja budynku Urzędu Miejskiego wraz z rozbudową infrastruktury w zakresie świadczenia e-usług;
- ✓ podejmowanie działań inwestycyjnych i organizacyjnych w zakresie wyeksponowania obiektów historycznych;

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023

✓ inicjowanie i wspieranie działań dywersyfikujących źródła zasilana w energię elektryczną.

Jakie działania w sferze technicznej należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji z kryzysu?

- ✓ prowadzenie inwestycji zmniejszających energochłonność większości budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych;
- ✓ kompleksowa modernizacja miejskiej sieci ciepłowniczej, szczególnie kotłowni miejskiej;
- ✓ modernizacja systemu dostarczania ciepłej wody użytkowej - Os. Polna Spółdzielni Mieszkaniowej;
- ✓ poprawa stanu i zwiększenie powierzchni zasobów lokalowych PDK i Biblioteki Miejskiej;
- ✓ podejmowanie inwestycji w niezagospodarowanych obiektach celem nadania im nowych funkcji np. społecznych czy kulturalnych;
- ✓ modernizacja hali targowej w centrum miasta;
- ✓ poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych;
- ✓ rewitalizacja zabytkowego obszaru centrum miasta.
- ✓ objęcie monitoringiem wizyjnym obszarów o zidentyfikowanym największym natężeniu zjawisk negatywnych

✓ **Czwarte spotkanie odbyło się 26.04.2017 roku**

Celem spotkania była konsultacja społeczna projektu dokumentu Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Parczew na lata 2017-2023. Podczas spotkania dyskutowano o przedsięwzięciach ujętych w LPR. Projekt LPR spotkał się akceptacją społeczności wraz z obszarem rewitalizacji jakim został objęty, działaniami i projektami zapisanymi w LPR. W spotkaniu wzięło udział 30 osób w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, ośrodków pomocy społecznej oraz Radnych Rady Miejskiej.

Zdjęcia: Materiał Urzędu Miejskiego w Parczewie

Załącznik 2 Dokumentacja fotograficzna

Pawilon Handlowy przy ul. Kolejowej

Zdjęcie 1: Opracowanie własne

Zdjęcie 2: Opracowanie własne

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Jadłodajnia przy ul. Kolejowej

Zdjęcie 3: Opracowanie własne

Zdjęcie 4: Opracowanie własne

Budynek dworca PKP ul. Kolejowa i tereny przyległe

Zdjęcie 5: Opracowanie własne

Zdjęcie 6: Opracowanie własne

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

***Stan dróg w obszarze rewitalizacji
Parking przy ul. Jana Pawła II***

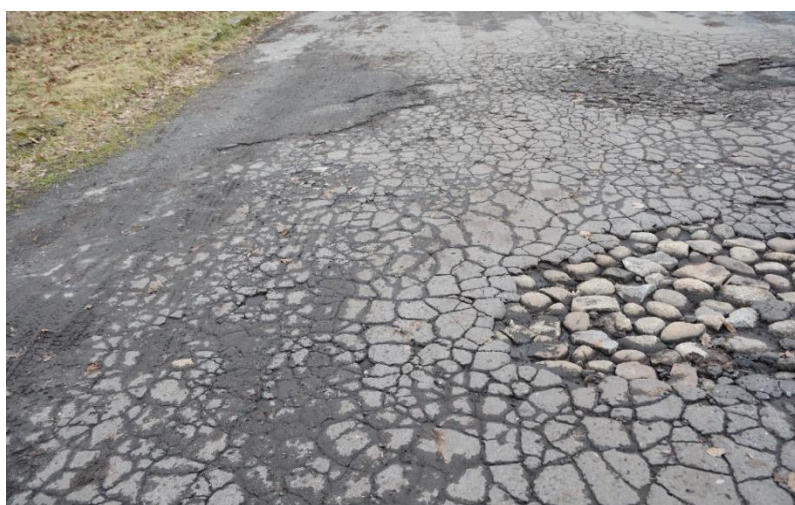

Zdjęcie 7: Opracowanie własne

Zdjęcie 8: Opracowanie własne

Wybrukowana droga przy ul. Kolejowej w okolicach Dworca PKP

Zdjęcie 9: Opracowanie własne

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Parking przy Szpitalu ul. Kościelna

Zdjęcie 10: Opracowanie własne

Zdjęcie 11: Opracowanie własne

Zagospodarowanie terenu wokół Rzeki Konotopa

Zdjęcie 12: Opracowanie własne

Zdjęcie 13: Opracowanie własne

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Zagospodarowanie terenu wokół rzeki Piwonia

Zdjęcie 14: Opracowanie własne

Zdjęcie 15: Opracowanie własne

Zdjęcie 16: Opracowanie własne

**AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA PARCZEW NA LATA 2017-2023**

Zalew Miejski przy ul. Lubartowskiej

Zdjęcie 17: Opracowanie własne

Zdjęcie 18: Opracowanie własne